કવી પ્રેમાનંદનું બનાવેલું.

ઓખાહરણ મોટું.

૯૨ કડવાનું.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે બુકસેલર.

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૧ લી. પ્રત ૨૧૦૦.

જૈન વિદ્યાવિજય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ—અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૬૪—સને ૧૯૦૮.

અનુક્રમણિકા.

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

ઓખાહરણ.

શ્રી ગણપતીની પ્રાર્થના.

રાગ આશાવરી. એક નામ મુજને સાંભર્યૂં, શ્રી ગૌરી પુત્ર ગણેશ; પાર્વતિના અંગથી ઉપન્યો, તાત તણો ઊપદેશ. ૧ માતા જેની પાર્વતિને, પિતા શંકર દેવ, નવ ખંડમાં જેની સ્થાપના, કરે જુગ ભુતળ સેવ. ૨ સીંદુરે શણુગાર સજ્યા, કંઠે પુષ્પના હાર; આયુદ્ધ ફરસી ધરીને, હણ્યા અસુર અપાર. ૩ પેહેલા કરસાં જળ કમંડળ, બીજે મેદિક અહાર; ત્રિજા કરમાં ફરશી સોહીએ, ચોથેરે જપમાળ. ૪ ચાલો સૈયરો દેવ જઈયે, પુજીયે ગણપતિરાય; મોટા લીજે મોદિક લાડુ, લાગીયે શંભુ સુતને પાય. ૫ એવા દેવ સાચા મુની વાચા, પુરે મનની આશ; બેઉ કરજોડી કહે વૈશ્નવ, દાસ તણો જે દાસ. ૬

શ્રી અંબાજીની પ્રાર્થના કડવું ૧ લું.

આદ્યશક્તિ મા અંબા પ્રકટયાં, જ્યાં પવન નહી
સુરનર મુનીજન સર્વે કળાણા, તું કોણે ન કળાણી
વર્ણન કેઈપેર કરીએ, જો મુખ રસના એક; સહ
નાગને, મા તોયે ન પામ્યો શેષ. ૨ જુવાં જુવાં

દંબા, રહિ નવખંડે વાપી; મહા મોટા જડમુઢહતા મા, તેમની દુરમત કાપી. ૩ ભક્તિભાવ કરી ચરણે લાગુ, મા આદ્યશક્તિ જાણી; તેમને સહાય કરવા તું સમરથ, નગર કોટની રાણી. ૪ તું તારા ત્રિપુરાને તોતળા, નમલકેશ રંગ રાતી; બીજી શોભા શી મુખે કહીયે, રચના બની બહુ ભારી. ૫ હંસાવતીને બગલા મુખી, વહાણવટી તું માય; ભીડપડે તમને સંભારૂં; કરજ્યો અમારી સ્હાય. ૬ મા શેવકજન તારી વિનતી કરે, ઉગારજો અંબે માય; બ્રહ્મા આવી પાટ કરે; વિશ્નું વાંસળીવાય. ૭ શીવજી આવી ડાક વગાડે, નારદજી ગુણ ગાય; અબીલ ગુલાલતણા હોય ઓચ્છવ, મૃદંગના ઝમકાર. ૮ સિંહાસન બેઠાં જગદંબા, અમૃત દ્રષ્ટે જોતી, સોળે શણગાર તેં સજ્યા મા; નાકે નિરમળ મોતી, ૯ ખીર ખાંડ ઘ્રત મદ શાકરાં, આરોગો જગમાય; અગર કપુર તારી કરૂં આરતી, શેવક શીરનમાય. ૧૦ તું બ્રહ્માણી તું રૂદ્રાણી, તું દેવાધી દેવ; સકલ વિશ્વમાં તું ે માતા કરૂં તમારી શેવ. ૧૧ માના શરણ થયા પ્રતિપાલન, ...તી. મનની આશ; કુશળક્ષેમ રાખજો અંબા, સહુને કહે ...સ. ૧૨

ઓખાહરણ રાગ કેદારો કડવું ૨ જું.

૧ શ્રી પુરશોતમ શીર નામું, હું તો સકળ પદારથ પામું;
રે, દુ:ખ સકળ કુળી વરતણાં રે.
૧. દુ:ખ સકળ વામું કુળીવરનાં, સુણતાં પ્રાશ્રિત

જાય; ઓખાહરણ જે સાંભળે; મહા રોગથકી મુકાય. ૧ તાવ તરીયો એકાંતરીયો, ન ચઢે તેની કાય; ભુતનો ભણકારો તેને, ન આવે સ્વપ્નામાંય. ૨ પરિક્ષત પુછે કહોને શુકજી, ઓખાનો મહિમાય; કોણ રીતે થયો ઓખા, અણિરૂધનો વિવાહ. ૩ પ્રથમ હતા નવ સુતાને, કહાવતા જે દસસ્કંધ; હવે દશમની કહું કથા, જેમ ઉપજે આનંદ. ૪ હરીએ વૃંદ્રાવનમાં લીલા કીધી. વાયો મધુરો વાંસ; પ્રથમ મારી પુતનાને, પછી પછાડયો કંસ. ૫ પછી પધારયા દ્વારીકામાં, પરણ્યાં છે બહુ રાણી; સોળ સહસ્ત્ર શત આગળી, તેમાં અષ્ટ કરી પટરાણી. ૬ તેમાં વડાં જે રૂક્ષમણી, પ્રધુમન તેના તન પ્રધુમનના. અણિરૂદ્ધ કહિયે, કર્મ કુથા પાવન. ૭ આધ બ્રહ્મા શ્રષ્ટી કરતા. મરીચી જેના તન; મરીચીના સુત કશ્યપ કહીએ, કહીએ, હિરણા કશ્યપ રાજન. ૮ વિશ્ણું ભક્ત પ્રલ્હાદજી, તેને વ્હાલા શ્રી ગોપાલ; પ્રલ્હાદનો સુત વિરોચન, બળી રાય તેનો બાળ ૯ બળિતણો સુત બાણાસુર, જેનું મહા રૂદ્ર ચરણે મન; એક સમે ગુરૂ શુક્ર આવ્યા, બાણ લાગ્યો ચરણ ૧૦ ગુરૂજી અહો ગુરૂજી, કહોને તપ મહિમાય; શુક્ર વાણી બો તું સાંભળને મહીમાય. ૧૧ ત્રણલોકમાં ભોળા શંભુ, વરદાન; મધુવનમાં જઈ તપ કરો, આરાધો શીવ ભ

કડવું ૩ જું.—રાગ મારૂ

રાય તપ કરવાને જાયરે, એતો આવ્યો

કીધું કીધું નિમજ્જન સ્નાનરે, ધરિયું શીવજી કેરૂ ધ્યાનરે.૧રાય
બેઠા છે આસનવાળીરે, કર જમણામાં લૈ જપ માળીરે; માળા
ઘાલ્યા સુત્રિએ કાનરે, તોયે આરાધે શીવ ભગવાનરે. ૨
રૂધિરમાંશ સુકાઈને ગયુંરે, શરીર સુકા કાષ્ટવત થયુંરે; મહા
તપિઓ કેમ નવ બોલેરે, એના તપથી ત્રીભુવન ડોલેરે. ૩
વળતી બોલીયા શંકર રાયરે, તમે સાંભળો ઉમીયાય રે; એક
અસૂર મહાતપ સાધેરે, મારૂ ધ્યાન ધરીને આરાધેરે. ૪
તમે કહોતો વરદાન આપુંરે, કહોતો પુત્ર કરીને થાપુંરે. ૫
વળતાં બોલ્યાં રૂદ્રાણીરે, મારી વાત સુણો શુલપાણીરે; દુધ
પાઈને ઉછેરી સાપરે, આગળ ઉપજાવે સંતાપરે. ૬ભેદ ભ-
સ્માંગંદનો લહ્યોરે, વરદાન પામીને પુંઠળ થયોરે; વરદાન
રાવણને તમે આપ્યારે, તેણે જાનકીનાથ સંતાપ્યારે. ૭
તમને શી શીખામણ દીજેરે, ભોળા રૂડું ગમે તે કીજેરે;
વળતા બોલ્યા શીવરાયરે, તમે સાંભળો ઉમીયાયરે. ૮ શેવા
...રી ચઢાવે જળરે, તેની કાયા કરૂ નિરમળરે; શેવા કરી ચઢાવે
...ધરે, તેની જીવન કરૂં પાવનરે ૯ જે કોઈ ચઢાવે બીલી
...તેને ધરાવું સોનાનું છત્રરે; શેવાકરી વગાડે ગાલરે. તેને
...પું ન્યાલરે ૧૦ નારિ પાનિયે બુદ્ધિ તમારીરે, આપતાં
...ગે વારીરે; હું તો ભોળો નાથ કેવાઉરે. હવે કપટી
...રે ૧૧ એવું કહીને ચાલ્યા ભોળો નાથરે, મુકયો
હાથરે; તું તો જાગ્ય બાણાસુર રાયરે, તને

વરદાન આપે શીવરાયરે. ૧૨ હુંતોજાગુંછું મહારાજરે;આપો શોણીતપુરનું રાજરે, શીવ માગુંછું વારંવારરે. મુને આપોકર હજારરે. ૧૩શીવ અમર કરો મારી કાયરે; ઘેલા અમર નથી દેવતાયરે. ૧૪

કડવું ૪ થું.—રાગ આસાવરી.

વરદાન પામી વળીયો બાણાસુર, શોણીતપુરમાં જાય; વનનાં વાશી પશુરે પંખી.તે લાગ્યાં બીવાય. ૧ .નગર સમી પે ચાલી આવ્યો, બાણાસુર બળવાન; કૈંભાંડ નામે પ્રધાન ઘરમાં.પ્રગટ થયો રાજાન. ૨ બાણમતી રાણીને પરણ્યો,રૂડી સ્વરૂપવંત; દેશ જીતવા સંચર્યો, રાય બાણાસુર બળવંત. ૩ પાતાળે નાગ લોક જીતી, ચાલ્યો તેણીવાર; દેશ દેશના મહિપતી જીત્યો, કેહેતાં નાવે પાર. ૪ સ્વર્ગ જઈને દેવ જીત્યો, દેવ નાઠા જાય; સુરજે વળતી સાંગ આપી, બાણ તણા કર માંય. ૫ જીતી સુરને પાછો વળીયો, મળીયા નારદ મુન્ય; પ્રણામ કરીને પાયે લાગ્યો, તેણે સમે રાજન. ૬ ઓ નારદજી ઓ નારદજી; ના થયું મારૂં કામ; એક જોદ્ધો ન મળ્યો ...મી, પેહોંચે મનની હામ. ૭ નારદ વાણી બોલીયા, ... બાણાસુર રાય;જેનેતુજનેહાથ આપ્યા, શીવશુંકરસં...

કડવું ૫ મું.—રાગ ઢાળ.

કૈલાશપર્વત જઈ રાજાએ, ભલી ભરાવી બા... ...ી જેમ નાવ ડોલે, એમ ડોલે ગીરીનાથ. ૧...

ગદા ફરશી, કડકડાટ બહુ થાય; તેણે સમે ઉમીયાજી મનમાં, લાગ્યાંરે બીવાય. ૨ જઈને શંકરને ચરણે નમીયાં, અહો અ હો શીવરાય; શાને કાજે બીહો પાર્વતી, આવ્યો બાણાસુર રા ય. ૩ શોણીતપુરનું રાજ્ય આપ્યું, ઉપર કર હજાર; વળી મા ગવા શું આવ્યો છે, અંધ તણો કુમાર. ૪ શહસ્ત્ર હાથ તો મુજને આપ્યા, તેતો સ્વામી સત્ય; એક યોધ્ધો મુજને આપો, યુદ્ધ કરવા સમરથ. ૫ આવો શીવ આપણ બે વઢીયે, આ વ્યા મારી નજરે; ફટ ભુંડા તું એ શું બોલ્યો, ખોટી હઠ આ તજરે. ૬

કડવું ૬ ઠું—રાગ ઢાળ.

તેતો તારે વણ કહે મેં, ઉપજાવ્યો છે એક; તારા કાજે રાખશે કર, ચાર મુસ્તક એક. ૧ તેતો સ્વામી કેમ હું જાણું, ચિંતા મુજને થાય; લે બાણાસુર લૈજા, તુને આપુ એક ધ્વજાય. ૨ જયારે ધ્વજા ભાગી પડશે, તારા કર છેદાય; રૂધીર તણો વરસાદ વરસશે, તારા નગર મોઝાર. ૩ ત્યારે તું એમ જાણજે, ઉત્પન થયો સાર; વરદાન પામી વળિયો બાણાસુર, પુરમાં જાય. ૪ એક સમે મહાદેવ કહે, મારે તપ કર . તેણે સમે ઉમયાએ માંડયું, અતિઘણુ રૂદન; ૫ અહો હો શીવજી, જનમારો કેમ જાય. મારે નથી એક વલે શી મારી થાય; ૬ મહારૂદ્ર વાણી બોલીયા, વરદાન. એક પુત્રને એકજ પુત્રી, ઉપજાવજે

સંતાન ૭ વરદાન આપી મ્હાદેવજી, વનતપ કરવાને જાય; ઉમીયાજી નહાવાને બેઠાં, વિચારયું મનમાંય. ૮ શિવનાં ઘ ર મોટાં જાણીને. રખે આવતું કોય; બે બાળક મેહેલું બારણે, તે બેઠાં બેઠાં જોય. ૯ દક્ષિણ અંગથી મેલ લઈને, અઘડ ઘડિયુંરૂપ; હાથ ચરણને ઘુંટણ પાની, ટુંકુ અંગ સ્વરૂપ. ૧૦ ચતુર્ભુજને ફાંદ મોટી, દીસે પર્મ વિશાળ; શોભા તેની શીકહું, કંઠે ઘુઘરમાળ. ૧૧ પેહેલા કરમાંજળ કમંડળ, બીજે મોદીક હાર; ત્રીજા કરમાં ફરસી સોહીયે, ચોથેરે જપમાળ. ૧૨ ગણેશને ઉપજાવીને બોલ્યાં પાર્વતી માત; એની પાસે જોડ હોય તો, કરે તે બેઠાં વાત; ૧૩ વામ અંગથી મેલલઈને, ઘડીયું કન્યારૂપ; શોભા તેની શી કહું, શુકદેવ કહે સુણુ ભુપ. ૧૪ સેંથો ટીલડી રાખડી, અંબોડા વાંકી મોડ; કંઠ કપોળને કામની, તેડ મોડા મોડ. ૧૫ કોથળી કુલડી વેલણ ડાબલી, રમત નાની ભાત; કંકુપડો નાડાછડીતે, આપ્યો લઈને હાથ. ૧૬ વલણ. પરીક્ષીતને શુકદેવ કહે, કુંવરી કન્યા જેહરે; ઘર સાચવવા બાળકો બે પકટાવ્યાં તેહરે.

રાગ કડવું ૭ મું.

દેવી ન્હાવણ કરવા બેઠાં નારદ આવ્યા ત્યાંય, બ... જોઈને નાઠા, ગયા શીવછે જયાંય. ૧ નારદ ચાલી ... મધુવન તતખેવ; આરે શીવજી આરે શીવજી, ... ટેવ. ૨ વનવગડામાં ભમતા હીંડો, માથે ઘાલો

તુરે વિજીયા ચાવો, કરમાં લ્યો ત્રિશુળ. ૩ તમેરે વનમાંતપ કરોને ઘેર ચાલ્યું ઘરસુત્ર; તમો વિના તો ઊમીયાજીએ ઊપ જાવ્યાછે પુત્ર. ૪ મ્હાદેવ ત્યાંથીપરવર્યા, કૈલાશ જોવા જાય; ગણપતી વાણી બોલિચા, આડી ધરી જેષ્ટીકાય. ૫ અલ્યા જટિલ જોગી ભસ્મ અંગે, દિસતો અદભુત; આજ્ઞા વિના અધિકાર નહીં, તું ભમતો ભુત. ૬ વચન એવું સાંભળીને, કોપીયા શીવ રાય; લાતો ગડદા પાટુ મુકી, આવ્યા માંહો માંય. ગણુપતીનો ગડદો પડે, બ્રહ્માંડ ભાગી જાય; ત્રિલોકતો ખળખળવા લાગ્યું આતે શું કહેવાય. ૭ ત્યારે શીવજી કોપી યાને, ચડી મનમાં રીસ, કોપ કરીને ત્રિશુળ મેલ્યું, છેદ્યું ગણુ પતીનું શીશ. ૮ માગશર વદી ચોથ્યને દાહાડે, પુત્ર માર્યો તર્ત; તે દાહાડેથી ચાલ્યું આવ્યું, ગણેશ ચોથનું વૃતં. ૯ તે મસ્તક તો જઈને પડીયું, ચંદ્રના રથમાંય; તેથી ચતુરથીને દીવશે, ચંદ્ર પુજન થાય. ૧૦ એવે શીવજી ઘરમાં આવ્યા, જ્યાં ઉમીયાજી નાહાય; ઓખા બેઠીતી બારણે, તે નાશી ગઈ માંય. ૧૧ લવણ કોટડીમાં જઈને પેઠી, મનમાં વાત વિચા ...ઈના કટકા કીધા માટે, મુજને નાંખશે મારી. ૧૨ મ્હાદે ...માં ગયાને, ઝબકયાં ઉમીયાં મન; નેત્ર ઉઘાડી નિરખીયું, ... પંચવદન. ૧૩ વસ્ત્ર પેહેરી ઉમિયા કહેછે, કેમ આ ...; આક, ભાંગ, ધંતોરો ચાવો, નફટ ભુંડી ટેવ. ...રેપર શું દોડયા આવો, સમજો નહીં મનમાંહે;

બે બાળક મેલ્યાં બારણે, કેમ આવ્યા મંદીરમાંહે.૧૫ છાની રહે તું પાપણી, મેં જોયું પારખું બધું; આટલા દહાડા સતી જાણતો, પણ સરવ લુંટી ખાધું.૧૬ પણ મુજ વિના તેં પ્રજા કીધી, એવું તારૂં કામ; પારવતીજી તમે રાખ્યું હિમાચળનું નામ. ૧૭ વચન એવું સાંભળીને, ઉમીયાને ઉઠી જવાળ; કાલે તમો કહી ગયા હતા જે, પ્રગટ કરજો બાળ. ૧૮ ત્યારે શંકરે નીચું જોયું, મનમાં વાત વિચારી; તારી પુત્રી તો નાશી ગઈ, તારા પુત્રને આવ્યો મારીરે. ૧૯

કડવું ૮ મું.—સાખી.

વારી વિના ઝુરે વેલડી, વાછરૂ વિના ઝુરે ગાય; બાંધવ વિના ઝુરે બેનડી, પુત્ર વિના ઝુરે માય.૧ પુત્ર ધાન્ય ને પુત્ર ધન, પુત્રજં આગેવાન; જે ઘેર પુત્ર ન નિપજયો, તેનાં સુનાં બળે મશાણ. ૨ પુત્રવિના શિવ મારે પાંજરૂ, વન ઉભેઅગ્નિ બળીશ; શિવ શાથી માર્યોગણપતિ,મ્હારોપુત્રકયાંથી મળીશ.

રાગ વિલાપનો વલણ. બોલો હો બાળારે હો ગણપત, બોલો હો બાળા. ટેક. ઉમિયાજી કરે છે રૂદન હો ગણપત, શિવ શાને માર્યો મારો તન, હો ગણપત. ૧ શિવ પુત્રવિ જેવી માય, હો ગણપત. તેની સંપતિ પર ઘેર જાય. હે ણપત. ૨ શિવ પુત્ર વિનાનીમાંય, હો ગણપત. તે ત હળવી થાય. હો ગણપત. ૩ ત્યારે શિવને આવ્યું હો ગણપત. મેંતો આપ્યુંહતું વરદાન, હો ગણપ

નારદીઆનું કામ, હો ગણપત. જુઠાબોલો છે એનું નામ. હો ગણપત. ૫ એણે વાત કરી સરવ જુઠી, હો ગણપત. હું તો તપથી આવ્યો ઉઠી, હો ગણપત. ૬ મેં તો માર્યો તમારો તન, હો ગણપત. આજ ઉગ્યો શો ભુંડોદન. હોગણપત.

કડવું ૯ મું. ઢાળ.

જટીલ જોગી ને ભસ્મભોગી, દિસંતો અબધુત; આજ્ઞા વિના અધીકાર ન જાવા, જો હોય પ્રથ્વીનો ભુપ. ૧ વચન એવું સાંભળીને, કોપીયા શિવ રાય; ત્રિશુળ મારી શીર છેદિયું, જઈપડયું ચંદ્રરથમાંય. ૨ ઓખા મનમાં ત્રાસ પામી, દેખીને દારૂણ કર્મ; માતાની પાસે કહેવા ન ગઈ, નવ લહ્યો આગળ મર્મ. ૩ મહાદેવ મંદિરમાં ગયા, ઝબકયાં તે ઉમિયા મંન; નેત્ર ઉઘાડીને નિરખીયા, શિર કેશે ઢાંકયું તન. ૪ વસ્ત્ર પેહેરીને થયાં બેઠાં, પુછીયું શિવરાય; બે બાલકતો બારણે મુકયાં, કેમ આવ્યા મંદિર માંય. ૫ શિવ કહે શિર છેદિયું, પેલો પુરૂષ હુતો જેહ; સ્ત્રીહત્યા મેં નવ કરી જીવતી ો મુકી તેહ. ૬ એમ કહેતાં ઊમયા પડચાં પ્રથવી, એ શું ં શિવરાય; અંગથકી ઊત્પન્ન કરચાં, બેઊ બાલક તમા ાય. ૭ હમણાં તે મારા પ્રાણ કાહાડું, કાં જીવાડો એ ા કહે શિર છેદિયું, જઈ પડયું પરવત તેહ. ૮ એક ી મસ્તક આણી, મેલોતે એને અંગ; નંદી ભ્રંગીને ઈ જોયા પરવત શૃંગ. ૯ મસ્તક તો લાધ્યું ન

હીં, એક હસ્તી દીઠો વન; એક દંત ને મહા ઊન્મત્ત, જઈ વિદારચું તંન. ૧૦ મસ્તકલઈને આવિયા, શિવ ઊમયા કેરી પાસ; મહાદેવે મસ્તક ચોટાડીચું, વરદાન દીધુ હાથ. ૧૧ માહારે હાથે દુ:ખજ પામ્યો, મુજ પેહેલો પુજાય; શુભ કામે સ્મરણ કરે, તેનું સિદ્ધ કારજ થાય.

કડવું ૧૦ મું.—રાગ મારૂ.

પંથી જ્યારે ચાલે ગામ, પેહેલું લે ગણપતિનું નામ; કથા ગ્રંથ આરંભે જેહ, પ્રથમ ગણપતિ સમરે તેહ. ૧ શો ભાગ્યવંતી શણગાર ધરે, ગણપતિ કેરૂં સ્મરણ કરે; સોની સમરે ઘડતાં ઘાટ, પંથી સમરે જાતાં વાટ. પંચ વદનના દેહરા માંય, પ્રહેલી પુજા એની થાય; એ વિના મુજને પુજેતો નહિં લેઊ પુજાય, લાખેણી પુજા કરે તે સરવે મિથ્યા થાય.

વલણ. વરદાન એવું આપીયું, શિવે તેણે ઠામરે; પહેલી પુજા કરી પોતે, ગજવદન ધરિયું નામરે.

કડવું ૧૧ મું.—રાગ ઢાળ.

ઓખા ઓખા કહી ઉમિયાએ, સાદ કરચા બે ચા[r]
ત્યારે ઓખા આવી ઉભી, નિસરીને બહાર. ૧ ભાઈ મ[...]
ભામનીને, તુંતો નાશી ગઈ; મહાદેવે ગણપતિને મા[...]
શુદ્ધ મને નવ કહી. ૨ તે માટે તારૂં અંગગળજો, લ[...]
કાય; જા દૈત્યની દીકરી થઈ રહેજે, એણીપેર એ[...]
૩ ઓખાબાઈ તો થરથર ધુજયાં, એતો વાત

રાધ પાખે માતા મારી, આવડો શો દંડ. ૪ ઉમિયા કહે મે શ્રાપ દિધો, તે કેમ મિથ્યા થાય; ભગવાનકુળમાં વર થશે, તે ગ્રહશે તારી બ્હાંય. ૫ ચૈત્રના મેનારકમાં, બાઈ તારોરે મહિમાય; ઓખાહરણ જે સાંભળે, મહા રોગથી મુકાય.૬ એક માસ તો મીઠા મોળું, ભોજન કરવું જોય; એક માસ જો નવ પળે તો પંદર દિવસ સોય. ૭ પંદર દિવસ નવ પળેતો, દિવસ કરવા સાત; સાત દિવસ નવ પળે તો, ત્રણ દિવસ ભલી ભાત.૮ ઓખાહરણ ત્રણવાર સાંભળવું, કરવું મીઠાનું દાન. ૯ ત્રાંબુ, સોનું, રૂપું, વસ્ત્ર, પુન્ય વાધે મેરૂ સમાન; ગુરૂ જોશી સુણ રાયજીને, જોતાં ગ્રહ વિચાર. એ કથા રહી એટલે કહું બાણાસુર મહિમાય. ૧૦

કડવું ૧૨ મું.—રાગ રામગ્રીની ચાલ.

રાય બાણાસુરને બારણે, વાળવા આવીરે ચંડાળ; નીત્ય પ્રત્યે રજ વાળતી, કર્યું ઝાકઝમાળ. બાણાસુરનેબારણે. ૧ રાય મેડિયેથીઉતર્યા, થયો પ્રાત:કાળ; મુખ આગળ આ‥, ધરી સાવરણી સાર. બાણાસુર.૨ રાય બાણાસુર વળતી ‥ મનમાં પામી દુ:ખ; મુજને દેખી કેમ ફેરવ્યું, અલી ‥ મુખ. બાણાસુર.૩ ત્યારે ચંડાળણી વળતી વદે, સાં‥રાય; તમો ઉંચ હું નીચ છું, મુખ કેમ દેખાડાય. ૪ ત્યારે બાણાસુર વળતો વદે, સાંભળરે રંડાય; ‥ા કામની, કરૂં બે કડકાય. બાણાસુર.૫ ત્યારે

ચંડાળણી વળતી વદે, સાંભળો રાજન; સાચું બોલે જે ઘટે, તેવો દેજો દંડ. બાણાસુર. ૬ રાય પેહેલો મેલો ડુમરો, તેથી મેલો લોભ; સહુથી મેલો વાંઝીયો, મુવે નવ પામે મોક્ષ. બાણાસુર. ૭

કડવું ૧૩ મું.—રાગ આશાવરી.

ચંડાળ તો કાંઈ એક નથી, રાય દસ વિધના કહેવાય; પહેલો ચંડાળ જેને કહીયે, નદી ઊતરી નવ નહાય. ૧ બીજો ચંડાળ જેને કહીયે, પુત્રીનું ધન ખાય; ત્રીજો ચંડાળ જેને કહીયે, દુભે માતપિતાય. ૨ ચોથો ચંડાળ જેને કહીયે, હરે પારકી નાર; પાંચમો ચંડાળ જેને કહીયે, પરદારાશું ખાય. ૩ છઠ્ઠો ચંડાળ કોને કહીયે, હરે પારકું ધન; સાતમો ચંડાળ કોને કહીયે, જેનું મેલું મન. ૪ આઠમો ચંડાળ કોને કહીયે, કરમાયું વદન; નવમો ચંડાળ કોને કહીયે, નહીતનીયા કે તન.૫ ઉથલો. દસમો રાજા કરમચંડાળ, એ દશ વિધના કહેવાયરે.

કડવું ૧૪ મું.—રાગ મારૂ.

બળિયોરે બાણાસુર રાજા, પુત્ર માગવા જાય; મહાદેવની પાસે આવી, બેઠો તપ કરવાય. ૧ હજાર હાથે તાળ
ડી, તવ રીઝીયા શ્રી મહાદેવ; આપોને આપો શિવજ
એક તતખેવ; ચિત્રગ્રસ્ત લહિયા તેડાવ્યા, કરમતણ
પુરવે રાજા તું તો કહાવે, વૈશ્યતણો અવતાર. ૩ ત
કજ હતો, લાડકવાયો બાળ; ભોજન કરવા તું

ળને ભુપાળ, તુજમાં તે જમવાને આવ્યો, વેગે તારો બાળ; માટીવાળા હાથ ખરડચા, બાળકના કહેવાય. ત્યારે તુજને સંખ્યા આવી, હાંકી કાઢયો બાળ; બાળક ત્યારે થરથર ધુજયો, સાંભળને ભુપાળ. બાળકને તો રીસ ચઢીને નવ ગણ્યો કાંઈ તાત. તુજને પુત્ર વ્હાલોનથી; તું વાંઝીયો જન્મ સાતરે.

કડવું ૧૫ મું. રાગ ઢાળ.

ઉમયા વાણી બોલિયાં, તું સુણ બાણાસુર રાય; તારા મનમાં જો ગમે, તને આપું એક કન્યાય. ૧ મુજને આપો દીકરી, આપ્યા દિકરા સાત; વાંઝીયાથી ભલી દિકરી, દિકરીએ દીવો થાય. ૨ કોઈક દેશનો રાજા જોઈશ, રાખશે મારૂં નામ; પોષ માસથી પુરણ માસે, પ્રગટશે ઓખા આજ. ૩ વર પામી વળિયો બાણાસુર, શ્રોણીતપુરમાં જાય; બાણામતીને ગરભ રહયો છે, તેનો કહું મહિમાય. ૪ પોષ માસથી પુરણ માસે, પ્રગટ થઈ કન્યાય; વધામણી પરવરચાતે, રાજસ ...માં જાય. ૫ જાણુ જોશી તેડીઆ, તેની જન્મપત્રિકા થા... વિદ્યાબળ કરી ગુરૂજી બોલ્યા, પોતે તેણીવાર. ૬ પહેલી ...જીના અંગથી પ્રગટી છે કન્યાય; તેને નામે રાશી જો...મ ધરો ઓખાય. ૭ ગ્રેહ વેળા શુભ લગ્નમાં, સંતાવ...ર; એથી તારા હાથનો, વેગે ઉતરશે ભાર. ૮ આ... એવી થઈ, તું સુણ બાણાંસુર રાય; એ પુત્રી ઈ... તારા કર છેદાય. ૯ એ પુત્રી ઈચ્છાવર વરે,

તો સહસ્ર હાથનો ભાર ઉતરે; એ પુત્રી ઈચ્છાવર વરે, બા
ણાસુર તું કેમ ઉગરે. ૧૦ તે માટે તેડી પરધાન, એણીપેરે
પુછેછે રાજાન; દેવ વચન મિથ્યા નવ થાય, તે માટે કરવો
ઊપાય. ૧૧ રચો માળિયાં સુંદર સાર, તે માટે કરો ઊપાય;
ઓખા અને ચિત્રલેહાને, મેલો મંદિર માળિયાં માંહે.

કડવું ૧૬ મું.—રાગ ધનાશ્રી.

પરિક્ષતે પ્રશન કર્યું વિચારીજી, કહો કેમ પ્રગટ થઈ બેઉ ના
રીજી; ઓખા ને ચિત્રલેહા કેમ ધરચાં નામજી, કેઈ વિધીયે
આવ્યા અસુરને ધામજી. ૧

ઢાળ. ધામ આવ્યા અસુરને, તેણે કામ સઉ દેવનાં ક
રચાં; મુને વિસ્તારીને વરણવો, કેવી રીતિએ અવતરયા. ૧
સુકદેવ કહે સુર પરિક્ષત, અભિમન્યુ કુમાર; પ્રશ્ન તે પુછ્યું
મને, તેનો સંશય ખોઉ નિરધાર. ૨ એકવાર દેવ પાતાળ ના
ઠા, બાણાસુરના તાપથી; ત્યારે વરૂણ કેરા જગનમાં, કન્યા
પ્રગટી આપથી. ૩ કન્યા કહે કેમ પ્રગટ કીધી, કહો અમ સ
રખું કામ; ત્યારે દેવ કહે દૈત્ય દુઃખ દેછે, બાણાસુર જેનું
નામ. ૪ કન્યા કહે દુઃખ કાં ધરો, બાણાસુર આવશે
ળ; એના પિતાના ચરણ પુંજવા, નિત્ય જાય છે પાત
ત્યારે મને પુત્રી કરીને સોંપજો, હું જઈશ એને ઘેર;
સગાઈએ સુતા થઈને, કરાવું ભુજની પેર. ૬ તે
તાળ આવ્યો, બાણાસુર રાજન; તેને દેવે દિકરી

જાય તો પ્રધાન. ૭ કહે સ્વામી સાંભળિયે, આપો મુજને બાળ; કન્યાદાન કુંવરીને દેઉતો, ઊતરે શીરનીગાળ.૮ ત્યારે રાજા કહે પ્રધાનને, આ પુત્રી મુકું વન; કાલેતેડીને તુંતો આવજે, જાણે નહીં કો જન. ૯ પ્રભાતે તે પ્રધાનઆવ્યો, પુત્રી બેઠી જ્યાંય; પુત્રી તો સમાધી લઈ, હરી ધ્યાન ધરે છે ત્યાંય. ૧૦ વાયુ દ્વાર જેણે રૂંધીયાને, રૂંધ્યા શ્વાસોશ્વાસ; જમણા પગના અંગુઠાપર, રહી છે ખટ માસ. ૧૧ તે જોઈને પાછો વળ્યો, પછી પુર ભણી પરધાન; ખટ માસ પુરણ તપ થયું, ત્યારે પધારયા ભગવાન. ૧૨ માગ્ય કહેતાં કન્યા કહે, મને કરો આજ્ઞા પ્રકાશ; ભુત ભવિષ્ય વર્તમાન સહુ તે, ઉઠી ચઢું આકાશ. ૧૩ એટલે પ્રભુએ તેને પાંખ આપી, વર આપીને વળિયા હરિ; પ્રધાન આવ્યો પુર વિષે, તે કૈભાંડ પુત્રી કરી.

વલણ. કુંવરી થઈ પરધાનની, તેનું પરાક્રમ કો પ્રીછે નહિં; શુકદેવ કહે રાય સાંભળી, એ ચિત્રલેહાની ઉત્પત્તિકહી.

કડવું ૧૭ મું—સાખી.

ભાદરવે જે કરે હરોતરા, શતરૂ પાસે માગેશીખ; જે ઘેર લાડકવાઈ, તેના માબાપ માગે ભીખ. ૧ બાળો અગ્નિ દહે, છળવડેપરવત કોરાય; અબળા રૂઠી જે કરે, મ

કળમાં;એતાં અંતન લીજીએ,જો વિંછીએ કુશળાં.

ગર થકી એક જોજન રાયે, મેહેલ રચાવ્યોસાર;

ી ને અટારી, કેહતાં ન આવે પાર. ૧ મરકટ

મણિ મોતી જડચાં, માંહે પીરોજાના પાટ; હયશાળા ગજ શાળા છે, હિંચવા હિંડોળાખાટ. ૨ દિવસજાતાં વારસી ત્યાં, કન્યા મોટી થાય; ચિત્રલેહાને સંગે રમતાં, ઉલટ અંગ ન માય. ૩ સવાલાખ જોદ્ધા રખવાળ, મેહેલ્યાછે રાજન; એમ કરતાં ઓખાબાઈને, આવ્યું છે જોબન. ૪ તમે રાત્રે જાગો દિવસે જાગો, નવ મિંચો લોચન; ઓખા કેરા માળિયામાં, રખે સંચરે પવનરે. ૫

કડવું ૧૮ મું. રાગ ઢાળ.

શોણિતપુર પાટણ ભલું, રાય બાણાસુરનું ગામ;ઓખા તેની પુત્રી, વળતી કરતી ઉત્તમ કામ. ૧ ઘડી એકમાં લાવે શોગટાં, ઘડી એકમાં પાટ; નાના વિધની રમત રમે, ઘડી એકે હિંડોળા ખાટ. ૨ ઘડી એકમાં ઢીંગલ પોતીયાં, રમતી હોડાહોડ; હિંડોળે હિંચવાને કાજે રેશમ કેરી દોર. ૩ ઘમઘમ ઘમઘમ ઘુઘરા ગાજે, ઘુઘરડીનો ઘોર; નાની વિધનું ગાણું ગાતાં, મધુરો નિકળે શોર. ૪ રમે જમે આનંદ કરે; વળતી મંગળ ગાય;જોબનવંતીથઈછે ઓખા, મંદીરમાળીયમાંયરે

કડવું ૧૯ મું.—રાગ મારૂ.

જોબનિયું વાધ્યુંરે ઓખા નાનડીરે લોલ, મારૂં
નિયું જાય બેની ઘડી ઘડીરે લોલ; તુંતો સાંભળ સે
ડીરે લોલ; મારો મુરખ પિતા કાંઈ જોતો નથીરે
ખા વળતી બોલી વાણ સાંભળ બેનડીરે લોલ;

ન્યાકાળ વર જોતો નથીરે લોલ, મારા જોબનિયાના દહાડા ચારજો, નાણુંરે મળશે પણ ટાણું નહીં મળેરે લોલ.

કડવું ૨૦ મું.—રાગ ઢાળ.

પાંચ વરસની પુત્રી તેતો, ગૌરીરે કહેવાય; તેને કન્યાદાન દેતો, કોટી જજ્ઞ ફળ થાય. ૧ પણ પુત્રીકેરા પિતાને કોઈ, સમજાવી કહો વાત; દેવ વિવાહનું ફળ જેને, વરસ થાય જો સાત. ૨ પુત્રી કેરા પિતાને કોઈ સમજાવોરે સ૦ય, ગાંધર્વ વિવાહનું ફળ જેને; વર્ષ થાય જો નવ. ૩ એમકરતાં વળી વચમાં, આવી પડે કાંઈ વાંક; મનુષ્ય વિવાહનું ફળ જેને, અગીયારે આડો આંક. ૪ એમ કરતાં વરસ જાય ને, બાર પુરાં થાય; પુત્રીનું મુખ પિતા જુવે, બેસે બ્રહ્મહત્યાયરે. ૫

કડવું ૮ મું.—સાખી.

ચિત્રલેહા એણીપેર બોલી, સાંભળ સઈયર વાત; તુજને કેમે નહીં પરણાવે, બાણ તારો તાત. ૧ તુજને જો તે પરણાવેતો, છેદાય રાયના હાથ; તુજને તેતો નહિં પરણાવે, પ્રધાન [illegible]ારો તાત. ૨ તાતા કેરી આજ્ઞા લેઈ, આવોને ઓખાય; વ[illegible] સાંભળી ઓખા વળતી, ત્યાંથી ચાલી જાય. ૩ તાત [illegible] આજ્ઞા તો, શંભુ પુજવા જાઉં; બાણાસુરપ્રત્યે પુત્રીયે, [illegible] કાશી કહ્યું. ૪ ઘેલી પુત્રી એમ ન કરીયે, બેશી રહો [illegible]; ઘેર આવે મહાદેવજી, પુજીને લાગો પાય. ૫ [illegible]ી ઓખા ચાલ્યાં, પોતે તેણીવાર; ચીત્રલેહા સૈ

ચર મારી, ઉપાય કરવો સાર. ૬

કડવું ૨૨ મું.—રાગ સામેરી.

ઓખા તારે શ્રવણે ઝબુકે ઝાલરે, ઓખા તારા કુમકુમ શા રાતા ગાલરે, ઓખા તુંતો ચાલે હંસની ચાલરે, ઓખા તારા માથે મણીધરશા વાળરે. ૧ ઓખા તારા બાંચે બાજુ બંધરે, ઓખા તારૂ મુખડું પુનમ ચંદરે; ઓખા તારે મન મન ઉપજ્યો આનંદરે; ઓખા તારે સાળુડે કસબી કોરરે.૨ ઓખા તારા શોભીતા શણગારરે, ઓખા તારા શોભીતા શણગારરે, ઓખા તારા તેજ તણો નહી પારરે; ઓખા તને વરસ થયાં દસબારરે, ઓખા તારે પાવલે નેપુર વાજતાંરે.૩

કડવું ૨૩ મું–સાખી.

ચેહેરે બેની તારે વિછુવા; કર કંકણ મુદ્રિકાને હાર; એ પુરૂષ વિના પહેરે પ્રેમદા, તેનો ધિક પડયો અવતાર. ૧ સેંથો ટીલડી રાખડી, નેણે કાજળ કુમ કુમ આડ, પુરૂષ વિના ચેહેરે જે પ્રેમદા, તેનો ધિક પડયો અવતાર. ૨

ચોપાઇ ચાલ ફેર.

બાઈયે તોડી નાંખ્યા હારરે, આ તું લે તારો શણગાર હુંતો નહી પામું ભરથારરે, નહી ઓઢુ ઘાટડીરે. ૧ બસુર મારો બાપરે, મારાં કોણ જનમનાં પાપરે. મુને રણાવે બાપરે, નહી જોઉ વાટડીરે. ૨

કડવું ૨૪ મું.–રાગ ગોડી.

વરવાને ચોગ્ય થઈને, પ્રગટયાં સ્રીનાં ચે

કહે છે ચીત્રલેહાને વાત સાંભળ મારી બેનરે, શું કીજે, અ
નીહાંરે દાડલા કેમ લીજે; મારી બેનીરે દોષ કરમને દીજે,
અનીહાંરે કે વિષ ઘોળી ઘોળી પીજે. ટેક.

આજ મારે ભુંડુ જોબનીયુ, મદ પુરણ મારી કાયજી; પિ
તા તો પ્રીછે નહી, મારો કુંવારો ભવ કેમ જાયરે. સૈયર. ૧
સાસરે નિત્ય જાયને આવે, સૈયર મુજ સમાણીજી; હું અ
પરાધણ હરખે પીડાણી, આંખે ભરૂ નિત્ય પાણીરે, સૈયર.૨
એરે દુખે હું દુબળી, મને અન્ન ઉદક નવ ભાવેજી; આ અ
વાસ રૂપી સુળીએ સુતાંતો નિંદ્રા કેઈપેર આવેરે. સૈયર. ૩
જળ વિનાની વેલડીને, લુણ વિના જેવું અનજી; ભરથાર વિ
ના ભામની એતો, દોહલા કાઢે દનરે. સૈયર. ૪ ધન્ય હશે
કામનીને, જેણે કંથ કર ગ્રહી રાખ્યોજી, હું અભાગ્યણીએ
પરણ્યા પીઉનો, અધર રસ નવ ચાખ્યોરે, સૈયર. ૫ મરજા
દા માટે માણસ કરે, આંખનો અણસારજી, તે સુખ તો મે
સ્વપને ન દીઠુ વ્યર્થ ગયો જનમારોજી. સૈયર. ૬ સ્વામી કે
સંગ નહી સ્યામને, એથી બીજું શું નરતુંજી; હવે નવ ર
આશા પરણ્યા કેરી, મુજ જોબન જાયરે ઝુરતુ. સૈયર. ૭
તાતે રૂચે નહી મુજને,, ભરથાર ભોગમાં મનજી; આં
આવે તો પરણું, નવ પુછુ જોશીને લગ્નરે. સૈયર૮
કહેતાં કરૂણા ભારે, આવે લટકતી ચાલેજી; પ્રેમ
બોલાવે, તે રૂદીયા ભીતર સાલેરે સૈયર. ૯

સુખ દુઃખ કરમે કરયું છે હું લેવાઈ મારે પાપેજી. બંધીગરી મારે કરમે કરી, શુળીએ ચઢાવી મારા બાપેરે. સૈયર. ૧૦ મરલડે મુખ મધુરે વચને, મરજાદા નવ આણીજી; શાકપાક પિયુને નવ પીરસ્યાં, આઘો પાલવ તાણીરે. સૈયર. ૧૧ અકળ ગતિ છે ગોવિંદજીની, શું નિપજશે બેનીજી; ગોપાળજીનું ગમતું થશે, મનડુ મારૂ રહે નાહીરે. સૈયર. ૧૨

કડવુ ૧૬ મું.—રાગ મેવાડની દેશી.

ઓખાને કહે ચિત્રલેહા જો, તુંતો સાંભળ બાળ સ્નેહા જો; આપણ મોટાં માબાપનાં છોરૂ જો. કેમ કહિયે કાળુ કે ગોરૂ જો, બેની લાંછન લાગે કુળમાં જો, પ્રતિષ્ઠા જાય એક પળમાં જો; અમે તો તમ પાસે ન રહીયે જો, જઈ બાણાસુર ને કહીયેં જો, વાત બાણાસુર રાય જાણે જો, આપણ બેનો અંતજ આણે જો, મને મેલી ગયો તમ પાસે જો, તારો બાપ રહ્યો વિશ્વાસે જો, મેતો ન થાય તારૂ રક્ષણ જો, તુજમાં દિસે છે અપલક્ષણ જો, બેની છોકરવાદ ન કીજે જો. તારા બાપ થકી તો બીજે જો; તને દેખુ છુ મદમાતી જો, નથી પેટ' રી અન ખાતી જો; તારૂ વચન મુને નથી ગમતુ જો, નીચુ હશે સઉને દમતુ જો. કામ વ્યાપે સરવ અંગે જો રહીયે પોતાના ઢંગે જો; તુંતો બેઠા નિહાળે પંથ જો ગ્રહમાં કયાંથી હશે કંથ જો, તેં તો મુને આંખ માથે છાણાં થાપીને ચાલી જો, હું પ્રીછી કામ

એની રાખજે હૈયામાં ધારણુ જો, તું તો રાખજે હૈયામાં ધા-રણુ જો, તું તો જુવે લોકમાં ઓઠાં જો, વામણું કયાંથી પા-મશે કોઠાં જો; એની ડગલાં ન ભરીએ લાંબાજો, ઉતાવળે ન પાકે આંબા જો. મારી ઓખાબાઈ સલુણાં જો, આવ્યો ચ-ઈતર માસ એમ કરતાં જો, પછી ઓખાજી વૃત આચરતાંજો અલુણુ અન્ન જમી દિન ખુવે જો. દિપક બાળેને અવનિએ સુવે જો, માત ઉમીયાને આરાધે જો, થયું પુરણ વૃત એક માસે જો, કોણ જાણે એકાંત અવાસે જો.

વલણ.

અવાસ એક સ્થંભ વિશે, વૃત કીધુ ઓખાયરે;
સ્વપ્નામાં સંજોગ સ્વામીનો, ભટ પ્રેમાનંદ ગાયરે.

કડવું ૨૬ મું. રાગ ઢાળ.

બાઈ તુંએ કુંવારી હુંએ કુંવારી, સાંભળ સઈયર વાત; ગોરયમાની પુજા કરીએ, જો પામીશું નાથ; ૧ કોણ મસવારે કોણ દાહાડે, ગઉની પુજા થાય, મને કરીને આપો પુતળાં પુજુ મોરી માય. ૨ ફાગણ વદ બીજના દાહાડે કરવું રે પન, ચઈતર સુદી ૩ ના દહાડે; કરવું ઉથાપન ૩ સલન પાથરી, સંદેસરાનાં ફુલ, પુજી અરચી ઓખા માગે, ભ્તુ અમુલ્ય. ૪

કડવું ૨૭ મું.—રાગ ધોળ.

પાનુરે ગોરમા માગુ, માહારા બાપનાં રાજ; મા

તા સદાએ સોહાગણી. ૧ ગોરમા માગુરે માહારા ભાઈનાં રાજ, ભાભી તે વ્હાલ ઝુલાવતી. ૨ ગોરમા માગુરે મારા સસરાનાં રાજ, સાસુને પ્રજા ઘણી. ૩ ગોરના માગુરે દિયર જેઠનાં રાજ; દેરાણી જેઠાણીનાં જોડલાં. ૪ ગોરમા માગુરે ત મારી પાસ; અખંડ હેવાતન ઘાટડી, ૫ ગોરમા માગુરે હુંતો વારમવાર, ચાંલો ચુડો ને રાખડી, ગોરમા માગરે સરખા સરખી જોડ; માથે મન ગમતો ધણી. ૭

કડવું ૨૮ રાગ ઢાળ.

એક દહાડો ચિત્રલેહાને, ઉંઘ આવી સાર, વાશી પુષ્પે કરતી સેવા, ઓખા તે નિરધાર, ૧ એટલે ચિત્રલેહા જાગી, જુવે તો વાત વિપ્રીત; વાશી પુષ્પ ચઢાવ્યાં દીઠાં, થઈ રહી ભયભીત. ૨ વાશી પુષ્પે પુજા કીધી; નહી પામે ભરથાર. ૩ આ લે તારાં પુતળાં, મારી પુજે છે બલાય; ઉપર પાણી રેડી એ તો, આફરતાં ધોવાય. ૪ ઉંચેથી પછાડીએ તો, ભાગી ભુકો થાય, માટીયે મંદીર ચણાય, માટીયે ઘર લેંપાય. ૫ પંદર દાહાડા પુજા કીધી, બોલાવ્યાં નહી બોલે, તુંતો બેની હેતી હતી જે, નહી ગોરમાની તોલે. ૬ પકવાન પેંડા તે તો કડકો કોર ન ખાય; તું આ લે તારાં પુતળાં, મારી પુજે છે બલાયરે. ૭

કડવું ૨૯ મું. રાગ સાખી.

શીવનાં લીજે વારણાં, જેણે નેત્ર બાળ્યોરે કે

દઈતને વિડારીઓ, હુંતો કેમ મેલુ નામ; ૧ શીવ અખંડાનંદ જેણે ગંગા ધરી શીશ, ભાગીરથી તપથી ઉઠાડીયા, હું તે કેમ મેલુ ઈશ; શીવ ભોળો સુવે સમશાનમાં, ચોળે તારે રાખ, માગ તારે ભિક્ષાવ્રત; આપે તેને લાખ.

ઢાળ. હિમાચળની ભાણેજી બાઈ, ગણપતી મારો વીર, મહાદેવજીની પુજા કરીએ. મન રાખીને ધીર. ૧ ખેચરી ગત માં ઓખા ચાલ્યાં, તેનો કહું વિસ્તાર, સ્નાન કરીને કામનીયે તો, સજ્યા સોળ શણગારરે. ૨ નેપુર વાજે વિછવા ગાજે, ઝાંઝરનો ઝમકાર; નાગદમણી જુમણુ, ઉપર એકાવળ હાર, જડાવ ચુડલો ઝુલતી દામણી, દામણીએ ચકલીયો ચાર; ૫ ગ પાવલાં ને નેપુર વાજે, ઘુઘરીનો ધમકાર, વાળે વાળે મો તી પરાવ્યાં, મોતીની શેર સોળ, દરપણ લીધુ હાથમાં ને, મુખે ભરીયાં તંબોળ, કનક થાળ મોતીએ ભરીયો, માંહે શ્રી ફળ ફોફળ પાન; આક ધંતુરા આગથીયો, શખાવળી નિર વાણ. ૬ આકાશ મારગ પક્ષણી તે; વેગથી ચાલી જાય; ઈંદ્ર ર વિમાન ચાલે, એવી છે શોભાય. ૭ મહાદેવ ને પારવતી ં, પાસા રમતાં સાર, મહાદેવ કહે છે પારવતીને, ઓ કોઈ નાર, સ્વામી કાંઈ ઘેલા થયા, એ બાણ તણી હવે તુ એમ જાણે છે જે, કરશે અંગીકાર, પારવતી ેચાઢ્યુ, હવે તે વંઠી વાત. મહાદેવજીને કામી જા- દીધા હાથ, ત્રિજુ લોચન ઉઘાડુ શંકરને લેલાટ

પાસે આવી ઓખા દીકી, લજ્યા પામ્યાતાત. ૧૧ તેને સમે ઓખા આવી, ઉમીયાને લાગ્યાં પાય;આવડી ઉતાવળી થઈ આવી, નાહી પાસે ભરથારરે. ૧૨

કડવું ૩૦ મું. સાખી

ઓખા કહેછે અમે પેઠાં પાણીમાં, તરવા તુંબાં ગૃહ્યાં, હું આવી સમુદ્ર વચમાં, મારાં તુંબા ટુટી ગયાં. ૧ ઓખાકહેછે તરસ લાગી મારા તનમાં સરોવર તીરે હુંગઈ, પીવા ઝબોળી પાય, મારાં ભરયાં સરોવર ગયાં સુકાઈ. ૨ આણીજ તીરેથી અમે અળગાં થયાં, પેલી તીરે નવ ગયાં; કરમતણે સંજોગે, અમે મધ્ય જળ વચે રહ્યાં. ૩ હું તો આવી ઈસ્વર પુજવા, સામો દીધો શ્રાપ; પરણ્યા પેહેલું રંડાપણ થયું, મારા કીયા જનમનાં પાપ. ૪ ઉમાયા તું તો મોરી માવડી, છોરૂ ના દીજે છેહ: માવીત્ર નમો કેમ મુકશો, હું તો પુત્રી તમારી તેહ.

ઢાળ. વર માગો વરમાગો ઓખા, વર માગો આણીવાર માગું છું માગુંછુ મા, સુંદર વર ભરથાર. ૧ જા ત્રણવાર જો માગ્યો, તારે ત્રણહજો ભરથાર; અરેરે માનવીયોમાં, વાતક નવ જાય. ૨ પુરૂષને નારી ઘણેરી, તું સાંભળ મોરી મ નારીને તો પુરૂષ બીજો, શ્રવણે સુણ્યો નવજાય. ૩ તેં ચામાં નિંદા કીધી, પુતળાંની સાર; તે માટે તને શ્રા જા ત્રણ હજયો ભરથાર ૪ સુંદર માધવ માસ આ શીનો દન; તે સ્વપ્નામાં આવી પરણશે, પ્રાણતણે

તું જાગ્યા કેડે ઓળખજે, તને કહુંછું સત્ય વિવેક; ત્રણવાર તો પરણશે; પણ વરતો એકનેએક. ૬ વર પામી ઓખાબાઈ ચાલ્યાં, મંદીર માળીયેસાર; અરે બઈ હું પરણીઆવી, સુંદર વર ભરથાર. ૭ એમ કરતાં ઓખાનાં,દીન ઉપર જાયદિન; સુંદર માઘવમાસઆવ્યો, દ્વાદશીનો દન. ૮ સુંદરસજ્યા પાથરીને, સણગારયુ ભોવન; આજ સ્વપ્નાંતરમાં આવશે, મુજ પ્રાણતણો જીવન. ૯ સંધ્યા થઈ રવી આથમ્યો, આથમીયો કશ્યપ તન, હજુયે નઆવ્યો હજુયે ન આવ્યો મુજ પ્રાણતણો જીવન૧૦પહોર રાતતો વહીગઈને, હજુ નઆવ્યા કોય;ઉમીયાજીએ વચન કહ્યું તે, રખે મીથ્યા હોય; વા વાયને બારી હાલે ખડખડાટ બહુ થાય. ૧૧ એ આવ્યો એ આવ્યો, કહીને બેઠી થાય; તમો આવ્યા તેજાણુંછું. મારી સગીનણદના વીર. ૧૨ બોલ્યા વીના નહી ઉઘાડું, હઈડું છે મન ધીર; વેણા લીધી હાથમાં ને, ગીત મધુરાં ગાય. ૧૩ ઓખાકેરા માળીયામાં ઉછ્છવ બહુ થાય; બેબાકળી બોલે નહી, તેને વાગે ભણકારા. ૧૪ વા આવ્યો દક્ષિણ દિશાનો, દરીઆ કેરો વાર; દક્ષિણ ગાનુ જાળીયું, તેમાં ફર ફર વાયુ આવે; એ આવ્યો એ ો. માહરા પ્રાણતણો આધાર.૧૫ તેવામાં બીજુ બારણુ વા લાગ્યુ જ્યારે; ઓખાબાઈએ તો દોટ કરી, દ્વાર ઉ ે. ૧૬ બાણાસુરે મહેલ રચ્યો છે, તેનો સ્થભજ એક; ાચો, તે ઓખાનજરે દેખ. ૧૭ એપેલા આવ્યા

છો, તમ ઉપર જાઊ વારી; બોલ્યા વિના તો નહી બોલાવુ, હુ ગુણવંતી નારી. ૧૮ બાણાસુર જો જાણશોતો, લેશે બેઉના પ્રાણ; શાને કાજે આંહી ઉભાછો, સાસુના સંતાન ૧૯ ઓખા બાઈ તો માળીઆંમાં, પાડે છે બકોર; ઈશ્વરને પાર્વતી ગગને સાંભળ્યો છે શોર, ૨૦ ઈશ્વર કહે છે ઉમીયાજીને, કોણ રૂવે છે નાર; ઉમીયા કહે છે માહાદેવજીને, ઓખા રૂવે નિરધાર. ૨૧ વચન આપણુ મીથ્યા કરવા, બેઠી બાણ કુમાર: તામશી વિદ્યા મોકલી તે, નિદ્રાનો ભંડાર. ૨૨ મધ્ય રાત તો વહી ગઈને મીચાણાં લોચન; સ્વપ્નાંતરમાં આવી પરણ્યો, પ્રદયુમનનો તંન.

કડવું ૩૧ મું. રાગ ધોળ.

સ્વપ્નાંતરમાં દીઠી સોરઠીયાની જાનરે; સ્વપ્નાંતરમાં વડ સસરો ભગવાનરે. ૧ સ્વપ્નાંતરમાં ખળકે મીઢળ ચુડીરે; સ્વપ્નાંતરમાં ઓખા દિસેછે અતી રૂડીરે. ૨ સ્વપ્નાંતરમાં વરત્યાં છે મંગળ ચારરે; સ્વપ્નાંતરમાં આરોગ્યા કંસારરે. ૩ સ્વપ્નાંતરમાં કરેછે પીઉજીશું વાતરે; સ્વપ્નાંતરમાં હશી હશી તાળી લેછે હાથરે. ૪ ચિત્રલેહા ભરીરે નિદ્રામાંથી જાગીરે; ઓખાબાઈને કોણ કરમ ગતી લાગીરે. ૫ ઓખાબાઈને ના ટક ચેટક લાગ્યુંરે; તેતો કેમ કરીને થાશે અળગુરે ૬ જાગ્યરે જાગ્ય ઓખા જાગ્યરે, તહારે જે જોઈયે તે માગ્યરે,૭

કડવું ૩૨ મું. રાગ મારૂ

ઓખા ભરીરે નિદ્રામાંથી જાગી, અંગોઅંગ અગીઠી

લાગી; ફટ પાપણી સીદને જગાડી, મને ભર્યા અમૃતમાંથી કહાડી. ફટ પાપણી એ શું કીધું, અમૃત લેઈને વીખ દીધું; બીડી પાંનની અડધી કરડી, ખાધી મનવિના મુખ મરડી. જુવો મહારા કરમની કરણી, પીયું મેલી ગયા મુને પરણી; આહારા પિઉને મતી જે આવી, મહારા નાથ ગયારે રીસાવી. મહારા હઈયા કેરો હાર, આણીરે આપો આણીવાર.

કડવું ૩૩ મું. રાગ સોરઠ

સૈયર શતૃ સે થઈને લાગી, મને સ્વપ્નામાંથી જગાડીરે હો; ઉમીયાનો વર આજ સફળ થયોને, જપતાં દહાડી દહાડીરે હો. અધવચ કુવામાં મુજને ઉતારીરે, વચેથી વરત મેલ્યું વાઢીરે હો; બાગ બગીચામાં ફુલ ફુલ્યાંછેરે હો, ફુલી મહારી તનડાની વાડીરે હો. પ્રેમાનંદ પ્રભુ જાતાંન ઓળખો હો, ખેતરી જાયછે દહાડી દહાડીરે હો; સૈયરરે ભુંડી સૈયર શતૃ સે થઈને લાગી મુને સ્વપ્નામાંથી જગાડીરે હો.

કડવું ૩૪ મું. સાખી

ચંદા તુતો જીવે ક્રોડ વરસ, સ્વપ્ને થયો સંજોગ; શ્રાપ દેઉછું સુરજ દેવતા, મુજ જાગે પડીયો વિજોગ. સ્વપ્નામાં મહારા પિઉજીશુ, અમે કરતાં લીલાલેહેર; અમૃત રસ હું પીતી હતી, તેમાં તે મેલ્યું ઝેર. ઓખા પુછે આ પક્ષીડા, તારી બે પાંખો માગીશ; હુ મહારા સજ્જનને મળી, તારી પાંખો પાછી દઈશ; પાંખ પ્યારી પંથતો વેગળો, તારો પિઉ કોણજ દેશ.

માગી તાગી પાંખડીયે, તારા સજ્જનને કયાંથી મળેશ, ચાંચ કઢાવું બપઈયા તાહરી, ઉપર ડારૂ લુંણ; ભીનેરંગે પિઉ માહરો, તને પિઉ મળશે કુંણ; પિઉ વિજોગે પીલી ભાઈ, મારૂ તનમન સુકાઈ જાય, કર્મે લખ્યું તે ભોગવે, તેની પક્ષ કરે જદુરાય.

રાગ ધરાડી.

મધ્ય નીશાં સમેરે, માળીયામાં રોતીરે રાજકુમાર; કયાં ગયો કયાં ગયોરે, બાઈ માહારો સ્વપ્નાનો ભરથાર. ૧ મીંઠળ મારૂં કયાં ગયુરે, બાઈ મારો છુટલો હતો જે હાથ; પાતાળમાં ઢળી ગયું રે, બાઈ મારે અમૃત આવ્યું જે હાથ. ૨ પીયુ પરદેશીયા રે, ભુંડા મને લીધીસેનવ સાથ; આજ વેરણ થઈ રે, બાઈ મહારા સ્વપ્નાકેરી રાત. ૩ લાવ સખી વિખ પાઉરે, બાઈ મહારા કાઢું પાપી પ્રાણ; હવે હું કેમ કરૂં રે, બાઈ મને વાગ્યાં વિરહનાં બાણ. ૪ પાપી મારો જીવડો રે ઓખાબાઈયે પડતું મેલ્યું ધરણ; રોતાં રોતાં જ્યાં ગયા રે, ઓખાબાઈયે રોપ્યું વાડીવન. ૫ જઈને પુછુ દ્રુમને રે કયાંઈ મહારો દીઠો પ્રાણજીવન; તું ગુણ બેલડી રે, બાઈ જોને કરમ ગતી ગહન. ૬ નાથ મેલી ગયા રે, બાઈ માહારાં કોણ જનમના પાપ; આજ વેરણ થઈ રે, બાઈ માહારા સ્વપ્ના કેરી રાત. ૭ જોબન મેતો જાળવ્યું રે જાણ્યું મારા પ્રભુને ભેટ કરીશ; જો પ્રભુ નહી મળે રે, હું તો માહારા પ્રાણ તજીશ. ૮

કડવું ૩૫ મું. સાખી.

ઓખા રૂવે ચીત્રલેહા વિનવે, ઘેલી સૈયર નવ રોય; સ્વપ્ને દીઠુ જો નીપજે, તો દુઃખ ન પામે કોય. ૧ જળ વલોવે માંખણ નીપજે, તો લુખુ કોઈ નવ ખાય; ચિત્રલેહા તુંતો મુને વાહાલી હતી, તુંતો મારા હૈયા કેરો હાર. ૨ વેરણ થઈ વિધાત્રી, એણે આડા લખિયા આંક; એક વાર આવે મારા હાથમાં, તો ઘસીને વાઢું નાક. ૩ કરમ લખાવે તો લખે, ભરીને મેલ્યો આંક; કરણી પ્રાપતી ભોગવો, તેમાં વિધાત્રીનો શો વાંક. ૪ વિધાત્રી આપે તેને લક્ષ દિયે, ન આપે તેને છેક; એક વાર પોકારે બારણે, તેને પુત્રી જન એક. ૫ લાંચ લેઈ તુંતો લખતી હતી, આપે સહુ પહેલું; મારા પિઉ વિજોગણ ન જાણતી, મારૂ મરણ લખાવતી વેહેલું રે. ૭

કડવું ૩૬ મું.—આશાવરી.

સ્વપનું સાચું ન હોય; સૈયર મારી સ્વપનું સાચું ન હોય, સૈયર મારી સ્વપનું સાચું ન હોય; એક રંક હતો તે રાજ્ય પામ્યો, સ્વપનાંતરમાં સાર. ૧ તેને હસ્તી ઝુલે બારણે, રથ ઘોડા પરમ વિશાળ; જાગીને જોવા જાય ત્યારે, ગર્ધવ ન મળે એક. ૨ એક નિરધનિયો તે ધન પામ્યો, સ્વપનાંતરમાં સાર; તેને દેશવિદેશે વહાણચાલે, વાણોતર છે સાર. ૩ જાગીને જોવા લાગ્યો ત્યારે, કોને લાવે પાસ; એક મુરખ હતો તે સ્વપનાંતરમાં ભણિયો વેદ પુરાણ. ૪ જાગીને ભણવા

જાય ત્યારે, મુખે ન આવડે પાષાણ; એક વાંઝિયો તે સ્વપ નાંતરમાં, વેગે પામ્યો બાળ. ૫ તેનું ઘોડિયું બાંધ્યું, પારણું પરશાળ; જાગીને જ્યારે જોવા જાય, ત્યારે કોનું લાવે બાળ, સ્વપનું સાચું ન હોય, સૈયર મારી સ્વપનું સાચું ન હોય.

કડવું ૩૭ મું—રાગ કલ્યાણ.

ચિત્ર ચાળીરે વાનો વાળીને, રંગ મેળીને ટટો મેલીને; લેખણ લાવીને કરમાં સાહીને, રંગ ભરતીરે ચિત્ર કરતીરે.૧ હવે સ્વર્ગના લોક લખાયરે, લખ્યા સ્વર્ગ લોકના રાયરે; ઉ પર લોક લખ્યું ને ભુર લોક લખ્યું, જમલોક ને તપલોક લ ખ્યા. ૨ સત્યલોક લખ્યો ને વૈકુંઠ લખ્યું, ગુણલોક લખ્યો ને ગાંધર્વ દેશ લખ્યો; હવે ઓખાબાઈ તમે ઓરાં આવોને, આમાં હોય તેને આવીને બોલાવોરે. ૩ ઓખા આવીને કા ગળમાં જોયરે, એતો રાતે રાતે લોચને રોયરે; બાળ્ય બાળ્ય આતો નથી ગમતુરે, એને રણવગડામાં મેલો જઈને રમતુરે, ચિત્ર ચાળીને વાનો વાળીને; લેખણ લાવીને કરમાં સાહીને. હવે પાતાળ લોક લખાયરે, અતળ લખ્યુંને, વિતળલખ્યું; શેતુતળ લખ્યું ને પાતાળ લખ્યું, તળાતળ લખ્યું; રસાતાળ લખ્યું, મહાતાળ લખ્યું તેણીવારરે, લખ્યા પાતાળ લોકના રાયરે. નાગલોક લખ્યા તેણીવારરે, વાસુકી નાગ લખ્યા ને ત્રિશ્વક નાગ લખિયા પુંડરિક નાગ લખિયાને મણિધર નાગ લખિયા, શેષ નાગ લખિયા તેણીવારરે. મારી ઓખાબાઈ

સલુણી ઓરાં આવોને, આમાં હોય તેને હશીને બોલાવોરે; બાળ્ય બાળ્ય એના દર્પરે, હું શું સ્વપનાંતરમાં પરણી આવા સર્પરે. આતો કાળા, લીલા, પીળા, સાપરે, લખનારી ચિત્રલે હા તારા બાપરે. ચિત્ર ચાળીને વાનો વાળીને, દીવો બાળીને કાજળ પાડીને; હવે મૃત્યુલોક લખાયરે, લખિયા મૃત્યુલોકના રાયરે. અજમેર લખિયું ને અલિચાર લખિયું, મુલતાન લ ખિયો ને મારવાડ લખિયો ખોરાસન લખિયો ને બંગાળો લ ખિયો ને, એકમુખા લખિયા ને અષ્ટમુખા લખિયા. સ્વાન મુખા લખિયા, મંજારમુખા લખિયા, હસ્તિમુખા લખિયા ને ગંધર્વમુખા લખિયા; એકરંગા લખિયા ને અગ્નિવાળા લખિયા, લખી વનસ્પતિ ભાર અઢારરે. ઓખા આવી જુ વો ભરથારરે, બાઈ કાગળ લખ્યો તે તારો પાડરે; હું શું સ્વપનાંતરમાં પરણી આવાં ઝાડરે, બાઈ લખતાંતે લેખણ તુટીરે, ખડિયામાંથી રૂશનાઈ ખુટીરે, થયા કાગળના અં બારરે; તને સ્વપનું નથી લાધ્યું સારરે.

કડવું ૩૮ મું. રાગ સાખી.

સોરઠ દેશ સોહામણો, મુજને જોયાના કોડ; શ્રી રત્ના ગરને ગોમતી, ત્યાંતો રાજ કરે રણછોડ. ૧ સોરઠ દેશ સો હામણો, ન ચઢયો ગઢ ગીરનાર; ન નહાયો ગંગા ગોમતા, તેણો એળે ગયો અવતાર. ૨ સોરઠ દેશ સોહામણો, વેલ વેલ કેલ કરંત; ગંગોદક ભરી કંચુકી, રાય હરી ચરણે ધ

રંત. ૩ સોરઠ સુઘડ માનવી, રાજ નિત નિત કરી વહેવાર; એક નગર નહી માનવી, તેણે ઉભા ઉભા જુહાર. ૪

રાગ હુલારી. આજરે સ્વપનામાં દીઠી પોરઠીયાની જાનરે; જાણ્યુંરે જાદવરાય આવ્યા પરણવા જો, આજરે સ્વપ્નામાં દિઠી ગોમતીની તિરરે, આજ સ્વપ્નામાં દિઠા હરધરજીના વીરરે; આજરે સ્વપ્નામાં દિઠા સુંદર વર ભરથારરે, તેમાં અડધા ઉંઘ્યા ને અડધા જાગતાં રે.

કડવું ૩૯ મું.–રાગ કલ્યાણ.

ચિત્ર ચાળીને વાનો વાળીને, રંગ ભેળીને પટ મેલીને; રંગ ભરતીરે ચિત્ર કરતીરે, લેખણ લાવિને કરમાં સાહિને. હવે સોરઠ દેશ લખાયરે, ત્યાં નગરલખિયું દ્વારકાંયરે; લખિ જાદવપતિ રાજધાનીરે, તેની શોભાતો સુરજ સમાણિરે; લખિયો જાદવનો પરિવારરે, ઉગ્રસેન લખિયા તેણીવારરે. કૃતવરમા લખિયા સાત્વિક લખિયા, ઓધવ લખિયા ને અકુડ લખિયા; વાસુદેવ લખિયા તેણીવારરે, ઓખા આવી જુવો ને ભરથારરે; બાઈ તેતો એંધાણ મળિયાં રે, આ ઘરડાંને માથે પળિયાંરે; તેને માથે મુગટ કુંડળ કાનરે, એવા તે લખિયા ભગવાનરે; ઓખા આવી જુવોને ભરથારરે. બાઈ તેના સરખું રૂપ તેના ચાળારે, મારા નાથજી ગોરા ને આતે કાળારે; તેને વડસસરો વડસસરો સહુ કહેતારે, હું પરણી ત્યારે ચોરી સાહિને રહેતારે; લખિયા કૃષ્ણતણા કુમારરે, એ

ક લાખ ફરતા હજારરે; એંશી આગળ લખિયા તેણીવારરે; ઓખા આવી જુવોને ભરથારરે. એતો રીંછડાના બાળરે, એને માથે મોટા વાળ; એના કુળમાં મારા કંથ, એને ધાવ ણના છે દંત, એતો રૂપાળો ને ઉંચો એને મોઢે નથી મુછો; ત્યારે લખિયા પ્રધુમનરે, ઓખાનું કાંઈક માન્યું મનરે; જા ણે હોય કે ન હોય, મુજને પરણ્યો તેવું મ્હોંય, એને સગો સ સરો સહુ કહેતારે, હું પરણી ત્યારે મારી પાસે રહેતારે.

વલણ. એમ કહિને અનિરૂદ્ધ લખિયા, ક્ષણુ ન લાગી વાર રે; કરી મલકલડાં ઉભી રહી, બાઈ એ મારા ભરથારરે.

કડવું ૪૦ મું. રાગ ઢાળ.

ચિત્રલેહાના હાથમાં પેલું લખિયું પુતળું જેહ; પ્રેમ આણી ઓખાબાઈયે, ઝુંટી લીધું તેહ. ૧ કરમાં લઈને કામ ની, કાંઈ દેછે આલિંગન; માળિયામાં મેલી ચાલ્યા કાંઈ પ્રા ણતણા જીવન. ૨ આણીવાર હું નહિ જાવા દેઉ, મેં ઝાલ્યો છે છેડો; મારા પિઉજી પરવરોતો, મુજને સાથે તેડો. ૩ ચિત્ર લેહા એણીપેર બોલી, સજોડે છે જોડા; તેતો પહોડયા દ્વારિકા માં, આતો ચિત્રામણના ઘોડા રે. ૪

કડવું ૪૧ મું.—રાગ પરજ.

આપો આણી, એ વર મુને આપો હો આણી. ટેક. નિ કર કાઢું મારો પ્રાણ, એ વર મુને આપો હો આણી. મેં તો સ્વપ્ને દિઠો જે છોગાળોરે, તેની પાંપણનો છે ચાળોરે;

મારૂં મનડું હરિયું લટકાળે, તે વર મુને આપો હો આણી.૧ જેના દિર્ઘ બાહુ અજાણુરે, મકરાકૃત કુંડળ કાનરે; અંગે શોભે એ ભીને વાન. તે વર૦ ૨ જેનાં લક્ષણ વીસને બારરે, મુને પરણી ગયો છે કાલરે; તેનેવરસ થયાં દસબાર. તે વર૦ ૩ વરની લટકતિ છે ચાલરે, મુને પરણી ગયો છે કાલરે; તેણે ટપકું કીધું ગોરે ગાલ, તે વર૦ ૪ રાજે પિતાંબર પરિધામરે, મુને કહેતો ગયો નહિ નામરે; ત્યારે કયાંથી સરશે મારૂં કામ. તે વર૦ ૫ ચિત્રલેહા બોલી વાણરે, સઈયર કેમ થઈ અજાણરે; બાઈ મારી ત્યાંતે જાએ કોણ. તે વર૦ ૬ કોટ કાંગરે ચામુંડાયરે, છપન કોડ છે ચોકી માંહેરે; ચક્ર જળહળતું છે ત્યાંયરે, મુને મારે હેલામાંય. તે વર૦ ૭

કડવું ૪૨ મું.—રાગ મારૂ.

ઓખા કહેછે સુણ સાહેલી, લાવ્ય કંથને વહેલીવહેલી; બાઈ તું છે સુખની દાતા, લાવ્ય સ્વામિને થાયસુખસાતા. ચતુરાને કહે ચિત્રલેહા, બાઈ આણ્યાના ઉપાય કેવા; દુર પંથ છે દ્વારામતી, કેમ જવાય મારી વતી. ત્યાં જઈ ન શકે રાય શક્ર, રક્ષણ કરે છે સુદરશાન ચક્ર; જાવુ જોજન સહસ અગિઆર, તારો કેમ આવે ભરથાર. નયણે નીરની ધારા વહે છે, કરજોડીને કન્યા કહે છે; બાઈ તારી ગતી છે મોટી, તને કોઈ ન કરી શકે ખોટી. સઈઅરને સઈઅર વહાલી મેં તમને હાથે ઝાલી; આપણ બેઉ જણ સંઘાતી, હું આણુ

દાતા છે વિધાત્રી. માબાપ વેરી છે મારાં, મેંતો ચરણ સેવ્યા છે તમારાં; વિધાત્રી તું દીનદયાળ, એમ કહીને પગે લાગી બાળ. ચિત્રલેહાએ ધારણા દીધી, પછી દેહ પક્ષિણીની કીધી.

કડવું ૪૩ રાગ ઢાળ.

ચિત્રલેહા કહે ઓખાબાઈ, મારે દ્વારકામાં જાવું; પ્રભુના ઘરમાં ચોરી કરવી, નથી લાડવો ખાવું. ૧ અગિયાર સહસ્ર જોજન જાવું, હરવા શ્રી જુગદિશ; સુદરશન જો ચક્ર મળે તો, છેદે મારૂં શીશ. ૨ બાઈ તુજને તાણતો નવ પડેને, જેમ તેમ વહેલી થાને; લાવ્ય મહારા કંથને તું, ખોટી થાય છે શાને. ૩ જાતી વેળા ઓખા કહે છે, મારો વર છે રૂડો; કરમે મળ્યા છો કુંવારાં, માટે રખે પહેરતાં ચુડો. ૪ ચિત્રલેહાએ કહેવા માંડયું, મનમાં રાખો ધીર; તુજ સ્વપ્નામાં પરણી ગયો, મારી માડી જાયો વીર. ૫ ત્યારે ઓખા કહેવા લાગી, જોઈ રહી વાટડી; મારો વર રૂડો જાણી, રખે ઓઢતી ઘાટડી. ૬ હું નહિ ઓઢું ઘાટડી, તું એ શી બોલી વાત; તુજ સ્વપ્નામાં પરણી ગયો, મારી માડી જાયો ભ્રાત. ૭ એવું કહિને ઊત્પત્તિ તે, પવન વેગે જાય; આકાશમારગે સંચરી, પહોંચી ગોમતિ માંય. ૮ ગોમતિમાં મરદન કરિયું, ને વિચારિયું તે ઠામ; પ્રભુના ઘરમાં ચોરી કરવી, નહિએકલાનું કામ. ૯ પછી તો નારદ મુનિ સંભારયા, તતક્ષણ આવ્યા ધાઈ; કહેરે મુંજને કેમ સંભારયો, ચિત્રલેહા બાઈ.૧૦ બાણા

સુરની દિકરીને, લાધ્યું છે સુપંન; અનિરૂદ્ધ સેજે વરી ગયો, વિવ્હળ થયું છે મન. ૧૧ ચોરી કરવા હું આવી, સુદરશન આડું થાય; તે માટે તમને સંભારયા, કરવા મહારી સહાય. ૧૨ નારદ કહે છે ઓ બાઈ, એમાં તે શું કામ; એક તામશી વિદ્યા એવી ભણાવું, ઉંઘે બાધું ગામ ૧૩ ચિત્રલેહા કહે સાચું કહ્યું, પણ છેતરવા જુગદિશ; સુદરશન પહેલુંચક્ર મળેતો, છેદે મારૂં શિશ. ૧૪ ચક્રની ચિંતા નવ કરશો, ગયું છે ચોકી ફરવા; તે રે મારગે હું જઈશ, બેસાડીશ વાતો કરવા. ૧૫ પછી તામશી વિદ્યા ભણાવી, જીભે જપતીજાય; ચોસઠ કળામાં ચામંડા તે, ડબક ડોલું ખાય. ૧૬ ગામ તો ધારણ પડયું ને, ઊઘ્યા સઘળા લોક; ચિત્રલેહા નગરમાં પેઠી, મુકી મન તણો શોક. ૧૭ નારદે વિચાર્યું ચિત્રલેહા, અનિરૂદ્ધને લઈ જાશે; શિવ ને સામળિયો વઢશે, જુદ્ધ જોવા જેવું થાશે.૧૮ ચક્ર ચોકી ફરતું આવ્યું, મારગમાં નિરધાર; તે મારગે સામા મળિયા, નારદ બ્રહ્મ કુમાર. ૧૯ નારદ કહે છે ચક્રને, તું દહાડી જાય છે ફરવા; એક ઘડીવાર બેશને, મુજ સાથે વાતો કરવા. ૨૦ તુને હું તો કયાં મળીશ, તું સાચી કહેને વાત; કોઈ દહાડો મુજને સંભારે, દ્વારકાનો નાથ. ૨૧ ચકર મુખથી બોલીયું, વળી મારૂ તે ધનભાગ્ય; તમારા દરશનનોતો, કયાંથી પામું લાગ. ૨૨ ભોળુ ચકર સમજ્યું નહીં, બેઠું નિરાંતવું થઇ; પેલી નારી ભાર્યા નગ્રમાં, ચોરી કરવા ગઈ. ૨૩

જોતી જોતી જ્યાં ગઈ, કૃષ્ણ તણું રે ભોવન; ત્યાંથી આઘેરી પરવરી, જ્યાં પહોડયો પ્રદ્યુમન. ૨૪ ત્યાંથી આઘેરી પરવરી, મહા વિષ્ટ કેરો વીર; સોડ ઘાલીને પહોડીયો, મહા ધનુષધારી ધીર. ૨૫ હમણાં જો હું એનેજગાડું, મારા મારી કરે કડકાય; માથે હિંડોળો લેઈ લીધોને, ઉલટઅંગ ન માય. ૨૬ જગત અંબે જે જુગ અંબે, એમ કરતી જાય; હિંડોળો લેઈ જાતાં દિઠો, નારદે તેણીવાર. ૨૭ હિંડોળો લેઇ પરવરીને, સમરિયા વઈકુંઠ રાય; પવનવેગે સંચરી, આકાશમારગે જાય. ૨૮ બે ઘડીમાં આવી પહોંચી, શોણીતપુર મોઝાર; તે ઠેકાણે નારદજીએ, મન કરયો વિચાર. ૨૯ એ જ્યારે ગઈ ત્યારે, હુંએ મારે જાઊં; તેણે તેનું કામ કર્યું, હું ખોટી શીદ ને થાઉં. ૩૦ નારદ કહે છે ચકરને, તું નિકળ્યું ચોરી કરવા; આવડી વાર મુરખ કેમ બેઠું, મુજ સાથે વાતો કરવા. ૩૧ નારદ કહે છે ચકરને, ઉઠ રાખ્યે તારૂ ગામ; કાલે પછી ચોરી થશે, તું ન લઈશ મારૂં નામ. ૩૨ આકાશ મારગે પક્ષીણી, તે વેગે ચાલી જાય; ઓખાબાઈતો વાટ જુવેછે, મંદીર માળિયા માંય. ૩૩ વા વાય ને બારી હાલે, ખડખડાટ બહુ થાય; ચિત્રલેહા પાપણી તે, હજીએ ન આવી આંય. ૩૪ ચિત્રલેહા ચાલી આવી, મંદિર માળિયા માંય.

કડવું ૪૪ મું.—રાગ આસાવરી.

ઊંઘ્યાં પેઉને જગાડીએ, ભર નિદ્રામાંથી ઉઠાડીએ, મન

સંગાથે એવા બીજીએ, બ્રહ્મહત્યા તો શીદ લીજીએ. ૧ ભ રથાર પહેલી ભામની, જે અંન્ન રાંધીને ખાય; વાગોળ થ ઈને અવતરે, ઉંધે મસ્તકે ટંગાય. ૨ ભરથાર પહેલી ભામની જે, સુવે સજ્યા માંય; આંધળી ચાકણુ અવતરે, પડે માર ગ માંય. ૩ ભરથારનું જે કહ્યું ન માને, આપમતિ જે નારી; તેતો નારી અવતરે, કાંઈ બિલાડી મંઝારી. ૪ ભરથારનું જે કહ્યું ન માને, કરે તરફોડા કંથ; હડકાઈ કુતરીઅવતરે, એને માથે પડશે જંત. ૫ ઓખા કહે છે ચિત્રલેહાને, તું તો બોલે આપ; પેઉ પહોડયોહોય પારણે, કરડવાઆવ્યો હોયસાપરે.૬

કડવું ૪૫ મું. સાખી

સ્ત્રી ચરિત્ર અનેરડાં, કોઈ તેનો ન લહે મરમ; સ્ત્રી શામ ને ભોળવે, નવ ખોયો પોતાનો ધરમ. ૧

રાગ ઢાળ. ઓખા કહે છે ચિત્રલેહાને, હવે ન બોલીશ આડું; તું કહેતો મારા પિઉને, પગ ચાંપી જગાડું. ૧ ચિત્ર લેહા કહે ઓખાબાઈ, આવડી ઉતાવળી શું થાય; એ મોટા નો કુંવર કહાવે, કાંઈક હશે હથિયાર. ૨ ઓશિકે જઈ જોવા લાગી, તો મોટી એક ગદાય; ઉપાડીને અળગી કીધી, ઓ ખા ચાંપે પાયરે. ૩

કડવું ૪૬ મું. રાગ મારૂ.

મહા બળિયો તે જાગિયો, તેના બળનો નાવેપારરે; હરૂડ હાંક મારી કીધો છે હોકારરે. રકમધમક ડગલાં, વાગે ઠારો

ઠારરે; આતો ન હોયરે ન હોય, મારા બાપજીનું ગામરે. દ્વારિકામાં વસે સઘળા વૈષ્ણવ જનરે, અહોરાત્રી બેઠા કરે છે કીરતનરે; નાદકેરા ચરડકા તે, હોય અપારરે. ભુત ભૈરવ જો ગણી, અસુર કોઈની નારરે; ડાકણી છો સાકયણી છો કોણ છો બલાયરે. ચિત્રલેહા કહે છે વીરા, ખમા ખમા ખમાયરે.

કડવું ૪૭ મું. રાગ દેવગ્રી.

અનિરૂદ્ધ તે જાગીને પેખે, ભુવનથી આરડા દેખે; કોણ કારણ અમને લાવીયાં હો, ચિત્રલેહા બોલી શિરનામી. તમ ને લાવી છું જાણી, ઓખાને કરો પટરાણી; વર વરવાને અ રથે હો તમને લાવીયાં હો, તમે બે નારી છો ધન્ય, દિસોછો કુંવારી કન્યા, પરણું તો થાય છે અન્યા; કેમ પરણું હો અ સુર નંદની હો.

કડવું ૪૮ મું. રાગ ધવળ.

બાણાસુરની નગરીમાં, ગરગડીયાં નિશાનરે; એણેને શબ્દે અનિરૂદ્ધ જાગીયારે. ૧ જાગ્યા જાદવરાય, જુગતી ન દેખે રે; પેખેરે પેખે અસુરનાં માળીયારે. ૨ આતો ન હોય અમારી નગરી ન હોય અમારૂં ગામરે; ન્હોય ન્હોય કનકની દ્વારિકારે. ૩ ન્હોય અમારી વાડીરે અમે રમતાં દહાડીરે; નહોય નહોય પુષ્પ કનકનો ઢોલીયોરે. ૪ અહિંયાં નાદ ઘણા વાગે, રણતુર ઘણેરાં ગાજેરે; ન હોય ન હોય શંખ શબ્દ સોહામણોરે. ૫ મને કેઈ રંડા લાવીરે, મારી દ્વારિકાં છંડાવીરે; કેઈ

ભામનાયે મુજને ભોળવ્યો રે. ૬ આતો ઊંચા ઊંચા માળ, લોઢે જડયાં કમાડ; રત્નાગર સાગર શે નથી ગાજતો રે. ૭ ચિત્રલેહા બોલી આળ, તમે જોઈને દેજો ગાળ, આવ્યા છો આ કન્યા સુખે વરોરે. ૮ ત્યારે અનિરૂદ્ધ બોલ્યો વાત, મુછ ઘાલી હાથ; જાણી જોઈને જાત ગળીમાં કેમ બોળીયે રે. ૯ મારો વડવો જુગજીવન, અમે પ્રધુમનરાયના તન; તે માટે નહી પરણું દૈતની દીકરીરે, ૧૦ ચિત્રલેહા બોલીવાત, ઢાંકી રાખો તમારી જાત; હવડાં વાતો કાઢીશ વડઉવા તણી રે. ૧૧ સુનકાસુરને મારી, સોળ હજાર લાવ્યા નારી; તારા સમ જો તારા બાપે એકે નથી પરણી રે. ૧૨ એક લગ્ને વરીયા, નવ પુછયાં કુળને પરીયાં; જાત ભાત કોઈની પુછી નહી રે. ૧૩ તારા બાપની જે ફૈઈ, અરજુન સન્યાશીને ગઈ; મોં કાઢીને બોલે એવું છે નહી રે. ૧૪ જેણે વાયો વંદ્રા વનમાં વંશ, જેણે મારયો મામો કંસ; ધાવતાં મારી માસી પુતનાં રે. ૧૫ ધાવતાં મારી માસી, કરી રાખી કંસની દા સી; કુબજાના કુળની વાતો કહેતાં નથી રે. ૧૬ તારો વડવો દધી માંખણનોચોર, ચારયાં વંદ્રાવનમાં ઢોર; છાશ પીનેતો ઉછેરીયો રે. ૧૭ સત્રાજીતને કાજ, મણી લેવા ગયા માહા રાજ; ત્યાંથી પરણી લાવ્યા જાંબુવંતી રીંછડી રે. ૧૮ લાંબા નખને ટુંકા કેશ, વરવો દીસે એનો વેશ, ભુંડા મુખના છું છા ઉપર શું મોહી રહયો રે. ૧૯ કહેતો વાત વધારી કહીએ,

નીકર અહિંયા છાંના રહીએ; પુછો છો તો કન્યાનું કુળ સાંભળો રે. ૨૦ એનો વડવો જુગજીવન, એનો વડવો કઈલાશનો રાજન; ઓખાની માડી તો ઉમીયા સતી રે. ૨૧ હિમાચળની ભાણેજી, ગણપતી તેનો વીર; ઉમીયાના અરધાંગે ઓખા ઉપની રે. ૨૨ તારો વડવો જુગજીવન, તેમ એનો વડવો બળીરાજન; એક સમે બળીરાયે જજ્ઞ માંડીયો રે. ૨૩ બળીરાજા જગનનો અધિકારી તારો વડઉવો ભીખારી; સાડાત્રણ ડગલાં માટે કર જોડીયા રે. ૨૪ આટલી વડાઈ શાને કરોછો, એના બાપની ભુમીમાં રહોછો; કરમ હીણના કપાળમાં કોઈ ચોઢે નહીં રે. ૨૫ કહેતો વાત વધારી કહીયે, નીકર આંહીથી છાના રહીયે; આવ્યાછો તો આ કન્યા સુખે વરો રે. ૨૬

કડવું ૪૯ મું.—રાગ ઢાળ.

અનિરૂદ્ધ વળતો કોપીયોને, ક્યાં ગઈ મારી ગદાય; તમારા બેજણના હવે, મારી કરૂં કટકાય. ૧ તમે જાણ્યુ અહીંયા લાવી, કર્યું ભલેરૂ કામ; તમને બે જણને મારી, ઉડી જાઉ દ્વારીકાં કામ. ૨ ઓખા ત્યારે થર થર ધ્રુજી, વેગે આવી આડ; મારા પેઉજીને હું મનાવું, તું લાવી તે તારો પાડ રે. ૩

કડવું ૫૦ મું.—રાગ સીધવો.

માહારા સોરઠીયા સુજાણ, મળ્યા મને મેલસો માં; મારા જીવના જીવન પ્રાણ, મળ્યા મને મેલસો માં. મારા સરીરના સણગાર, મળ્યા મને મેલસો માં; મારા હૈયા કેરા હાર, મળ્યા

મને મેલસો માં. મારી સાસુડીના જાયા, મળ્યા મને મેલસો માં; સ્વપ્ને શીદ ઝાલ્યો તો હાથ, મળ્યા મને મેલસો માં. તમને દાદાજીની આણ, મળ્યા મને મેલસો માં. તમે ચાલો તો કાઢું પ્રાણ, મળ્યા મને મેલસો માં. ત્યારે અનિરૂદ્ધ બોલ્યો વાણ, સાંભળ સુંદરી; અબળાયે નાંખ્યા બોલ, અમશું ઉથલી મારા વડુવાની વાત, કાઢીને વઢી; ત્યારે ઓખા બોલી વાણ, એછે દાસલડી, ત્યારે અનિરૂદ્ધ બોલ્યો વાણ, હવે હું વરૂ. તને ગાળો દીધી સાર મારૂ વેર વાળ્યું; ચિત્રાલેહા બોલી વાણ, ગાળો દીધી સહી. તમે બે થયાં છો એક, પરણાવું નહી; પરણવાની પેર, સઘળી મેલહી. મને મળીયા નારદ મુન્ય, વિદ્યા શીખવી; ત્યારે ઓખા બોલી વાણ, હવે વાર શાની, પરણાવ માળીયા માંય રાજકુવર નાહાની.

કડવું ૫૧ મું.—રાગ ધોળ.

માળીયામાં મીથ્યા અગ્નિ પ્રગટ કીધારે, માળીયામાં દેવતા સાક્ષી લીધારે; માળીયામાં નારદ તુંબર વાયરે, માળીયામાં કળસ ચોરી બંધાયરે. માળીયામાં પેહેલું મંગળ વરતાયરે, પેહેલે મંગળ શાં શાં દાન અપાયરે; ચિત્રલેહા આપેછે કરની મુદ્રીકાયરે, દાન લેછે કશ્નતણો સંતાનરે; માળીયામાં બીજુ મંગળ વરતાયરે, બીજે મંગળ શાંશાં દાન અપાયરે; ચિત્રલેહા આપેછે સોળ શણગારરે, દાન લેછે કશ્નતણો સંતાનરે. માળિયામાં ત્રિજુ મંગળ વરતાયરે, ત્રીજે મંગળ શાંશાં

દાન અપાયરે; ચિત્રલેહા આપેછે નવસર હારરે, દાન લેછે કૃ ષ્નતણો કુંમારરે; માળિયામાં ચોથુ મંગળ વરતાયરે, ચોથે મંગળ શાંશાં દાન અપાયરે; ચિત્રલેહા આપેછે ગાયોનાં દાન , દાન લેછે કૃશ્નતણો સંતાનરે. માળીયામાં સમે વરતે સાવધાનરે, માળીયામાં આરાગ્યા કંસાર રે; માળિયામાં ચાર સૌભાગ્યવતિ તેડાવોરે, ઓખા બાઇને સૌભાગ્યવતિ કહી બોલાવોરે. માળિયામાં ઓખા અનિરૂદ્ધ પરણી ઉઠયાંરે, માળિયામાં સોનઈયે મેરૂ તૂઠયારે.

કડવું ૫૨ મું.—રાગ ચોપાઇ ત્રિતાળ.

બોલ્યા શુકજી પ્રેમ વચન, સાંભળ પરિક્ષત રાજન; મળિને બેઠી બેઉ સઈયર નારી, બોલી વચન કૈભાંડ કુમારી.૧ સુખ ભોગવો શ્યામને સ્વામી, ચિત્રલેહા કહે શિરનામી; બાઈ તું કરજે પિઉનાં જતન, રાંક હાથે આવ્યું રતન.૨ વર કન્યા સુખે રહેજો, બાઈ મુજને જાવા દેજો; અન્ન બેનું આપેછે રાય, ત્રીજું માણસ કેમ સમાય. ૩ તમો નરનારી કિડા કીજે, હવે મુજને આજ્ઞા દીજે; બોલી ઓખા વળતી વાણી, મારી સઈયર થઈ અજાણી. ૪ હવે સતી ઓખા વળતી ભાખે, બાઈ કેમ જીવું તુજ પાખે; આપણ બેજણ દિન નિરગમશું, અન્ન વેચીને જમીશું. ૫ દુઃખ થાશે તો દઈશું થાવા, પણ નહી દેઉ તુજને જાવા; બેની હું તો રહીશ ભુખી, તુજને નહી થવા દેઉ દુઃખી. ૬ હું તો આપીશ મારો ભાગ, હમણાં નથી જવા

નો લાગ; માબાપ વેરી છે માહારા, મેતો ચરણ શેવ્યા છે ત
મારા, તુજ તાત ઘેર ન જવાય, જાણ્ય બાણાસુરને થાય; ચિ
ત્રલેહા કહે સુણ વાણી, મારી સયર થઈ અજાણી. ૮ પ્રધાન
પુત્રી કહે વાશિછું માત્ર, હુંછું બ્રહ્માણીનું ગાત્ર; તુજ અર્થે
લીધો અવતાર; મેળવ્યાં નારી ભરથાર. ૯ એમ કહી કરી પ્ર
સન્ન, ચિત્રલેહા ગઈ બ્રહ્મ સદન; ઓખાયે આંખડી ભરી,
કંથે આશના વાશના કરી. ૧૦ સામી આશા બાંધી નારી,
પછી ચિત્રલેહાને વિસારી; જે દાહાડે તુજને સ્વપ્ન, તે દાહાડે
મુજને સ્વપ્ન. ૧૧ જાણે પરણ્યો છું ઓખા નારી, ઉઘાડી મેલી
તી બારી; બેને સરખી વિજોગની પીડા; નર નારી કરૂ કામ
કિડા. ૧૨ બેની ચડતી જોબન કાયા; પ્રિત બંધને બાંધિ માયા,
નેહ જણાવે છે ઓખાનારી, રમે અનિરૂદ્ધ કુંજબિહારી. ૧૩
જે જોઈયે તે ઉપર આવે, ભક્ષ ભોજન કરે મન ભાવે; પોહોત્યો
ઓખાનો અભિલાખ, પછી આવ્યો અસાડ તે માસ. ૧૪
આવ્યા વર્ષાકાળના દાન, મેહ ગાજે વરસે બહુ પરજન્ય;
ઝબકે આકાશે વીજલી, વળી બોલે કોકીલા વાણી મધુરી. ૧૫
મહા તપસીનાં મન ડોલે, ત્યાંતો મોલ બપૈયા બોલે; તેમ
મરદન કરે છે અંગે, કેસર ચંદન ચરચે રંગે. ૧૬ આંખે અંજન
આભ્રણ સાર, કરે તંબોળ કેરા આહાર; તપે નીલવટ ચાંદલો,
તેવો ચંદ્ર સરદ પુનમના જેવો. ૧૭ શીશ ફુલ સીંદુર, તેને
મોહ્યો અનિરૂદ્ધ સુર; કાને ઝાલ ઝમકતી જોઈ, કામ કુંવર

રહ્યો છે મોહિ. ૧૮ નાકે સોહિયે મોતીની વાળી, તેને રહચો અનિરૂદ્ધ નિહાળી; મોહચો મોહચો મુખને મોડે, મોહચો ભ્રગુટીને જોડે. ૧૯ મોહચો મોહચો લીલાવટે; મોહચો મોહચો કેસ નીલકે; મોહચો મોહચો ઘુઘરાને ઘમકે, મોહચો ઝાંઝરને ઝમકે. ૨૦ દીઠું મેડીયે સુંદર કામ, તેણે વિસારયું દ્વારકાં ગામ; ઘણું ભક્ષ ભોજન કરે આપ, તેણે વિસારયા માને બાપ. ૨૧ પામ્યો અધ્રામૃત પકવાન, તેણે વિસારયું હરીનું ધ્યાન; ઓખા સુખતણે સાગર, તેણે વિસાર્યો રત્નાગર. ૨૨ અનિરૂદ્ધ ચાલે છે ગમતી, નારી હીંડે નરને નમતી; નારીનારી મુખે ઓચરતો, હીંડે ઓખાની પુંઠળ ફરતો, ૨૩ ઘેલો કીધો મૃગયાવેલી નવ સુજે દીવસ કે રેણી; રાતદિન નિરગમે છે રમી, ચારે આંખે ઝરે છે અમી. ૨૪ સુધબુધ તો વિસરી ગઈ, એટલે ચોમાસુ ગયું વહી.

વલણ. ચોમાસુ વહિગયું, આવ્યો આસો માસરે; કન્યા ટળી નારી થઈ; ચોખા પામી સુખ વિલાસરે.

કડવું ૫૩ મું.—રાગ મલાર.

વર્ષાઋતુ વહિગઈરે, રમતાંરમતાં રંગવિલાસ; સુખ પામ્યા ઘણુંરે, એટલે અશ્વીન આવ્યો માસ. ૧ એક સમે સહીરે આવી સરદપુનમની રાત; માણેકઠારી પુરણીમાંરે, ઉત્તમ દિસે આસોમાસ. ૨ ચંદ્રમાને કીરણેરે, બેઠાં હિંડોળે નરનાર; હાસ વિનોદમાંરે, કરતાં વિવીધ વિલાસ. ૩ રક્ષકરાયનારે, તેણે

દીઠી રાજકુંમાર; કન્યા રૂપ કયાં ગયુંરે, ઓખા દીસે હવે નાર. ૪ ચિત્રલેહા કયાં ગઈરે; એકલી દિસે છે ઓખાય; રાતી રાતી આંખડીરે, ફુલ ફુલી દીસે છે કાય. ૫ હોઠ ઉર ઢાંકતીરે, શકે પયા છે નખપાત; અધુરપે શામતારે, કોઈક પુરૂષ દંતનો ઘાત. ૬ સેવક સંચર્યોરે, એવો દેખીને વિચાર; મંત્રી કૌભાંડનેરે, જઈને કહ્યા સમાચાર. ૭ પ્રધાન પરવર્યો રે, જયાં છે અસુર કેરો નાથ; રાયજી સાંભળોરે, મંત્રી કહે છે જોડી હાથ. ૮ લૌકીક વારતારે, કાંઈક આપણુને લંછન; જીભ્યા છેદીયેરે, કેમ કહીયે વજ્જર વચન. ૯ બાળકી તમતણીરે, તેતો થઈ છે નારી રૂપ; વારતા સાંભળીરે, આસનથી ઢળીયો ભુપ. ૧૦ ધ્વજા ભાગી પડીરે, એતો અમથી અકસમાત; બાણુ કોપ્યો ઘણુંરે, મંત્રી સાંભળી સાચી વાત. ૧૧ શિવે કહ્યુ તે થયુંરે, તારી ધ્વજા થશે પતન; તેવારે જાણજેરે, રીપુ કોઈક થશે ઉત્પન્ન. ૧૨ જાઓ મંત્રી તમોરે, જુઓ પુત્રી કેરી પેર; કોઈ જાણે નહી, તેમ તેડી લાવો ઘેર. ૧૩ પ્રધાન પરવર્યોરે, સાથે ડાહ્યા ડાહ્યા જન; ઓખાને ભાળીયેરે, રહીને કહે છે વચન. ૧૪ કઉભાંડ ઓચર્યોરે, ઓખાજીઘોને દરશન; ચિત્રલેહા કયાં ગઈરે, ચાલો તેડે છે રાજન ૧૫ થર થર ધ્રૂજતીરે, પડી પેટ-ડીઆમાં ફાળ; શું થાશે નાથજીરે; આવી લાગી મહા જંજાળ. ૧૬ તમે રખે બોલતારે, નાથજી દેશો|માં દરશન, મુખ ઉડી ગયુંરે, ઓખા નિર ભરે લોચન. ૧૭ બાળા બહુ વ્યાકુળીરે,

કાંઈ કદળીકેરે વરણ; કશણને કસ્યા વીનારે, કંચુકી પેહેરી અવળે વરણ. ૧૮ બારીએ બાળકીરે, ઉભી રહીને ત્યાં આની; કોભાંડ કુવરીનેરે, ભયંકર વચને કરી બોલાવી ૧૯ ચિત્રલેહા કયાં ગઈરે, તુ એકલડી દીસે બાળ; કંન્યારૂપ કયાં ગયુરે, ખીજશે બાણાસુર ભુપાળ. ૨૦ શરીર સંકોચતીરે, કરતી મુખડા કેરી લાજ; ઘરમાં કોણ છેરે, મુજને સાચુ કહોને આજ. ૨૧ ગળસ્થળ કર થરીરે, કોઈ પુરૂષ દંતને ઘાત; શણુગટ તાણુ-તીરે, બોલી ઓખા ભાગી વાત. ૨૨ દીલ સારૂ નથીરે, ચિત્ર લેહાયે કીધુ સહન; તેણે હું આકળીરે, દુખણી નીર ભરયું લોચન, ૨૩ મંત્રી ઓચર્યોરે ઓખા બોલી આળ પંપાળ; હેઠાં ઉતરોરે, ચહડીને જોઈશુ માળ. ૨૪

વલણ. માળ જોઈશુ તમતણો, ભાગસે તમારો ભારરે; એવું જાણીને ઉતરો, રાય કોપ્યા છે અપારરે.

કડવું ૫૪ મું. રામ સામગ્રી.

કન્યાયે કરોધ જણાવીયો, હાકોટયો પ્રધાન; લંપટ બો-લંતો લાજે નહી, ઘડપણે ગઈ સાન કન્યાયે. ૧ પાપી પ્રાણ લેવા કયાંથી આવિયો, બોલતો ક્ષુદ્ર વચન; એ વાત સારૂ કીધી જોઈશે, જીભલડી છેદન કન્યા. ૨ હુંતો ડાહ્યો દાનવ તુને જાણતી, ભારેખમરે કઉભાંડ; એવું આળ કોને ન ચડાવીયે, ભાગી પડેરે બ્રહ્માંડ. કન્યાએ૦ ૩ કહેવા દેને તું મારી માતને, પછી તારી વાત; હત્યા આપુ તુજને, કરૂં જંપાપાત. કન્યા૦૪

કઉભાંડ લાગ્યોપછીકંપવા, પુત્રી મરમ પવીત્ર;પછી કાલાવાલા માંડીયા, ન જાણ્યું સ્ત્રી ચરીત્ર. કન્યાએ૦ ૫ બાઈ રાજાએ મુજને મોકલ્યો, લોકે પાડયો વીરોધ; ઓખાજી પુછયા માટે,ને આવડો શો ક્રોધ. કન્યા૦ ૬ એવું કહેતાં સેવક મોકલ્યો, બાણાસુરની પાસ; રાજાએ મંત્રીને કહાવીયુ, જુઓ ચઢી અવાસ. કન્યા૦ ૭ કઉભાંડ કોપ કરીને ગાજીયો, વજડાવ્યાં નિશાન; માળીએથી બંને ઉતરો,બાણાસુરની આણ. કન્યાએ. ૦૮ દાસને આપી આગના, સ્થંભ કરો છેદન; ઓખાએ આંસુડાં ઢાળીયાં ચંપાશે સ્વામીન, કન્યા૦ ૯ હોકારો અસુરનો સાંભળી, ઉભો થયો અનિરૂધ; મેઘની પરે ગાજીયો, કંપી નગરી બુધ. કન્યા૦ ૧૦ મંત્રી કહે સુભટ સાંભળો, કોઈ જોધ્ધો બોલ્યો અહીં; આપણા નાદે ઉઠીઓ, મેઘ શબ્દથી સહી. કન્યા૦ ૧૧ ઓખાએ નાથને બાથમાં ઘા લીયો, શું જુઓછો વહી; મરડી મરડી જાઓ જુદ્ધને, હવડાં જાઉ કહી. કન્યા૦ ૧૨ આશો ઉઘમ વઢવા તણો, નથી બાપનું ધામ; દાનવને માનવ ઝીતે કહી, ન હોય રૂતુ સંગ્રામ. કન્યા૦ ૧૩ નાથ કહે સુણ સુંદરી, વાત સઘળે થઈ, હવે ચોરી શાની આપણે, બેશીએ બારીએ જઈ. કન્યા૦ ૧૪

॥ વલણ.॥ જઈ બેઠાં નરનારી બન્ને, વાત વીપ્રીત કીધીરે; છજે ભજે કામકુંવર, ઓખા ઉછંગે લીધીરે.

કડવું ૫૫—રાગ રામકળી.

જોડી જોવાને જોદ્ધ મળ્યા ટોળેજી, ઓખા બેસારી અનારૂધ ખોળેજી; કંઠમાં બાંવલડી ઘાલી બાળાજી, દેખી કૈભાંડને લાગી જવાળાજી. ૧ ॥ ઢાળ. ॥ જવાળા પ્રગટી ઝાળ પ્રગટી, સુભટ સહુ જોવા મળ્યા; મંત્રી કહે ભાઈ સબળ શોભે, જેમ હરી ઉછંગે કમળા. ૧ લઘુસ્વરૂપને લક્ષણ વંતો, આવી સુતાસંગ બેઠો; જયાં પ્રવેશ નહી પંખીતણો તે, માળીયામાં કેમ પેઠો. ૨ નીશંક થઈને છજે બેઠાં, નિર્લજ નરને નારી; હાસ્યવિનોદ કરે ઘણુંાને, લજયા ન આણે મારી. ૩ ઓખાએ અપરાધ માંડયો, ધાઈ ધાઈ લેછે સોઈ; પ્રધાન કહે એ પુરૂષ મોટો, કારણ દીસે કોઈ. ૪ અંબુજ વરણી આંખડીને, ભ્રકુટી રહી ખમ ખમી; રોમાવળી વાંકી વળી, વઢવા રહયો ટમટમી. ૫ માળ ઘેરયો સુભટ સર્વે, બોલેછે આનંદ; અહો વિભિચારી ઉતર હેઠો, એમ કહે કઉભાંડ. ૬ અલ્પ આયુશના ધણી, જમપુરીના મારગ સત્ય; અસુર સરીખા રીપુ માંથે, કેમ થઈ બેઠો સ્વસ્થ, ૭ બાણ રાયની દીકરી, તેને ઈંદ્રે ન થાય આળ; તે રાજકુંવરીની સંગે, તું ચઢીને બેઠો માળ. ૮ સાચુ કહે જેમ શીશ રહે, કોણ નાત કુળને ગામ; યથારથ જેમ ભાખજે, કેમ શેવ્યુ ઓખાનું ધામ. ૯ અનીરૂધ વળતી બોલીયો, સાંભળો સુભટ માત્ર; ક્ષત્રી નંદન હું ઈચ્છાયે, આવ્યો બાણનો જમાત્ર ૧૦ મંત્રી કહે અલ્પા બોલ્ય વીચારી, ઉતરશે અભીમાન; જમાત્ર કો-

નો બાળકો, કોને દીધું કન્યાદાન. ૧૧ અપરાધ પુરણ ઉતર હેઠો, તને બાણ રાયની આણ, આ દાનવ તારા પ્રાણ લેશે, મરણ આવ્યું જાણ. ૧૨ વીચાર જાણે જીવ્યાનો, જો પડયો વરાંસે ચુક; સીહ હોયતો હાકે ઉઠે, પણ દીસે છે જાંબુક. ૧૩ બેઉ જણાને જોઈને, પાછો ચાલ્યો કોભંડ; કોભંડનું વાચક સાંભળી, બોલ્યો બળીરાજાનો તન. ૧૪ સાંભળતામાં ચાર લાખ યોદ્ધા, મોકલ્યા તતકાળ; તે ઓખાએ દીઠા આવતા, પડી પેટમાં ફાળ. ૧૫

કડવું ૫૬ મું.—રાગ પરજ.

કામનીયે જયારે કટક દીઠું; ઓખા થઈ નીરાશ; અરે દઈવ આ શું કીધું, મારા મનમાં હતી મોટી આશ. વાલા કેમ વઢશોરે વઢશો. ૧ મારા પાતળિયા ભરથાર વાલા કેમ. ટેક.અરે પીયુ તમે એકલા, કરમાં નથી ધનુષ્યને બાણ; એ પાપી પીતા કોપીઆ, તે લેશે તમારા પ્રાણ. વાલા. ૧ આછી પોળી ઘીયે ઝબોળી, માંહે આંબારસ ઘોળી; તમે જમતા હું પીરસતી, ભરી કનક કચોરી. વાલા. ૨ આળોટે પાલોટે અવની પર, રૂદન કરે અપાર; બોલાવી બોલે નહી, નયણે વરસે આંસુની ધાર; વાલા. ૩ વળી બેઠા ઉઠે ને ઊભો થાય, વદન વીકાશણ વીર; તીવ્રબાણ જયારે છુટશે, કેમ શેહેશો કોમળ શરીર. વાલા. ૪ મારા માતપિતાને જાણ થયુંને, કટક મોકલ્યું પ્રૌઢ; પાપી બાપે કાંઈ નવ જાણ્યું,

બાણાસુર મહા મુંઢ. વાલા. ૫.

કડવું ૫૭ મું.—રાગ ઢાળ.

ઘેલી નારી કાલાવાલા, જે કરે તે ફોક; અમે એવું જુદ્ધ કરીયે, તે જાણે નગરના લોક. ૧ તું જાણે પિઊ એકલાને, હાથ નહા હથીયાર; તારા બાપે ચાર લાખ મોકલ્યા તે, મારે મન છે ચાર. ૨ તું જાણે પિઊ એકલાને, કર નથી ધનુષ્ય ને બાણ; એક ગદા જ્યારે ફરશે ત્યારે, લેઈશ સર્વના પ્રાણ. ૩ ચિત્રલેહા ચતુરનારી, વિધાત્રીનો અવતાર; ઓખાયે તે ધ્યાન ધરીયું, આવી માળિયા મોઝાર. ૪ એવું કહીને જોયું સેજ્યામાં, ગદાતો નવ દીઠી; ચમકીને પુછ્યું ચિત્રલેહાને, અંગ લાગી અંગીઠી. ૫ ચિત્રલેહા કહે મહારાજ હું તો, ચતુર થઈ નવ ચુકી; મેં જાણ્યું મુજને મારશે, ગદા દ્વારીકામાં મુકી. ૬ અનિરૂદ્ધ કહે શાને વઢું, મારે હાથ નથી હથીયાર; ચિત્રલેહાયે નારદ સંભારયા, માળીઆ મોઝાર. ૭ નારદ કહે મુજને કેમ સંભારયો, કોભાંડકેરી તન; મહારાજ જુધ્ધેચઢે અનિરૂદ્ધ, દીજે આશીરવચન,૮ નારદે આશીરવાદ દીધો, શોભાગ્યવંતી ઓખા બાઈ; ભલો ભલો પુત્ર પ્રદ્યુમનને, ચીરણજીવી અનિરૂદ્ધ ભાઈ. ૯ ભલો તું પુત્ર પ્રદયુમનનો, વીર ઘણો વીક્રાળ; અંત્રીક્ષ ઊભો હું જોઊછું, આણ સરવનો કાળ. ૧૦ અલ્યા ચણી વારતો બેશી રહયોને, વાત તણું નહીં કામ; ઐરામાં બકરીઓ બાંધી, તે બોળ્યું બાપનું

નામ. ૧૧ અનિરૂદ્ધ કહે શાને વઢું, હથીયાર નથી કાંઈ એક; જોધ્ધા ઝાઝાશોર કરે છે, ત્યાં શો કરવો વિવેક. ૧૨ નારદ કહે છે ઓખા બાઈને, તું આદ્ય જગતની માત; તારૂ સામર્થ હોય જેટલું, તે આપ સ્વામીને હાથ. ૧૩ ઓખાયે એક ભોંગળ લઈને કાહાડી, આપી ઘરમાંથી બાહાર; સ્વામીના કરમાં આપી, તેમાં હજાર મણનો ભાર. ૧૪ વીર વિકાશી ભોંગળ લીધી, માળીયામાંથી ધાય; ચાર લાખ જોધ્ધા તરવરીયા તે, સામો જુધ્ધ જાય. ૧૫ ગેડી ગુપ્તી ફરશી તુંબર, છુટે ઝાઝાં બાણ; માળિયાને ઢાંકી લીધુ, જેમ આભલીયામાં ભાણ. ૧૬ આવતાં બાણ એકઠાં કરીને, પાછાંનાંખે બાળ; ઉંચેથી આવીપડેતે, આણેસરવનો કાળ. ૧૭ ભડક લઈને ભોંગળમારી, અણીરૂધે જેણીવાર; તે ઝણકારા કરતીઆવી, તેણે કર્યો સંહાર. ૧૮ અણીરૂદ્ધ કેરો માર ઘણો તે, જોધ્ધાયે ન ખમાય; મારી કટક સરવે કટકા કીધું, આપે નાઠા જાય. ૧૯ રહો રહો શા માટે નાસો, કાં થાઓછો રાંક; હું તમારા કાજ આવ્યો છું, મારો ન કાઢો વાંક. ૨૦ અંગ ધ્રુજે કાંઈ નવ સુજે, આવ્યા રાયના પાસ; બાણાસુર બેશી રહયોને. કટક થયું સૌ નાશ. ૨૧ જોધ્યા સહુ નાશ થયાને, ચોરીયે નાઠા સાર; તમને આવ્યો સંભળાવવા, ઘણું કરી પોકાર. ૨૨ નાશ રાજા ભુંગળ આવી, પ્રાણ તારો જાય; બાણાસુર પડયો ગાભરો, દૈવ આતે શું કહેવાય. ૨૩ બીજા રાયે છ લાખ મોકલ્યા, જઈ કરો સંગ્રા

મ; મારી બાંધી લાવો કહ્યું એનો ઠામ. ૨૪ જોદ્ધા આવ્યા જોરમાં તે, કરતા મારો માર; છ લાખ આવી ઉભા રહ્યા; તેના બળ તણા નહી પાર. ૨૫ કોઈ એક જોજનને બે જોજન જોદ્ધા છે ઉંચાય; કોને માંથે શીંગડાંને લોચન રાતાય, ૨૬ ખડગ ખાંડાં તુબર ફરશી, ગોળી હાથે નાળ; તોપ કવચ રણભાલા બરછી, મુદગરને ભીંડી માળ. ૨૭ સાંગ ગેડી ગુપ્તી ગદાને, ઝળકતી તરવાર; બાણાસુરના યોધ્ધાને, કરતા મારો માર. ૨૮ કાંઈક કચરઘાણ થયા ને, કંઈકના કડકાય; કુંભસ્થળ ફાટી ગયાને પડયા પૃથ્વી માંય. ૨૯ અનિરૂધ્ધે પછી વિચારયું, ગદા પડી છે ધરણ; જોધ્ધા આવ્યા જોરમાં તે, કેમ પામશે મરણ. ૩૦ પછી પડતું મુકયુ પૃથ્વી ઉપર, ગદા લીધી હાથ; કાળચક્રની પેરે સઝે, સૌ સંહારચા સાથ. ૩૧ કોઈ જોધ્ધાને ઝીંકી નાંખ્યા, ઝાલ્યા વળતી કેશ; કોઈને અડબોઠ મુકીયે, કોઈને પગની ઠેસ. ૩૨ કોઈનાં મોઢાં ભાગી નાંખ્યાં, હાથની લપડાકે; કોઈને મારી ભુકો કીધો, ભુગળને ભડાકે. ૩૩ એમ હુલ્લડ કરયુને ત્રાસ પડીયો, બુંવરાણ બહુ થાય; છ લાખ ચકચુર કરીને; ગયો માળિયામાંય. ૩૪ નાઠા જોધ્ધા ગામમાં ગયા, જ્યાં છે બાણાસુર રાય; નાશરાજા ભુંગોળ આવી. પ્રાણ તારો જાય ૩૫ નોહેનોહે કાંઈ નાનો કુંવર, દીસે છે કોઈ બળિયો; ઘણી વારનો જુધ્ધ કરે છે કોઈનો ન જાય કળિયો, ૩૬ કૌભાંડને તેડાવી પુછયું,

હવે શું કરવું કાજ; આટલે છોકરે નીચુ જોવરાવ્યું; ધીક ધીક મારૂ રાજ. ૩૭

રાગ બિભાસ કડવાં ૫૮. મતબાલો મહાલે માળમાં; જઈ જોધ્ધાએ સભામાં સંભળાવ્યું; કૈભાંડને ચહડીયો કાળ, મત બાલો મહાલે માળમાં. ૧ જુગજીત્યુ પણ કાંઈ નવ દીઠું સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળમાં; કહો કઉભાંડ હવે શું કરવું, મારો ભાગ્યો ભાર ભુપાળમાં. મતબાલો ૨ સહુ સેન્યાનું સાશ્રથ ભાગ્યું, બહુ બળ દીઠુ છે બાળમાં; દસ લાખનો દાટજ વાળ્યો, હજીછે વઢવાની ચાલમાં. મતબાલો. ૩ કહો પ્રધાન હવે શીવલે થાશે બાણુપડયોજંજાળમાં;રાતમાં જઈને રોકીરાખો, નાસેપ્રાત:કાળમાં મતબાલો. ૪ વિખવાદે વળગ્યો તે નહી થાય અળગો, જેમ માખી મદ જાળમાં; બાળક બકરીને શાને ઓસરો, તેમ જોવા શીંહની ફાળમાં. મતબાલો. ૫ એ બાળકને જે બાંધી લાવે તેને, વધાવું રતન ભરી થાળમાં; સીંહપણું વેરાઈ ગયુંને, થયું સંગ્રામ શીયાળમાં. મતબાલો. ૬

કડવું ૫૯ મું.—રાગ સોરઠ.

કૈભાંડ કહે તું સાંભળ રાજા, કહું એક સાચો મર્મ; એ ભુગળે દસ લાખ મારચા, તેણે ન રહયો તારો ધર્મ. ૧ અચરજ એક લાગે છે મુજને, પડી અંસંગે વાત; એક ભોગળે દશ લાખ મારચા, કીધો મહા ઉતપાત. ૨ પુરવે મેં તને પ્રિછવ્યો, અહંકારે થયો તું અંધ; અહંકારે લંકા ગઈ, રણુરા-

ળયાં દશસ્કંધ. ૩ અહંકાર ચંદ્રમાએ કરયો, તેને રોહીણીશું સંજોગ; છવીશ નારી પરહરી, માટે ભોગવે ખઈરોગ. ૪ એવા અહંકાર હું અનેક કહું, સાંભળ તે ભુપાળ; વાંક કોઈનો કહાડીએ નહી, પણ ફુટયું તારૂં કપાળ. ૫ અહંકાર તુજ બાપે કરયો, જેણે જીત્યા દશ દીગપાળ; વામન રૂપ વીઠલે ધરીને, બળી ચાંપ્યો પાતાળ. ૬ અહંકાર કોઈનો છાજયો નહિં. ગર્વ ન કીજે રાય; ગર્વ કોઈનો રહયો નહી, તમે વીચારો મન માંય. ૭ પેહેલી ધ્વજા ભાગી પડી, વરસ્યો રૂધીરનો વરસાદ; નક્ષત્ર તુટીને પડયું, ને થવા માંડયો ઉતપાત. ૮ હવે તતબર થઈને સેન્યા સંભાળો, બેઠાનું નહી કામ; દસવસા તું જીતીને આવ્યો, છોકરે બોળ્યું તારૂં નામ ૯ રાય મેં તુને પ્રીછવ્યો, પ્રતાપ મારો પ્રતક્ષ; આ સમે એવી લોકતામાં, ઉદય પામ્યો અસ્ત. ૧૦ સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળમાં, કહેવાયો તું એક; તૃણવત તુજને કરયો, એ છોકરે વાળ્યો છેક. ૧૧ વચન એવું સાંભળીને, રાયની ગઈ છે સુધને સાન; શીથીળ અંગ દેખી રાજાનું, પછી બોલિઓ પ્રધાન. ૧૨ કઉભાંડ કહે તું સાંભળ રાજા, પ્રાકમ તહારૂં પ્રચંડ; શીશ ઉપર સીંહ અખંડ છે, તેમ પૃથ્વી કરૂં શત ખંડ. ૧૩ કહોતો એને બાંધી લાવું, એમાં તે કેટલું કામ; શોણીતપુરના સુભટ લઈને,તેનો ફેડુ ઠામ, ૧૪ રળીયાત થયો વચન સાંભળી, આપ્યા સઉ સણગાર; તું મારો વડો બાંધવ, આ તારો સ-

૨૪ ભંડાર. ૧૫ જાઓ વીર તમે વેગે જઈ, કરી આવો શુભ કામ; વધામણી વહેલા મોકલજો, પેલા શત્રુના ફોડી ઠામ. ૧૬ વચન શીશ ચઢાવી ઉઠયો, તેણે કીધો સૌ શણગાર; સેન્યા સઘળી સજકરી; તેની શોભાનો નહી પાર. ૧૭ મહા મોટા ગજ ગીરીવર સરખા, મગદળીત કહેવાય; હીરા માણેક રત્ન જડીત અંબાડી, તેની જોતે રવી ઢંકાય. ૧૮ સુર્યવંશી ને શોમવંશી, પાખરીયા કેકાણ; મોરડે મોતી જડીત તેને, હીરા જડીત્ર પલાણ. ૧૯ અનેક અશ્વ દોરીયા આગળ, ગણતાં ન આવે પાર; અનેક પાલખી રથ ઉંટાસને, તે સુભટ થાય સ્વાર. ૨૦ શીંહલદ્વીપના હસ્તી મોટા, તેને જડયાં માણેક અપાર; મેઘા ડંમર છત્ર ધરી, તેણે મંત્રી થયો સ્વાર. ૨૧ નગારાંનાં તો ઘોશ વાજે, શરણીયોનાં તુર; સેન્યા સઘળી પરવરી. જાણે સાગર આવ્યુ પુર. ૨૨ નાળ ગોળા કવચ ભાથા, કરતાં મારો માર; માળીયા આગળ ઉભા એટલે, ઓખા કરે વિચાર. ૨૩ સ્વામી તમારા મનમાં આવે તો, કહું વિનતી આજ; ચિત્રલેહા દ્વારીકાં લેઈ જાય તો, સીજે સઘળું કાજ. ૨૪ વચન સુણી જ્વાળા લાગી, ચડી અનિરૂદ્ધને રીસ; ચરણ કેરી આંગળીથી, જ્વાળા લાગી શીશ. ૨૫ યુદ્ધ વિશે સનમુખ રહુ તો, ન લાજે મારો વંશ; બાણાસુરને એણીપેરે મારૂં; કૃષ્ણે માર્યો કંશ. ૨૬ એવામાં જોદ્ધા આવ્યા, દેવા લાગ્યા ગાળ; ક્રોધ ચહડયો બહુ કામકુંવરને,

કીધી ઈચ્છા દેવા ફાળ. ૨૭ ।। વલણ. ।। ફાળ દેઉ અંત લેઉ, હોકારો તવ કાધોરે; ઓખાએ અનિરૂદ્ધ માળીયામાં, ઉચકી કીધોરે, ૨૮

કડવું ૬૦ મું.—રાગ ભુપાળ.

ઓખા કહે કંથને એમ ન કીજે, બળીઆશું વઢતાં બીજે; એ ઘણાને તમે એક જાતે, સૈન્ય મોકલ્યું મારા તાતે. તે દૈત્ય વાહન તમો પાળા, એ કઠણ તમો સુંવાળા; એતો પેરે કવચને બકતર, તમારે અંગે પીતાંબર. દૈત્યને સાંગ્ય બહુ ભાલા, પ્રભુ તમો છો ઠાલા માલા; આતો મસ્તાન બહુ બળીયા, તમો સકોમળ પાતળીયા. પેહેલું મસ્તક માહારૂં છેદો, સ્વામી પછી અસુરોના ભેદો; તમારી દેહ દેખી હુંતો મોહું, નેત્રે જુદ્ધ કરતાં કેમ જોઉ. મુવા દૈત્ય કરે હોકારા, પ્રભુ પ્રાણ કંપે છે મારા; ઈચ્છા અંતરમાં પેઠી, દૈત્યે માળિયું લુંટી. ઘણું ક્રોધી વીરોધી છે બાણ, હાકે ઈંદ્રનું જાયે એશાન; જકતસ્થંભે તાતની હાકે, બાણ સેન્ય ચઢાવી છે ચાકે. જેને નામે તે મેરૂ હાલે, ચક્ર ધારી સરખે નવ ચાલે; ક્ષત્રી સાથ રહે છે બીતો, તમો કોઈ પેર એને જીતો; મંત્રી રહ્યો છે દંતજ કરડી, શું ધાઓછો મરડી મરડી; કંથ કહે ન કરૂં સંગ્રામ; નાશી પેઠાનો કીયો ઠામ. હવે જીવતાં છુટવું નહી, સૈન્ય મારીયે સામા થઈ; નથી ઉગરવાનો ઉપાય, ત્યારે ભય પામે શું થાય. નાઠે લાંછન લાગે કુળમાં,

છે શામને લાંછન મુળમાં. મહુ વરવા જે મણીધર ડોલે, ન ડોલે તો ઓળશીયા તોલે; ઘન ગાજે કેશરી દે ફાળ, ના ઉછળે તો જાણવો શીયાળ; ક્ષત્રી શોંઢે દેખી દળ, ન શોઢેતો જાણવો વ્યંઢળ; હાકે વાઘજ માંડે કાન, ન માંડેતો જાણવો સ્વાન; ઘરમાં જોદ્ધા કો રહે પેશી, જાણો બાયલો રહ્યોછે બેશી એમ કહીને ઓખા અળગી કીધી, ભડ ગાજયો ભોંગળ લીધી; અસુર સેન્યામાં જઈ તે અડીયો, છજેથી કપીનીપેઠે પ પડીયો. જેમ ચંદ્ર પેસે વાદળમાં, તેમ અનિરૂદ્ધ પેઠો દળમાં વાદળ ચંદ્રને લે જેમ વીંટી, તેમ અનિરૂદ્ધને લીધો વીંટી, અસુર કહે એ માનવી કશું, બહુ શીંહમાં બગલું જશું; જો મુગટ મંત્રીને ચરણે ધરે, તો તું મૃત્યુ થકી ઉગરે. તેનાં વાયક એવાં સાંભળી, અનીરૂદ્ધ ધાયો હોકારો કરી; નાંખે દઈત્ય ખાંડાં મુદગલ, તેમ વીષ્નુ મારે ભોંગળ. વીસ સહસ્ત્ર અસુર સૌ તુટયા, એકીવારે બહુ સુર છુટયા; આયુધ્ધ ધારા રહી છે વરશી, છુટે પરીઘ આયુધને ફરશી. થાય દાનવ ટોળેટોળાં, વરસે ભીંડીમાળને ગોળા; બોલે દુંદભીના ઘડઘડાટ, થાય ખાંડાં તણા ખડખડાટ. હાકે હસ્તીને ચીચવાટ, રથ ચક્ર વાજે ગડગડાટ, દેખી નાથનો ઘાટ, થાય ઓખાને ઉચાટ. પછી દાનવનો વાળ્યો દાટ, અનિરૂધે મુકાવી વાટ; કોઈ ઝીકયા ઝાલી કેસે, કોઈ ઉડાડયાપગની ઠેસે;કોઈ હણ્યાભોગળ ભડાકે, કોઈના મોં ભાગ્યાંલપડાકે, કોને ભાલાવાગ્યાભચ, કોનાંનાક

વાઢયાં ટચ; કોઈ અધકચરા કોઈ પુરા, મારી સેન્યકર્યું ચકચુરા. તેરણમાં ભયાનક ભાસે, બળ દેખીઓખાઉલાશે; મેતો આ વડુ નહોતું જાણ્યું, ચિત્રલેહાયે રત્નજઆણ્યું. થાય પરસેવો અનિરૂધને દીલે, નાથ રૂધીરમાં ઝીલે; ભડ ગાજયોને પડયું ભંગાણ, નાઠા કઉભાંડ લેઈ પ્રાણ. થઈ બાણાસુરને જાણ, એક પુરૂષે વાળ્યો ઘાણ; અસુરને ચઢીયો બહુ કોપ, સજ્યાં કવચ આયુધને તોપ; વાગી હાકને ચઢીયો બાણ. તેતો થઈ ઓખાને જાણ. ॥ વલણ. ॥ જાણ થયું જે તાત ચઢીયો, કોણ જીતશે શહસ્ર હાથરે; ઓખા આંખ ભરતી રૂદન કરતી, પછી સાદ કરતી નાથરે.

કડવું ૬૧ મું. રાગ રામગ્રી.

મારા સ્વામી હો ચતુર સુજાણ, બાણ દળ આવ્યું રે જાદવજી; દીસે સેન્યા ચારે પાસ; હવે શું થાશેરે જાદવજી. એતો બળીયા સાથે બાથ, નાથ કેમ ભીડોરે જાદવજી; સામો દઈત્ય છે કપાત્ર, માટે હરીને હીંડોરે જાદવજી, આદળ આવ્યું બળવંત, દીસે રીસે રાતારે જાદવજી; એકલડા અસુરને મુખે, રખે તમે જાતારે જાદવજી; આ ગજ આવે બળવંત, દંત કેમ સહેશોરે જાદવજી; અસુર અરણવ ધાય, તણાણા જાશોરે જાદવજી; એવું જાણીને ઓસરીઓ, ન કરીયે કરોધરે જાદવજી. એકલડાનો આશરો શાનો, માનો પ્રતિબોધરે જાદવજી; ધારા થાઓને તમે ધાઓ, વઢો તે ફાંસુરે જાદવજી.

માહારી ફરકે છે જમણી આંખ, વરસેછે આંસુરે જાદવજી; મુને દિવશ લાગેછે ઝાંખો,ભોંગળ હેઠી નાંખોરે જાદવજી હું તમને સમજાવું આવાર, વચન મારૂં રાખોરે જાદવજી; તમો મુજ દેહલડીના હંસ, મુકો જુધરે જાદવજી; પાછા વળોજી લાગું પાય, માનો મારી બુધરે જાદવજી; ઘેલી દીશેછે ઘરૂણી, તારૂણી આશી ટેવરે રાંણીજી. અમો બાણ થકી તો એસાર સું, તો કરશું શેવરે રાણીજી; આવ્યો બાણાસુરભુપાળ, તેને હુંમારૂંરેરાણીજી. એના છેદુંહાથહજાર, દળ સંહારૂંરેરાણીજી; અનિરૂધ રણ થકી ઓસરેતો, લાજે શ્રીગોપાળરે રાણીજી. હવેઅંત આપણોઆવ્યો, હવે નાઠે આળરે રાણીજી. વલણ. નાઠે આવે આળ, નવ કીજીયે ઉપવાદરે. કહે પ્રેમાનંદ ઓખાબાઈ, અનિરૂધને કર્યાં સાદરે.

કડવું ૬૨ મું.—રાગ વેરાડી.

ઓખા કરતી કંથને સાદરે, હોહઠીલારાણા; એ શા સારૂ ઉનમાદ, હો હઠીલા રાણા. ૧ હું તો લાગુ તમારે પાય, હો હઠીલા રાણા, આવી બેસો માળીયા માંય; હો હઠીલા રાણા. ૨ હું તો બાણને કરૂં પ્રણામ, હો હઠીલા રાણા; છે કાલાવાલાનું કામ, હો હઠીલા રાણા. ૩ એતો બળીયા સાથે બાથ, હો હઠીલા રાણા; તેતો જોઈને ભરીયે નાથ, હો હઠીલા રાણા. ૪ એતો તરવું છે સાગર નીર, હો હઠીલા રાણા; બળે ન પામીએ પેલી તીર, હો હઠીલા રાણા. ૫ એતો ભેદે તમારૂ ગાત્ર

હો હઠીલા રાણા; સામા દઈત્ય કુપાત્ર, હો હઠીલા રાણા. ૬ મને થાય છે માન શુકન, હો હઠીલા રાણા; મારૂ ફરકેછે જમણું લોચન, હો હઠીલા રાણા; ૭ મારો મોતીનો તુટયો હાર, હો હઠીલા રાણા; ડાબે નેત્રે વહે જળધાર, હો હઠીલા રાણા. ૮ દીસે ગગને ઝાંખો ભાણુ હો હઠીલા રાણા; દીસે નગરી ઉજડ રાંણુ, હો હઠીલા રાણા. ૯ રૂવે વાયસ ગાયને સ્વાન, હો હઠીલા રાણા; એવા માઠા થાય શુકન હો હઠીલા રાણા. ૧૦ હું તો ધુજતી દેખું ધરણુ, હો હઠીલા રાણા; એતો સાગરે શ્રોણીત વરણુ, હો હઠીલા રાણા. ૧૧ આવ્યા અગણીત અસ્વાર, હો હઠીલા રાણા; માંહો માંહે થાયછે હોહોકાર, હો હઠીલા રાણા. ૧૨ ઓ દુદંભી વાજ્યો ઘાય, હો હઠીલા રાણા; એતો સેન્યા તમપર ધાય, હો હઠીલા રાણા. ૧૩ ઓ આવ્યું દળ વાદળ, ઓ હઠીલા રાણા; ઓ ઝળકે ભાલાના ફળ, હો હઠીલા રાણા. ૧૪ પાખી બખતર પેરયાં ટોપ હો હઠીલા રાણા; દઈત્ય ભરાયા આવે કોપ, હો હઠીલા રાણા. ૧૫ ઓ વાજે ઘુઘરમાળ, હો હઠીલા રાણા; અસ્વ દેતા આવે ફાળ, હો હઠીલા રાણા. ૧૬ એ તો સુરવીર મહા કાળ, હો હઠીલા રાણા; હવે થાશે કોણ હવાલ, હો હઠીલા રાણા. ૧૭ નાથ જુઓ વીચારી ગગન, હો હઠીલા રાણા; જુદ્ધ રહેવા દયો રાજન, હો હઠીલા રાણા. ૧૮ જો લોપો મારી વાણુ, હો હઠીલા રાણા; તમને માત પીતાની આણુ, હો હ-

ઠીલા રાણા. ૧૯ આવ્યો બાણ તે પ્રલ્લે કાળ, હો હઠીલા રા
ણા. મેઘાડંમર છત્ર વિશાળ, હો હઠીલા રાણા. ॥ વલણ ॥
મેઘા ડંમર છત્ર બીરાજે, ઉલટી નગરી બુધરે; અગણિત અ
સ્વારો આવીયા, તેણે વીંટી લીધો અનિરૂદ્ધરે.

કડવું ૬૩ મું. રાગ સીંધુ.

આવી સેના અસુરની, અનીરૂધ લીધો ઘેરી; કામકુંવર
ને મધે લાવી, વીંટી વળ્યા ચોફેરી. અમર કહે શું નીપજશે,
ઈચ્છા પરમેશ્વરી; રીપુ ગજના જુધમાંહે, અનીરૂધ લઘુ કેશ
રી. બાણરાયને શું કરૂ, જો ભુંગળ ધરી ફોકટ; વેરીવાયસ કો
ટી મળ્યા, હવે કયમ જીવશે પોપટ. બાણાસુરે શુભટ વારચા,
નવ કરશો કો ઘાત; વીંટો ચોદશ સહુ મળીને, હું પુછુ એ-
ને વાત. માંળિએથી ઓખાબાઈએ, રૂદન મુકયું છોડી; પી-
તા પાસે જોધા સરવે, હાથ રહ્યા તે જોડી. બળવંત દીસે અ
તિ ઘણુ, સેના બીહામણી; પવનવેગે પાખરિયા, તે રહયા હ
ણહણી. આ દળવાદળ કયમ સહેશો, ઓ સ્વામી સુકોમળ;
અરે દઈવ હવે શું થાશે, પ્રગટ કામના ફળ. દેવના કીધા દ-
ઈત્ય મુવા, તેને દયા નહીં લવલેશ; કાચી વયમાં નાથજીને,
નહિં આવ્યાં મુછને કેશ. ચાર દિવશનુ ચાંદરણુ. કર ચઢી ગ
યું વહી; આ જોધા પીઉને મારશે, દઈવડાં શું થયુ સહી. અ
રભક તમારે એકલો, તેને વિટી વળિઆ અસુર; એવુ જાણી
ને સહાય કરજો, ઓ શામળિઆ સુર. કષ્ટ નિવારણ કૃષ્ણ

જી, હું થઈ તમારી વહુ; જો આંચ આવશે તમ પુત્રને, તો લા જશે જાદવ સહુ. પ્રજાના પ્રતિપાળછો, તમે પનોતા મોરારી; સંભાળ સરવની લીજીયે, નવ મુકીયેવિસારી; અમનેતોપણ આશ તમારી, અમે તમારાં છોરૂં. લાજ લાગશે વૃદ્ધને, કોઈ કહેશે કાળુ ગોરૂ; પક્ષી પલાણ પ્રભુજી, પુત્રીની કરવા પક્ષ. ભગવાનને ભજતી ભામની, ભરથાર છે રીપુ મધ્ય; મુખ વક્ર નેત્ર બીહામણાં, મુખ મુછો મોટી મોટી. તેવા અસુર આવી આવી મળ્યા, એક સંખને સપ્ત કોટી, દળવાદળ સેન્યા ઉલટી; મધ્યે આણ્યો અનિરૂધ, વીર વીટયો વેરીએ. જેમ મક્ષીકાયે મધ. ધનુષ્ય ચઢાવ્યાં પાંચસે, બાણે બહુ ચઢાવ્યાં બાણ; ગાયે ગુણીજન ગદગદે, બહુ ગડગડે નીશાન. અંતર અભરક એમ વીંટીયો, તેમ શોભે છે ઈંદુ; લઘુ જેમ ઉલટ ઘણીને, લીલાટે સ્વેત બીંદુ. લઘુ કુંજરની સુઢ સરખા, શોભે છે બે ભુજ; સરાસન સરખી ભ્રગુટી, નેત્ર બે અંબુજ. તૃણમાત્ર જેવઢતોનથી, બાણનો જેબાહુ; અનિરૂધ અસુરએવા શોભે, જેમ ચંદ્રમાનો રાહુ. આવી જોયું વક્ર દ્રષ્ટે, રાતાં કીધાં ચક્ષ; વપુ શોભાવે ભુજ ભલાને, કેશ રૂપનુ છે વૃક્ષ. આસમે કહો વાડો, અથવા ભોગળને દાર; ઓરીયા ટાળું સંસારનો; ઉતારૂ એનો ભાર, શું વપુ બાણનું બાલવ છે. માંહે સર્પનો સાથ કે પેટમાં પુરવજ વસે છે, પીંડ લેવા કાઢે છે હાથ. કાષ્ટ ના કે નાખવા એણે ઘડીને ચોઢયા કર; અથવા કોઈ પંખી દી

સે છે, એણે વંખેરચાં છે પર. ત્યારે હશવું આન્યુંબાણને એ શું બોલે છે બાળ; કઉભાંડ કહે સાંભળો; એ તમને દેછે ગાળ. બળિ સુત અંતર બળ્યો તે, લોકમાં બળવાન; શુંકરૂં જો લાંછન લાગે, નિકર વિધીયે દેઉ કન્યાદાન. સુભટ નિકટરાય આવ્યો, બોલીયો બહુ ગરવે; નફ્ટ લંપટ નથી લાજતો, વિંટયો હણવા સરવે. કુળ લજામણો કોણ છે, તસ્કરની પઠે નીરલજ; અપરાધી આગળથી કેમ ઉગરે, જેમ સીંહ આગળથી અજ. અંગથી આવી ચઢયો, કાંઈ કારણ સરખું ભાસે; સાચુ કહે જેમ શીશ રહે તુજ, બાળક રહે વીશ્વાસે. કોણ કુળમાં અવતરયો, કોણ માત તાત નામ; અનિરૂધ કહે વિવાહ હવો, હવે પુછયાનુ શું કામ. પીતુપિતામહ પ્રસિદ્ધ છે, જેનો દ્વારિકાં સંસાર; છોડી છત્રપતિની વરયો, હવે ચતુર મન વિચાર. વઈષ્ણવ કુળમાં અવતર્યો, મારૂનામ તે અનિરૂધ; જો છેડશો તો નગરી બધી, નાખીશ સાગર મધ્ય. બાણાસુર સામુ જોઈને, કઉભાંડ વળતુ ભાખે; ચોરીકરી કન્યા વરયોતે, કોણ વઈશ્નવપાખે, પુત્ર જાણી કૃષ્નનો, પછી બાણ ઘસેછે કર; નીચવરે કન્યા વરી, દઈવ મારૂ બેઠુ ઘર.રીસે ડોક ધુણાવીને, ધનુષ કરમાં લીધું; બાણાસુરે યુધ કરવાને દળમાં દુંદુભી દીધું. ૩૫

કડવું ૬૪ મું.—રાગ ગોડી.

અશ્વકુંવર રથભાથા ભરી, આવ્યો બાણાસુર વેગે કરી;

જોધાને નવમાએ સુર, ચઢી આવ્યું જેમ સાગરપુર. ૧ વાજે પંચશબ્દ રણતુર, મારી જોધા કરયા ચકચુર; બાણાસુરનાછુટે બાણ, છાઈ લીધો આભલિઆમાં ભાણ. ૨ થયું કકડાણ ભેળાભેળ, જેમ કાપે કહોવાડે કેળ; આવ્યા તેટલા ધરણી ઢળ્યા, તેમાં કોઈ પાછા નવવળ્યા. ૩ આવી ગયા નેવાગીશીશ, નાઠા હસ્તિ પાડીને ચીશ; બાણાસુર ઉપર ભોંગળ પડી, ભાગ્યો રથ પડ્યો કડકડી. ૪ રાયની ગઈ છે શુધને શાન, આગ્યુ કુંડળ છેદ્યાં કાન; પાછો લેઈ ચાલ્યો પ્રધાન, ઘેર જાતામાં આવી શાન. ૫ પછી બોલેછે રાજાન, સાંભળો મારા પ્રધાન; હાય હમણાં ભોંગળ આવશે, જાણું છું જે જીવતો જશે. ૬ પ્રધાન કહે કાં થયાં અજાણ, ક્યાં ગયું મહાદેવનું વાણ; એથી તો થાએ કલ્યાણ, આફણીએ બંધાશે પ્રાણ. ૭ તે લેઈ બાણાસુર પાછોફરયો, તે ઉપર માળીએ સંચરયો; અનિરૂધે વિચારી વાત, હવે હું બે જોડું હાથ. ૮ શીવનુ મન તે સાચું કરૂ, વચન એનું મસ્તક ધરૂં; અનિરૂધે જોડ્યા બે પાણ, બાણાસુરે મેલ્યું બાણ. ૯ આફણીએ બંધાઈ પડ્યો, ઉપરથી પરવત ગરગડ્યો; લાતો ગડદા પાટુ પડે, તે દેખીને ઓખા રડે. ૧૦ ત્યાંથી મનમાં વિચારજ કરયો, અનિરૂધને લઈ સંચરયો; મારતાં કુંવરને લઈ જાય, ઓખા રૂવે માળીઆમાંય. ૧૧

કડવું ૬૫ મું.—રાગ રામકળી.

મધુરેને સાદે રેરેહો, ઓખા રૂવે માળીએરેહો; બાઈ

મારા પિઉને લઈ જાય, સખી મારીવતી તો નવ ખમાય; ભ મણું કોઈ કહેશોરે રેરેહો, પિઉજીને મારીઆરે. ૧ બાઈ મારા પેલા તે ભવનાં પાપ, બાઈ મારે આવડો શો સંતાપ, ગ-ર થી મરતો પાપી બાપ, માથેથી ઉતરતીરે રેરેહો, પડજો સગા બાપનેરે. ૨ હાંરે મારા કંથની કોમળ કાય, એવા એવા મા ર તે કેમ ખમાય; ઓ પેલા દુષ્ટને ના મળે દયાય, રંડાપ આવ્યુંરે રેરેહો બાળપણે વેશામાંરે. ॥ વલણ. ॥ નૃપ ગાજ્યો મેઘની પેર, ઉતરાવી ઓખાયરે; અનીરૂદ્ધને બંધન કરી, બા ણાસુર મંદીરમાં લઈ જાયરે.

કડવું ૬૬ મું.—રાગ રામગ્રી.

બાણે બન્નોને બાંધીયાં, નઉતમ નરને નાર; અનીરૂદ્ધ રાખ્યો સુખ આપશે, ગુપ્ત રાખ્યો કુમાર. બાણે બંન્યોને બાંધીયા. ૧ ચૌટામાં ચાર જણાવીયા, ઢાંકયા વિભીચાર; ઓખા છાની મંદીર મોકલી, રાખ્યો કુળનો તે સાર. બાણે. ૨ લક્ષણવરતે હીંડે લહેકતો, બહેકતો તે અવાસ; દઈત્યનું દળ તે પુઠે પળે, ઘેરી હીંડછે દાસ બાણે. ૩ એક ચેચ છુટયો પાઘડી તણો, તે આવ્યો પાઘ પ્રમાણ; ચોરે તે મોરજ મારીયો, તેનાં કરે લો ક વખાણ. બાણે. ૪ ઓખા ફરીને વર જો પરણશે, તો ભુલશે ભવ ભરથાર, તે સ્વામી તે શું સુખ પામસે, લીધું એણે અ મૃત સાર. બાણે. ૫ કો કહે એમાં દૈવત દીસે ખરૂ, રૂપવતો રસાળ; કટાક્ષમાં કામની મોહી પડે, એવી માયા મોહજાળ.

બાણે. ૬ તેની ભુલવણી ભ્રકુટી તણી, ભુલી પડે તે નાર; કુવારી કન્યાને કામણ કરે, સંતાડા સર્વ કુમાર, બાણે. ૭ સખી પ્રત્યે સખી ઓચરે, દેખી અંગ ઉવેદ; બાંધ્યો જુવે છે આપણા ભણી, એને છે એવી ટેવ બાણે. ૮ ચાર માસ આશા હોતી ઘણી, લાગ્યો સ્નેહ વિવાદ; માળીયે સુખ પામ્યો ઘણું, પછી લાગ્યો લોક અપવાદ. બાણે. ૯

વલણ. લાગ્યો લોક અપવાદ પણ, પામ્યો દેવકન્યાયરે; પછી બાણાસુરે અનિરૂદ્ધને, રાખ્યો કારાગ્રહ માંયરે.

કડવું ૬૭ મું. રાગ ધવળ ધનાશ્રી.

શુકદેવ કહે છે પરિક્ષતને, તમે સાંભળો કહું એક રાયજી; કૃષ્ણ કુંવરને બાંધી રાખ્યો, કારાગ્રહની માંયજી. ૧ નાના વિધનાં બંધન કીધાં, કાહાડી ન શકે સ્વાસજી; એક એકનાં મુખ દેખી દામણાં, દેખી થાય ઉદાશજી. ૨ બાણમતી બાણાસુરની રાણી, નયણે ભરે જળ ચક્ષજી; પુત્રી જમાઈને ભુખ્યાં જાણી, છાનુ મોકલે ભક્ષજી. ૩ કષ્ટ દેખી નાથનું, ઓખા નેણે ભરે છે નીરજી; અનિરૂદ્ધ આપ બળે કરીને, ઓખાને દે છે ધીરજી. ૪ આદરૂ તો અસુર કુળને, તેવડુ તૃણ માત્રજી; શોભા રાખવા સ્વસુરની તે; હું બંધાયો છું ગાત્રજી. ૫ મરડીને ઉઠુ તો શીઘ્ર છુટું, દળુ દાનવ જુથજી; શું કરૂં સ્વસુર પક્ષમાં, રાખવું છે સુખજી. ૬ આકાશ અવની એક થાશે, એવો નિપજશે ધંધજી; અગ્નિ કેરી જવાળ ધુમ્રમાં, અસુર થાશે અંધજી. ૭

સહાય થાશે શામરામ અબળા, સઘ છુટશે બંધજી; કૃષ્ણ આવી બાણાસુરને, છેદશે સઘળાં સ્કંધજી. ૮ મારા સમ જો સુંદરી તમો, ઝાંખુ કરો મુખ ચંદ્રજી; બંધનપે દુ:ખ દેછે ઘણુ, તારાં આંસુડાનાં બુંદજી. ૯ એમ આશના વાશના કરીને, રાખ્યું ઓખાનું મનજી; ત્યાર પછી ત્યાં શુ થયુ, તમે સાંભળો રાજનજી. ૧૦ પછી ભવાનીનું સ્મરણ કરીને, બાળક લાગ્યો પાયજી; ભગવતી ભવતારણી મારી; આવી કરજે સહાયજી. ૧૧

ચાલ. મા તું બ્રહ્માણી તુ ઈંદ્રાણી કૃષ્ણા; સ્થાવર જંગમ તુ સચરાચર, મૃગ ઉપર તૃષ્ણા. ૧ દૈત્યને પાતાળ ચાંપ્યા, રક્ત બીજ રણ રોળ્યા; શુભ નીશુભ મહીશાસુર મારયા, ચંડ મુંઢ ઢંઢોળ્યા. ૨ ધુમ્ર લોચનને હાથે હણીઓ, મધુ કૈટભ તેં માર્યો; અનેક રૂપ ધરયાં તેં અંબા, સુરીનર પાર ઉતારયો. ૩ ઓ હીંગળાજ હીંગોળી માત, કોઈલાપુર તે કાળી; આધ ઈશ્વરી તુંછે અંબા, સનખલપુર બહુચર બાળી. ૪ નગર કોટની તુ સીધવાઈ, બગલા મુખી લાગુ પાય; રાણી રૂડી ઉટવાળી માત, બીરાજતી દક્ષીણ માંય. ૫ અન્નપુરણા ભૈરવી ત્રિપુરા, રેણુકા છત્ર સંગી; રાજેસ્વરી ચામુડા માત, દુખહરણી માતંગી. ૬ એણી રીતે સ્મરણ કીધું; તતક્ષણ ભવાની આવી; અનિરૂદ્ધને માએ કહ્યું તે, બાળક કેમ બોલાવી. ૭ અનિરૂધ્ધ કહે સાંભળો માતા, મારૂ દુ:ખ કહ્યું નવ જાય, સરપ કેરા ઝેરથી મારી, ઘણી બળેછે કાય. ૮ ભવાની પ્રસન્ન થ-

ઈને, ઝેર કરશું સરવે નાસ; પછી અંતર ધ્યાન થયાં સાતા, બાળકની પોહોચી આશ. ૯ એવામાં ત્યાં નારદ આવ્યા, બ્રહ્માના કુમાર, જુવે તો કાળા ગઢમાં અનિરૂદ્ધ, વરસેછેજ ળધાર. ૧૦ નારદ કહે અનિરૂદ્ધને, મારૂં સંકટ કાપો; રૂડીવહુ તમો પરણ્યા માટે, સુજને દક્ષણા આપો. ૧૧ તમને દક્ષણા ની પડીને; જાય છે મહારા પ્રાણ; શરીર ધ્રુજે અતી ઘણુંને, બોલી ન શકે વાણ. ૧૨ શીદબીહે છે પ્રાક્રમી તું, બોલ્યમુજ સંગાથ; બાણાસુરની વરયો પુત્રી તે, થઈ પૃથ્વીમાં ખ્યાત. ૧૩ દિપાવ્યો વંસ વાસુદેવનો, બંધાયો લંછન શુંય; કાલે માધવને મોકલું, દ્વારકામાં જાઉંછું હુંય. ૧૪ પીંજરામાં તે આળ ઘાલ્યો, અંતરમાં શેન ભુલે; ઘોડે ચડે તે પડે પૃથ્વી, ભણે તે નર ભુલે. ૧૫

વલણ. અંતર શે ન ભુલ્યો જુદ્ધા, મુકાવશે ભગવાનરે; અનિરૂદ્ધની આજ્ઞા લઈ, ઋષિ હવા અંતરધ્યાનરે.

કડવું ૬૮ મું.—રાગ બોહાગડો.

દયા ન આવે પેલા દઈતપતીને, મોહાબળિયા દુરમત્યજી; બાકરી બાંધી શ્રીજવર સાથે, વઢેર વધારશું સત્યજી. દયા ન આવે. ૧ પાતળિયા પંકજ મુખ પિઊજીને, નાગપાસનાબંધજી; બાંધી લિધો બંધ કરિને, કોમળપે મદનજી. દયા૦ ૨ જોરે ધરણીધર શ્રીવર, આપદા પામે નાથજી; પુત્ર તમારાઊપર પ્રહારજ, કરેછે દઈત્યનો સાથજી. દયા૦ ૩ બારે દળ ક

ઊભાંડે મેલ્યું, વકરાયો બળિયો વીરજી; તોઓરણથીનવઓ સરીએ; સાગકનુ જેમ નિરજી. દયા. ૪ ભેદ્ર કરીને બાંધી લીધો, નાગપાસના બંધજી; સ્વાસ ન માયે બહુ અકળાયે, અંગ આકાશમાં સંધજી. દયા. ૫ તાપ સમાય નહી સ્વામીનો, હું કહું હેહનો પાતજી; વાર લાગે લક્ષ્મીવર તમને, તો થશે મહાઊતપાતજી. દયા. ૬ કોમળ મુખ ભ્રમથી સુકાયું, કન્યા કરે આક્રંદજી; અનિરૂદ્ધ સમરે સામળીયાને, કમળાવર ગોવીંદજી. દયા ૭ વાહે વાહેરે નીકમજી, સુતની કરજ્યો સહાયજી; નિપત વેળા વારે ચડીને, કરો ભક્તની રક્ષાયજી. દયા ૮. ગજ ગ્રહાથી મુક્ત પમાડયો, કીધી હરિચંદ્ર રક્ષાયજી; દાનવકુળ નીકંદન કીધાં, કીધીપ્રલ્હાદની સહાયજી. દયા. ૯ આજ આંખેથી આંસુડાં ચાલે, જાશે મહારા પ્રાણજી; સુખ શરીર શાતા નહી આણે, લાગ્યો દવ નિરવાણજી. દયા. ૧૦ મનશા વાચાએ વરવરયો, અવર તે મિથ્યા જાણજી; રૂપ આને ગુણવંતો સ્વામી, સત્ય કહુંછું વાણજી. દયા. ૧૧ તાત કઠોર દયા નહી રૂદીયે, કોમળ મારો કંથજી; મહાર કરીને બાંધી લીધો, શ્રી હરી વેગળો પંથજી. દયા. ૧૨ કોણ સહોદર આવત અવસર, શોધે કરવાને જાયજી; તાત ભ્રાતને જાણ નહી તે, કોણ ઉઠીને ધાયજી. દયા. ૧૩ પિતા પિઉજીને વેરીરે દેખે, પરભવે બહુ પેરજી; નાગ તણા ફુંકારા હળાહળ, ફેરવી નાંખે લહેરજી. દયા. ૧૪ ટળવળે અંગ અધીરે ઉઠયો,

કંઠે પડીઓ શોષજી; પુર્વ તણાં કર્મ આવી નડીયાં, કોને દિજે દોષજી. દયા. ૧૫ તાત કહોતો કાયારે પાડું, વિખ ખાઉં આ વારજી; સ્નેહ ન જાણુરે કોઈ મનનો, કાં પીડે ભરથારજી. દયા. ૧૬ તાત તણે મન કાંઈ નહીં મુને, સબળો લાગે સ્નેહજી; છોરૂ પોતાનાં જાણી કીજે, દયાળ ન દીજે છેહજી. દયા. ૧૭ બાણાસુર મહા પુરૂષ જ્ઞાતા, જેથી ચુક ન થાયજી; બાળક ઉપર પ્રહાર શો કરવો, જદપી હોય અન્યાયજી. દયા. ૧૮ વહાલા થઈને વેરજ વાળો, શું નથી આવતી લાજજી; નિચ પદારથ નથી કુળ નિચું, કૃષ્ણ કુંવર મહારાજજી, દયા. ૧૯ નીચું નાક ન હોયે એથી, નિર્થક શો સંગ્રામજી; મોટા સાથે વિરોધ ન કરીયે, નહિ નીરબળ હળધર શામજી. દયા. ૨૦ સકળ પૃથ્વી ચાકે ચઢાવી, અસુરનો ફેડયો ઠામજી; વૈર વધારી વી કુલ સાથે, કયાં કરશો સંગ્રામજી. દયા. ૨૧ સ્વામી મહારાને શીર સમરથ, તેને ચઢશે કોપજી; ભદ્ર ઈચ્છે તાત પોતાનું, વિષનું બીજ માં રોપ્યજી. ૨૨ જુધ્ધસમે આકાશે રહીને, જુવે છે નારદ દેવજી; ભયમાં આણીશ અમો જાશું દ્વારામતી, જુધ્ધ કરીશુ તતખેવજી. દયા. ૨૩ નિર્ભય રાખી વીણાધર ગયા, પરવરીયા આકાશજી; પોહોત્યા રૂષી ઉતરીયા હેઠા, ભેટયા શ્રી અવીનાશજી. દયા ન આવે ૨૪ ।। વલણ, ।। ભેટયા શ્રી અવીનાશને, કુશળ વારતા પુછી વળી; કહે નારદ અનિરૂધ્ધને, રાખ્યો કાળાગ્રહમાં દઈતે મળીરે.

કડવું ૬૯ મું —રાગ ધનાશ્રી.

શુકદેવ કહે છે પરીક્ષતને, બાંધ્યો તે જાદવ જોધજી; હવે દ્વારકાંની કહુ કથા, જાદવ કરે શોધા શોધજી. ૧ હિંડોળા સહીત કુંવર હરીયો, છોડી ગયું કોઈ દોરીજી; હાહાકાર થયો પુર મધ્યે, અનિરૂધની થઈ ચોરીજી. ૨ રતિ અતિ આક્રંદ કરે છે, મળ્યુ તે વિનતાનું વૃંદજી; રૂકમણી રોહણાં દેવકી, સરવે કરે આક્રંદજી. ૩ જાદવ કહે છે માધવને, શું બેઠા છો સ્વામીજી; વિચાર કરી વિલંબ ન કીજે, કુળને લાગી ખામીજી.૪ વાસુદેવ કહે શામ રામને, શું બેઠા છો ભુપજી; વિચારો શકે જળમાં બુડયો, કયાં ગયો કુંવર અનુપમજી. ૫ ઉગ્રસેન કહે અચરજ મોટું, કોણે હરીયો હિંડોળોજી; દેવી દૈત્ય રાક્ષસનું કારણ તે, ખપ કરીને ખોળોજી. ૬ સાથને જદુનાથ કહે છે, ભાઈ શાને કરો છો શ્રમજી; ગોત્ર દેવનું ગમતુ થાશે, કુંવર હરાયાનું કર્મજી. ૭ અગિઆર વરસ ગોકુળ સેવ્યું, મામાજીને ત્રાસેજી; પ્રદયુમનને સંબર હરી ગયો, આવ્યો સોળમે વરશેજી. ૮ તેમ અનિરૂદ્ધ આવશે, તેમ સાચવશે કુળ દેવજી; કૃષ્ણે કુટુંબને રોતું રાખ્યું, આશા દાધી એવીજી. ૯ પાંચ માસ વહી ગયાને, જાદવ છે મહા દુખીજી; શ્રોણીતપુરથી કૃષ્ણ સભામાં, આવ્યા નારદદેવજી. ૧૦ હરી આદે જાદવ થયા ઉભા, માન મુનીને દીધુંજી; આણંદે આસન આપ્યુંને ભાવે પુંજન કીધુંજી. ૧૧ નારદજીની પુજા કરીને, હરીયે કર્યાં પ્રણામજી; કહો

મુની!વર કયાંથી પધાર્યા, અમ સરખું કાંઈ કામજી. ૧૨ કર જોડીને નારદ કહે છે, સાંભળો જુગજીવનજી; પુત્ર તમારા સરવેનું મારે, કરવુંછે દરસનજી. ૧૩ જોતાં પુત્ર સરવને, સાથેથી તેડાવ્યાજી; એક લાખને એકસઠ હઝાર, એંશી આગળ આવ્યાજી. ૧૪ સર્વે પુત્ર સામું જોઈને, પુછેછે નારદ મુન્યજી; આટલામાં નથી દીસતો, પ્રદયુમનનો તનજી. ૧૫ ભગવાન કહે છે નારદજીને, કાંઈ તમે જાણો છો ભાળજી; ઘરમાંથી જતો રહ્યો છે, પ્રદયુમનનો બાળજી. ૧૬ નારદ કહેછે હું શું જાણું તમો રહો છો સાગર બેટજી; જેને ઝાઝા દીકરા, તેને તો દૈવની વેઠજી. ૧૭ ત્યારે ભગવાન કહે છે નારદને, પુત્ર વિના કેમ રહેવાશેજી; ત્યારે નારદ કહે છે પ્રશ્નમાં આવશે, એવું કહેવાશેજી. ૧૮ પછી આશન વાળી દીધી તાળી, નાક ઝાલ્યું મનજી; વેઢા ગણીને નારદ કહે છે, સાંભળો જુગજીવનજી. ૧૯ તમારા પુત્રનું એક નારીયે, કરયું છે હરણજી; ત્યારે હરી કહે દ્વારીકામાં આવે, તેતો પામે મરણજી. ૨૦ નારદ કહેછે તમે સુણો સામળા, સંભળાવું એક વાતજી; મારી એવી પ્રતિજ્ઞા છે, જુઠુ ન બોલું જાતજી. ૨૧ શ્રોણીતપુર એક નગ્ર છે, તેમાં બાણાસુરનું રાજજી; પ્રસંગે હું ત્યાં ગયોતો, મારે કાંઈ એક કાજજી. ૨૨ રાજા બાણુની પુત્રી ઓખા, તેને હવું સ્વપ્નજી; અનિરૂધ સેહેજે વરી ગયો, તેનું વિભળ થયુછે મનજી ૨૩ ચિત્રલેહા ચંચળ નારી, વિધાત્રીનો અવતારજી; તે આવી

દ્વારીકામાં પછી, મન કર્યો વીચારજી. ૨૪ કઠણ કામ કરવું છે મારે, એકલાનું નહી કામજી; મારૂ તેણે ધ્યાન ધરીયું, હું આવ્યો તેણે ઠામજી. ૨૫ મેં તામસી વિદ્યા ભણાવી, તે ઉંઘ્યું બધું ગામજી; અનિરૂદ્ધને લેઈ ગઈને, ઓખાનું થયું કામજી. ૨૬ કેઈ પેરે લેઈ જાયે, એમ બોલ્યા શ્રી જગદીશજી; ચક્ર મારૂ ઊંધે નહીને, કહાડી નાંખે શીશજી. ૨૭ ચક્રનો વાંક નથીને, એ નીસરયું તું ફરવાજી; અમ સરખા સાધુ મળ્યા, તેણે બેસારયું વાતો કરવાજી. ૨૮ ભગવાન કહે છે શાબાશ નારદીયા, એવાં તારાં કામજી; માથાં ઉપર ઉભો રહીને, ભલું મરાવ્યું ધામજી. ૨૯ નારદ કહે છે કૃષ્ણને, મેં નથી કરયો અન્યાયજી; જોયા પછી તમે જાણજો, ઘણી ફુટડી છે કન્યાયજી. ૩૦ ભલીરે કન્યા ભલીરે વહુ, તમે ભલો કરયો વિચારજી; હવડાં મારા પુત્રના ત્યાં, શા છે સમાચારજી. ૩૧ મહારાજ જેણે ભોગવી છે બાણાસુરની બાળજી; દસલાખ દઈત્યનો એક વારે પુત્રે આણયો કાળજી. ૩૨ શીવનો વર સાચે કરીને, ગયો અસુરને હાથજી; હમણા તમારા પુત્રની, ઘણી દુખનીછે વાતજી. ૩૩ ઊંધે મુસ્તક બાંધીઓને, તળે લગાડયો અગ્નીજી; લીલા વાંસનો માર પડે જેમ, ભાગ્ય હશે તો જીવશે તનજી. ૩૪ વાત સાંભળી વધામણીની, વગડાવ્યાં નીશાનજી; શામળા તતબર થાઓ હવે, જીતવો છે બાણજી. ૩૫ તે માટે તમને કહું, વિઠલજી વેહેલા થાઓજી; જો પુત્રનો ખપ કરો

તો શોણીતપુરમાં જાઓજી. ૩૬

કડવું ૭૦ મું.–રાગ સારંગ.

કમળા તો કલ્પાંત કરે છે, હૈડે તે ઉઠી જવાળાજો; મારો કુંવર કાળાગ્રહમાં બાંધીયોરે, મારાને પાઘડી બાંધતાં ન આવડેરે; મારો અનીરૂદ્ધ નાનેરૂ બાળજો, મારા કુંવર ટેક. ૧ રૂક્ષમણીયે કૃષ્ણ તેડાવીયારે, તમે સાંભળો દીનાનાથજો; મારો બાળક અસુર ઘેર બાંધીયોરે, તેતો કહી નારદજીએ વાતજો. મારો. ૨ મારો અનિરૂદ્ધ બોલી નથી જાણતોરે, તેતો શું જાણે જુધ કેરી વાતજો; હીંડતાં ચાલતાં અખડાઈ પડેરે, અનિરૂદ્ધ નાનેરૂ બાળજો. મારો. ૩ મારાને નીશાળે ભણવા નથી મોકલ્યોરે, નથી સહયો અધ્યારૂનો મારજો; પ્રભુએ અમને પુરૂષ ન સરજાડ્યાંરે, તે સૌપેહેલાં વઢવા જાતજો. મારો. ૪ ત્યારે શ્રી કૃષ્ણે ગરૂડ તેડાવીયોરે; તેતો આવીયો તતકાળજો; ભગવાન કહેછે ગરૂડનેરે, તમો કેટલો શેહેસો ભારજો. મારો. ૫ તમો છપન કોટી જાદવ જેટલારે, તેતો સંરવે થાઓ અસ્વારજો; તમે સાંભળો કૃષ્ણ કોડામણારે, મારા અંગતણા રખવાળજો. મારો. ૬ મુજ ઉપર ચઢી બધી દ્વારીકારે, તોએ મુજને ન આવે આંચજો; છાશી જોજનની મારી પંખનારે ત્રણ જોજની મારી ચાંચજો. મારો ૭ પછી ગરૂડે ચડીને પરવરયારે, ત્યારેગડગડીયાંનીશાનજો; શ્રીકૃષ્ણ વાડીમાં ઉતરચા, તેનાં કોણ કરેછે વખાણજો.૮ મારો.વલણ.

કૃષ્ણ વાડીમાં ઉતરયા, માગ્યું રાયનું વનરે; ગરૂડને આપો આજ્ઞા, મુકાવી લાવે તંનરે. ૯

કડવું ૭૧ મું.—રાગ ઢાળ.

ગરૂડ ત્યાંથી પરવર્યો, એક નદી આવી અષોશ; તેમાં તેણે ચાંચ બોળી, પાણી લીધું શોષ. ૧ ત્યાંથી આઘેરો પરવરવર્યો, જ્યાં ખોતરણા અગાર; પાણી પેલું પીધું હતું તે, વાવરયું તે ઠાર. ૨ ત્યાંથી આઘેરો પરવર્યો, જ્યાં ભુતને પરેત; પાંખે મારી પાડીયાં, કીધાં સરવે અચેત. ૩ ત્યાંથી આઘેરો ચાલીઓ, કુંવરને કોટે નાગ; નાહાના ને આખા ગળ્યા, મોટાના કરયા બે ભાગ. ૪ ભલુ થાઓ ભગવાન તમારૂ, પુરણ પામ્યો અહાર; કુંવરને મુકાવી લાવ્યા જ્યાં છે જુગત આધાર. ૫ ઓધવને અકરૂડ બે હસીઆ ભલાકૃષ્ણના તન; તમેરેઆવ્યાપરણવાનેજાનેનલીધાજન. ૬

કડવું ૭૨ મું. રાગ ઢાળ.

આણી વાતે કુંવર મારા, શરમાણા નવ થઈચે; મારી વાતો તુજને કહું; તું રાખ્ય તારા હઈયે ૧ કુબજા પેલી રાંટી ટુંટી, કંસરાયની દાસ; મારા મનમાં તે ગમી, બેસારી રાખી અવાસ. ૨ નરકાસુરને મારીને, સોળ હઝાર લાવ્યો ઘરણી; તારા સમજો એમાં મુજને, એકે નથી પરણી. ૩ તારી માને જઈને લાવ્યો, બાંધવને બંધાવી; જાંબુવંતી રીછડી, તેને માનીતી કહી બોલાવી. ૪ તું તો મારો દીકરો, ધન તા-

રી માનુ પેટ; બીજા સરવે દીકરા તે, દૈવ કેરી વેઠ. ૫ આપણા કુળમાં ચાલ્યું આવ્યું, શરમાણા નવ થઈયે; રૂડી નારી દેખીએતો, હરણ કરી લેઈ જઈએ. ૬ ઓધવને, અક્રુર બે હશીયા, ખડખડ મેલ્યા દાંત; રૂડી શીખામણ છોકરાને ઘોછો સુંદર સ્યામ. ૭ જો આવી શીખામણ અમારાં છોકરાંને દેશો તો, મુકવું પડશે દ્વારીકાં ગામ રે.

કડવું ૭૩ મું.—રાગ જેજેવંતી.

શ્રી કૃષ્ણ જાદવ મોકલ્યો તે, શ્રોણીતપુરમાં જાય; જઈને કેહેજો બાણાસુરને, પરણાવો કન્યા. શ્રી ક્રશણે. ૧ હોંશ હોય તો જુદ્ધને આવો, તેમાં નથી અમારે નાય; જાદવ ત્યાંથી સંચરયો, આવ્યો અસુર સભાની માંય. શ્રી. ૨ સાંભળને રાજા વીનતી, આવ્યાછે વૈકુંઠનાથ; દીકરી પરણાવી ચરણે લાગો, નહીંતો જુદ્ધ કરો અમ સાથ. શ્રી. ૩ બાણાસુરને મહા દુઃખ લાગ્યું, નેત્રે વરસે અગન; નીચ જાદવને જોઈએ, મારી કુળલંતી એ તન. શ્રી. ૪

ચાલ. એ ભરવાડો એ પિંઢારો, ગોકુળમાં ચારી ગાય; મારચા વિના મુકુ નહીં, જે થનાર હોય તે થાય. ૫ સેનાલેઈને રાજા ચાલ્યો, જોધાનો નહીં પાર; હસ્તી ઘોડા ને સુખપાલો, બાંધ્યા બહુ હથિઆર. ૬ ખડક ખાંડાને તુંબર ઝાર, ગોળી હાથને નાળ; ત્રિશુળ સાંગને મુદગર ફરશી, તોમર ને ભિંડીમાળ. ૭ લાલ લોહમે ઝળકે ઝેરી, હાથ ધરી તરવાર;

જોધા જોર કરતા આવ્યા, તે કરતા મારોમાર. ૮ કો જોજન એ જોજન ઊંચા, કોને સમખાવા નહીં શીષ; વિકરાળ દંત મોટા દેખાડી, વળી પાડે ચીસ. ૯ બુમરાણુ કરતા આવી પડીઆ, જાદવની સેનામાંહ્ય; ગીરધારીને ઘેરી લીધા, પડતાબાણાસુરના ઘાય. ૧૦ પારીઘ ત્રીશુળને પડે કોવાડા, મુદ્દગરનેવળી ફરશી; સંગ્રામ સહુ સેના કરે, આયુધ ધારા રહી વરસી. ૧૧ જુગદીશે જાદવ હલકારચા, કર ધનુષ બાણુને તીર; તુટે કુંભસ્થળ ફુટે, દંતુશળ ચાલે નીર રૂધીર. ૧૨ બહુ ભડ ત્યાં પડવા લાગ્યા, ભુંગળને ભડાકે; વાંકડી તરવારો મારે, ખડકને ઝડાકે. ૧૩ તુટે પાખરને પડે બકતર, કીધો કચ્ચરઘાણુ; સરવે જોદ્ધાને મારી કરીને,પાછા વળ્યાભગવાન. ૧૪ ।।વલણ।। પુરણ પુરૂષોત્તમ પાછા વળ્યા, કરી અસુરનો નાશરે; સેન્યામાં આવી કરીને, શંખનો કર્યો નાદરે. ૧૫

કડવું ૭૪ મું.—રાગ મારૂ.

શંખ શબ્દ તે વિકારણુ, રિપુ દઈત્યનું વિદારણુ; કૃષ્ણુ આવ્યા તે જાણુજ થયું, બાણુ પ્રાક્રમ તે કયાં ગયું. ૧ અનિરૂધ્ધ કહે સુણ સુંદરી; શંખ જણાયો આવ્યા હરી; છુટચા બંધ તે આજ થકી, ઓ ગાજે હળધર સાત્યકિ. ૨ બોલ્યા પ્રધુમ્ન મોટે સ્વરે, બાણુ પાણુ છેદાશે ખરે, ગોવિંદની ગત્ય ન જાએ કળી, જાદવ સેન્યા આવી મળી. ૩ જાદવ સેન્યાએ ચાંપ્યોદેશ, મંત્રીનેકહે ઉઠોનરેશ; અનુચર આવ્યોછે લાંબો

વાત, કહેદ્વારદીસે ઉતપાત.૪મંત્રીનેકરી નેત્રનીસંજ્ઞા, સેન્યાને આપો આજ્ઞા; દુંદભી નાનાવિધ ગડગડે,આયુધ ધરીનેયુધે ચ ઢે. ૫ ત્યાં રૂપઈયા કહાડયા લખી, સેન્યા સજી ટોપ જીત્ર રાખી; પાટ સ્વધર બક્તર પાળ, ડચકારે ઘોડા દે ફાળ, ૬ મો રડે મણી ઝુમતાં લટકે, પોતાના પડછાયા દેખી ભડકે; વાંદરે વાદે નાચંતા, ઘુટે ઘોડાને પાણી પંથા. ૭ કાળા કાબરાને ક લંકી, કુમેદ લીલાને પંચરંગી; હાંસાળો હએ હણીઓ જેહ, કાળા કચ્છી કાબરા તેહ. ૮ પીળા પાખર પોપટસ્વેત, વાયુ વેગી માંકડીઆ કેન; રથ પાળા અસ્વાર અનંત, દીર્ઘ ઘસે પુખ કરડે દંત. ૯ પુરની પોળે સેન્યા ન માય, હણો જાદવ કહેતા જાય; ટોળાં ઉપર ટોળાં આવે, પગને પ્રહારે ધરતી ધુ જાવે. ૧૦ રીસે અંતરમાં હરહડે, રણે રાય બાણાસુર ચઢે; ઝ ટકાર કરે બાણાસુર મલ્લ, પ્રથ્વી થઈ જ્યારે ઉથલ. ૧૧ ગર જના કીધી મુખથી ભુપાળ, ખળભળ્યાં સાત પાતાળ; બ્રહ્મ લોક સુધી પહોત્યો નાદ, બાણે કૃષ્ણને દીધો સાદ. ૧૨ ગરૂડ આસન આવ્યો ખેપ કરી, નહી જાવા દઉ કુશળ ફરી; ઉન્મ દ જાદવ ઉછાંછલ, તમો હમો સંસાર સકળ. ૧૩ કુંવારી ક ન્યા કપટે વરયો, બોલાવે શ્રાપ થાય પાધરો; કુડુકરમ કીધું કુંવરે, વળી તું વઢવા આવ્યો ઉપરે. ૧૪ ત્યારે હશીને બો લ્યા ભગવાન, અમો લેઈ આવ્યા છું જાન; જો વિધાતાએ કીધો સબંધ, વર કન્યાના છોડો બંધ. ૧૫ ત્યારે બાણાસુર

બોલ્યો તતકાળ, સબંધ શાનોરે ગોવાળ; એવી આપીશ પ હેરામણી, સઉને મોકલીશ જમપુરી ભણી. ૧૬ બાણાસુર જ્યારે બોલ્યો વ્યંગ, ત્યારે કૃષ્ણે લીધું સારંગ; કડા ઝુડ બે કટક થયાં, ઉઘાડાં આયુધ કરમાં ગ્રહ્યાં. ૧૭ ખાંડા ફરશીને તરવાર, કો કાઢે માથેથી ભાર; ત્રિશુળ તોમર ગદા મુશળ, ગાજે રામે ધરી મુશળ. ૧૮ છપનકોટિ જાદવ ગડગડે, દાનવઉપરતુટીપડે; દાનવદળ બહુ પળાય, બાણાસુરદેખી અકળાય. ૧૯

કડવું ૭૫ મું.—રાગ ઝુલણા છંદ.

અલ્યા જા પરો જા પરો નાદાન છોકરા, વઢવાને તુ મારી પાસ આવ્યો; અલ્યા નિચ ગોવાળિયાજાત કહાવ્યો, મારી સાથે નહિ જાય ફાવ્યો. અલ્યા. ૧ અલ્યા ગોકુળ માંહિ તુ ગાવડી ચારતો, પરનારી કેરાં તુ ચીર હરતો, હાથમાં લાકડી ખાંધે હતી કામળી, મધુવન વિષે તુરે ફરતો અલ્યા. ૨ સાંગ્ય શ્રી સુર્યતણી તેજ ત્રિશુળ તણું માહારા હાથમાં તેહ ઝળકે, મારે ક્રોધે કરી ડોલે છે દેવતા, બધી ધરણી ધ્રુજે રે અલ્યા શેષ શળકે. અલ્યા. ૩

કડવું ૭૬ મું.—રાગ ઢાળ.

એવી વાંણી સાંભળતામાં, કોપ્યા દીન દયાળ; બાણાસુરના હાથ છેદ્યા, સ્વામી શ્રી ગોપાળ. ૧ કોપ કરી કરપાસ્ત્ર મેહેલ્યું, વળતું તેણીવાર; ચાર હાથ રહ્યા છે બાણાસુરને, તેનો કહુ વિસ્તાર. ૨ રૂધીર વહેછે બાણાસુરને, મન થયો નિરાશ;

માહાદેવજીએ હાથ આપ્યા, માટે ગયો કઈલાશ. ૩ નારદ ચાલી આવીયા, જ્યાં બાણાસુરની માય; તારા કુંવરના હાથ વાઢયા, કહો વલે શી થાય. ૪

કડવું ૭૭ મું—રાગ ગુજરી.

શુકદેવ કહે છે વાત, વેવાણ આવીયાંરે; જેની જોવા સરખી જાત, વેવાણ અવીયાંરે. ૧ માંથે કેસ વાંસની જાળ, વેવાણ; જેનું નેત્ર સરોવર પાળ. વેવાણ. ૨ જેના સુપડા જેવા કાન, વેવાણ; જેનું મસ્તક ગીરી સમાન. વેવાણ. ૩ એની આંખ અંધારો કુંપ, વેવાણ; જેનું મુખ દીસેછે કદરૂપ, વેવાણ. ૪ હળ દાંડી જેવા દંત, વેવાણ; દીઠે જાએ એનો અંત, વેવાણ. ૫ એનાં સ્તન ડુંગરશાં ડોઝાં, વેવાણ; કાને ઘાલ્યાં હાથીનાં હોઝાં, વેવાણ. ૬ કોટે ખજુરાંનાં તનમનીયાં, વેવાણ; કાને ઉંટના ઓગનીયાં, વેવાણ. ૭ પાસે રીંછકલાં વિક્રાળ, વેવાણ; કેહેડે પાડાની ઘુઘરમાળ, વેવાણ. ૮ વાંકડા સરપ એના હાથે, વેવાણ; બળતી સઘડી મુકી માંથે, વેવાણ. ૯ કોટરા આવી જ્યાં મોરાર, વેવાણ; કુંવરે સાસુ ખોળી સાર; વેવાણ. ૧૦ જેની પીઠ ડુંગરશાં ડોજાં, વેવાણ; એના મુસ્તકમાં ફરે રોઝાં, વેવાણ. ૧૧ મુખ બોલે વચન વીકરાળ, વેવાણ; દેખી પડે જાદવને ફાળ, વેવાણ. ૧૨ ।। ચાલ. ।। કોટરા કહે છે કરગરી, એના બાપને ચાંપ્યો પાતાળ; જાણશે તો ઘણું થયું, એછે તમારો બાળ. ૧૩ કરૂણા સાગર કૃપાની

ધી, ક્ષમા કરો આ વાંક; દીન જાણી દયા કરો, એછે તમારો રાંક. ૧૪ ચક્ર ચતુર ભજે પાછુ તેડયું, કરૂણા કરી જદુનાથ; નવસે છન્નુ કર છેદી નાંખ્યા, રાખિઆ ચાર હાથ. ૧૫ રૂધીર ભર્યો આંસુ ગળતાં, આવિઓ શીવની પાસ; એમ કહીને પાએ લાગ્યો, સાંભળો પતિ કઈલાશ. ૧૬ એક મારી વિનતી, તમો સાંભળો જગદીશ; સાંભળી કોપે ભરાયા, પોતે ઉમિઆઈશ. ॥ વલણ ॥ મનમાં રીસચઢી બહુ, તમોસાંભળો રાજકુમારરે; સદાશીવ જુધે ચઢયા, તેણે ધ્રુજી ધરા અપારરે. ૧૮

કડવું ૭૮ મું.—રાગ સારંગ.

એ ભરવાડો એ પિંઢારો, ગોકુળમાં ચારી ગાય; મારાઆપ્યા હાથને, તે છેદીને કયાં જાય. ગડબડતા ગણેશ ચાલ્યા, ઉંદરે અસવાર; મોર ઉપર સ્વામી કારતીક, ચાલ્યા શંકરના કુમાર. ૨ શીંહ ઉપર વીરભદ્ર ચાલ્યા, વૃષભ ઉપર શીવરાય; સેના બહુ ભેલી કરી, કહું તેહતણો મહિમાય. ૩ ડાકણ સાકણ ભુતપ્રેત, પિશાચ વંતરગાત્ર; દડુક દડુકચાલે ભુતડા, જેના હાંલ્લાં સરખાં માથા. ૪ હરિ જઈ કૃતવરમાને કહેછે, શંકરને સમજાવો; અરસુનુ ઉપરાણુ કરી, જોગીડો વઢવા આવ્યો. ૫ શંકર મુખથી બોલ્યા આવી, લાગી મનમાં જવાળ; સનમુખ આવી ઊભા રહી, માંહોમાંહે ભાંડે ગાળ. ૬ હે કાળા અરજુનના શાળા, ભરચા ઉચાળા જેહ; મધરાતે મથુરાં

થી નાઠો, ગયો વિસરી તેહ. ૭ મારી માશી પુતનાંને, દહીં-
ના લીધાં દાણ; મુશાળનુ છેદન કરીને, થઈ બેઠો રાજન. ૮
તું આહીરડામાં અવતરયો, નથી વાત મારી અજાણી; ત્યા
રે શંકર પ્રત્યે કોપ કરીને, બોલ્યા શારંગપાણી. ૯મડે મસા
ણુ ફરતો હિંડે, રાખ ચોળે અંગ; આક ભાંગ્ય ધંતુરો ચાવે,
નફટ તારા ઢંગ. ૧૦ ડાકણ સાકણ ભુત પ્રેતને, નીચ સાંગ-
નો જોડો; બલ્લદ ઉપર ભાર મુકયો, તારા ઘરમાં ન મળે ઘો-
ડો. ૧૧ રાત દાહાડો બાવો થઈ ફરતો, તારા ઘરમાં રોતીના
રી; તારે કુષ્ન પ્રત્યે કોપ કરીને, બોલિઆ છે ત્રિપુરારી. ૧૨
અલ્યા છોડીઓમાં છાશ પિતો, મરદ મટી થતો મેરી; જ
ગતમાં એવુ કહેવાયું જે, કાનુડે કાંચળી પેહેરી. ૧૩ પરના
રીશું કિડા કરતો, કહેવાયો વિભીચારી; ત્યારે શંકર પ્રત્યે કો
પ કરીને, બોલિઆ દેવમોરારી. ૧૪ ભગવાન કહે હુ વિભિ-
ચારી, મને બધા વિશ્વે જોયો; તું એવો સાધુ હતો ત્યારે,ભિ
લડીમાં શું મોહયો. ૧૫ વચન એવું સાંભળીને, કોપિઆશિ
વરાય; કડાક લઈને ત્રિશુલ મારયું, થનાર હોય તે થાય. ૧૬
તા રે કૃષ્ણે મુકયું સુદરશન, આવ્યા ચપટ ઘાય; માંહોમાંહે
જુધ કરેછે, બળ કહ્યું નવ જાય. ૧૭ ગણપતિને કુંવર પ્રદુમન
વઢતા બન્ચો કુમાર; વસુમાન ને બટુક ભઈરવ, કરતા માર
માર. ૧૮ વિરભદ્ર બળરામ સામા, જુધ કરે માહો માં
હે; શિવ ને શામળિઓ વઢે, તિહાં જોવા સરખું થાયે. ૧૯

કાળ ભઈરવ કપાળ ભઈરવ, તૈક્ષણ ભઈરવ સાર; સંહાર ભઈરવ કરોધ ભઈરવ, દંભ ભઈરવનો માર. ૨૦ ઉગ્રસેનને વીરસેન એ જાધા કહેવાય, આપ આપણા ભીરૂ લઈને, યુદ્ધ કરે રણમાંય. ૨૧ ભુત પ્રેત પીસાચ્યવંતર, ડાકણ વળગે ગુસે; અવળા પગ જેને ચુડેલ કહીએ, રૂધીર સઉનું ચુસે. ૨૨ કૃષ્ણકેરા મારના, ભાલા વાગે ભચ; તરવારોની ધારાયે, કોના નાક વાઢયાં કચ. ૨૩ કોઈને અધસાતા કીધા, હાથ તણી લપડાકે; કોઈને માર્યા પાટું પાની, ભોંગળને ભડાકે. ૨૪ જાદવ કેરા મારથી, બહુ ઝોળીયે ઘાલ્યા જાય; કોને રણમાં રોળીયા, તેની થરથર ધુજે કાય. ૨૫ પરીઘ ત્રીસુળ તુંબર ફરશી, હસ્તનાળ છુટે સરસડાટ; ગડગડતા ગોળા પડે, થાય બહુ ખડખડાટ. ૨૬ હસ્તી ચર્મને માંસની, બે પાળ બંધન થઈ; સાગરસુ સંગમ મળ્યો, એમ શોણીતપુરની શરીતા વહી. ૨૭ પાંડુ રોગને હઈયાહોળી, ભગદર કેરી જાત; હરષ નારૂને પાઠુ કહીએ, મહા રોગ સનીપાત ૨૮ રોગ તણો માર દેખી, જાદવ નાશી જાય; રોગના વરસાદથી, કોને ઉભુ નવ રહેવાય. ૨૯ રોગના વરસાદથી, ચઢી હરીને રીસ; નાવની ટોળી બાંધીને છેદવા માંડયાં શીશ. ૩ તાવ વાણી બોલીયા, રહેવાનો આપો ઠામ; તમે મુજને પેદા કરીને, કયાં મારો ભગવાન. ૩૧ પાપી તમે મૃત્યુ લોકના, માનવીના લો પ્રાણ; તાવ કહે એ કથા સાંભળો, હરીહર કેરૂં જ્ઞાન. ૩૨ મહારાજ ત્યાં અમે નહી જઈયે,

સાંભળો અશરણ શરણ; ચતુર માસમાં સાંભળે,જે કોઈ ઓ ખાહરણ. ૩૩ તેના સમાંતરમાં જોસોતો, છેદી નાંખીશ શીશ; તાવની વાણી સાંભળી ને, બોલિયા જુગદિશ ૩૪ ઓખાહરણ જે સાંભળે, મન ભાવ કરીને જેહ; તેને પીડેતો મારી નાંખુ, એમાં નહીં સંદેહ ૩૫ તાવ કહે એકવાર સાંભળે તે વરસમાં ન જાવું, બે વાર જે સાંભળે તેને દિઠેથી નાશી જાઉં. ૩૬ ત્રણ વાર જે સાંભળે, અમારૂ તમારૂ જ્ઞાન; તેત જનમ માંહે નવ પીડું, તમો સાંભળો ભગવાન. ૩૭ ઓખા હરણ જે સાંભળે, તેનું નવ લઈયે નામ; કોલ લઈને સંચરયો ગયો કઈલાશ ધામ. ૩૮ સુકદેવ કહે પરીક્ષતને, તમે સાંભળો કહુ રાય; વળતી ભાથા ભીડીયા, કઈલાશ કેરે રાય. ૩૯ શાસ્ત્ર એવાં કહાડીયાં, તેનો કોઈન પામે પાર; ઈશને જુગદિશ વઢતાં, કોઈ ન પામે હાર. ૪૦ વજરાસ્ત્ર ત્યાં મેલીયું, પોતે શ્રી તીપુરાર; ત્યારે મોહાસ્ત્ર મેલીયું, સામા રહી દેવ મોરાર. ૪૧ નાગાસ્ત્રત્યાં મેલીયું,સામા રહી ઉમીયાઈશ, ઉરૂડાસ્ત્રત્યાં મેલીયું પોતે શ્રી જુગદીશ. ૪૨ પરવતાસ્ત્ર ત્યાં મેલીઉ સામા રહી શીવરાય; ત્યારે વાવસ્ત્ર ત્યાં મેલીઉ, તેનું જોર કહ્યું નવ જાય.૪૩ સુંદરશન ત્યાં કહાડીયું ક્રોધ કરી જુગદીસ; ત્યારે ત્રીસુળ તે લઈ રહ્યા, પોતે ઉમીયા ઈશ.૪૪ એકે લીધો પોઠીયાને, એકે લીધો ગરૂડ; ત્રીશુળને સુદરશન વળગ્યાં તે આવ્યાં કડાળુંડ. ૪૫ તેમાંથી અગ્નિ વરસે તે, બ્રમાંડ પ્રલે થાય; શેસનાગ શળક-

વા લાગ્યો ભાર ન ખમે ધરાય. ૪૬ બ્રહ્માણી કહે છે બ્રહ્માજી ને, તમે સાંભળો માહારા નાથ; શીવને શામળીઓ વઢે, ના રહે કીધો ઉતપાત. ૪૭ રાડ જઈને ચુકવો, તેમાંથી થાય કલ્યાણ, હંસે ચડીને બ્રહ્માજી આવ્યા વિચારીને જ્ઞાન. ૪૮

કડવું ૭૯ મું. રાગ ધનાશ્રી.

આ બેમાં કોને નંદુને, સાંભળો શીવ રણછોડજી; વિરોધને વેગળો મુકીને, પુરો જગતના કોડજી. ૧ શંકર કહેછે કૃષ્ણને, તમો કયારે આવ્યા ભગવાનજી; હરીહર બે કોટે વળગ્યા દીધું ઝાઝું માનજી. ૨ શીવે કૃષ્ણને તાળી મારી, બોલ્યાનો વિવેકજી; વઢનારાતો કોઈક હશે પણ આપણ એકના એકજી. ૩ કૃષ્ણે ચક્રને પાછુ લીધું, શીવે લીધું ત્રિશુળજી; બ્રહ્માયે આવી સમાધાન કીધું, થયું પૃથ્વીમાં શુલજી. ૪ શીવે લઈને પાસે તેડયો, શોણીતપુરનો નાથજી; અલ્યા તુજને ભુજ આપ્યા માટે, વઢવા આવ્યો મુંજ સાથજી. ૫ વળી હોંશ હોયતો યુદ્ધ કરો, શામળીયાનો સાથજી; મદ મત્સર અહંકારથી મેં, ખોયા હજાર હાથજી. ૬ બાણાસુર કહે હવે વઢુતો કાપે મારૂ શીશજી; બાણ વળતી ચરણે ચાલ્યો, સાંભળો ઉમીયા ઈશજી. ૭ ।। વલણ. ।। મેં ખોયા હાથ હજારને, હવે શીર છેદાવું રે; જેમ તેમ કરીને જાન તેડાવો, પછી કન્યાને પરણાવું રે. ૮

કડવું ૮૭ મું.—રાગ સોહીણી.

હરીહર બ્રહ્મા ત્રણે મળ્યા, દુઃખ ભાગીયાંરે; ત્યારે દાનવનું શુ જોર, મળ્યા મન માનીયાંરે. ૧ બ્રહ્મા વિષ્ણું ત્રણ એક છે, દુઃખ ભાગીયાંરે; તેમાં તે શી વઢવાડ, મળ્યા. ૨ સિવે બાણ કૃષ્ણને નમાવિયો, દુઃખ; શરીરે કૃષ્ણે ફેરવ્યો હાથ, મળ્યા. ૩ કાપ્યા કરની પીડા મટી, દુઃખ; જ્યારે પ્રસંન થયા જદુનાથ, મળ્યા. ૪ હવે ગરૂડને દ્વારીકાં મોકલ્યા, દુઃખ; તેડાવો સઘળો પરીવાર, મળ્યા. ૫ સોળ સહસ્ત્ર એકસોને આઠ પટરાણીયો, દુખ; તેનો તેડાવો પરીવાર, મળ્યા. ૬ ગરૂડ પ્હોત્યો દ્વારીકાં, દુઃખ; તેડવા જાદવની નાર, મળ્યા. ૭ તેડી છપન્નકોડની માનની, દુઃખ; તમો તેડા સઉ પરિવાર, મળ્યા. ૮ તે ગરૂડ ઉપર સઉએ ચઢયાં, દુઃખ; ત્યારે ગરૂડની પાંખ ભરાય, મળ્યા. ૯ તેડી શ્રોણીતપુરમાં આવીયાં, દુઃખ; આવી જાદવની સરવે નાર. મળ્યા. ૧૦ જાનીવાસ આપ્યા મન માનીયાં રે, દુઃખ; તેમાં ઉતરયા છપન કરોડ, મળ્યા મન માનીયાં રે ૧૦

કડવું ૮૮ મું. રાગ ધોળ.

પારવતીને પીયરનાં નોતરડાં રે, બેસ વાતો રૂડાં લાવજો પાથરણાં રે; તેડાવોને ઉદીયાચળ અષ્ટાચળરે, તેડાવોને વિધ્યાચળ પીનાચળરે; વરરાયને નાવણ વેળા થાયરે, વર રાયને પીઠી ત્યાં ચોળાયરે.

કડવું ૮૨ મું.—રાગ ગુજરી.

કૃષ્ણુ કેરી ઘરૂણી, નીદ્રા નવ પોઢશો રે; અનિરૂદ્ધને તેલ સીંચારોરે, રૂક્ષ્મણી જાગવું રે. બળભદ્ર કેરી ઘરૂણી, નીદ્રા નવ પોઢશોરે; અનીરૂધને તેલ સીંચારોરે, રેવંતીને જાગવું રે વાસુદેવ કેરી ઘરૂણી નિંદ્રા નવ પોઢશોરે, અનિરૂધને તેલ સિંચારી દેવકી જાગવુરે; પ્રદયુમન કેરી ઘરૂણી નિંદ્રા નવપોઢશોરે, અનીરૂધને તેલ સિંચારી રૂતુમતી જાગવું રે. મહાદેવ કેરી ઘરૂણી નિંદ્રા નવ પોઢશોરે, અનિરૂધને તેલ સિંચારો ઉમિઆ જાગવું રે. ગણપતિ કેરી ઘરૂણી નીદ્રા નવ પોઢશોરે ઓખાબાઈ તેલ સીંચારો; સુધ બુધ જાગવું રે. બાણાસુર કેરી ઘરૂણી નીદ્રા નવ પોઢશોરે, ઓખાબાઈને તેલ સીંચારો; બાણામતી જાગવું રે. કઉભાંડ કેરી ઘરૂણી નીદ્રા નવ પોઢશોરે, ઓખાબાઈને તેલ સીંચારો, બાણામતી જાગવું રે.

કડવું ૮૩ મું.—રાગ ધોળ.

હલહલ હાથણી શણગારીરે, હરતી ફરતી સોનાની અંબાડીરે; તેના ઉપર બેસે વરની માડીરે, સોનેરી કોર કસુબલ સાડીરે. માથે મોડ ભમરીયાળો ઝળકેરે, નાના વીધના વસ્ત્ર પેહેરાવ્યાં પરીધાનરે; કનક બેરખા પુચીયો બાજુબંધરે, અનોપમ ઉપન્યો આનંદરે. મુગટ મણીમય ધરયો અનીરૂધ શીશેરે, લળકે ઝળકે ઉદયાજ જેવો દીસેરે; કસ્તુરીનું તીલક કરયું છે ભાલરે, વળતી તેને ટપકું કરયું છે ગાલરે; હરી હળધરનો

જશ બોલે બધા જનરે, જાદવ સહિત સોભે છે જુગજીવનરે; સાત પાંચ સોપારી શ્રીફળ અપાયરે, વરજીને તો ઘોડીની વેળા થાયરે.

કડવું ૮૪ મું.—રાગ ઘોડલીનો.

અનીહાંરે અનિરૂદ્ધની ઘોડલી. ટેક. અંત્રીક્ષથી ઘોડી ઉતરીરે, પુજીએ કુમકુમ ફુલ; ચંચળ ચરણે ચાલતી, એનું કોઈ ન કરી શકે મુલ. અનીરૂદ્ધનિ ઘોડલી. ૧ મોરડે મોતી જડયા, હિરા જડીત પલાણ; રત્ન જડીત જેનાં પીંગડાં, તેનાં દેવ કરે છે વખાણ. અનિરૂદ્ધ. ૨ અંગ જેનું અવનવું, ઝળકે તે ઝાકઝમાળ; ઝબુકે જેમ વિજળી, તેને કંઠે ઘુઘર માળ. અનિરૂધ. ૩ દેવદાનવ માનવી, જોઈ હરખ્યા તે સુંદીર શામ; થનક થનક ચાલતી, એનું પંચકલ્યાણી નામ, અનિરૂધ. ૪ રૂપવંતી ઘોડી ઉપર, અનિરૂદ્ધ થયા અસવાર; પાનનાં આપ્યાં બીડલાં, ઉપર શ્રીફળ ફોફળ સાર. અનિરૂધ. ૫ હિડે હળવે હાથીઓ, ઉલટ અંગ ન માય; સુરીનર મુનીજન જાએ વારણે, આગળ ઈંદ્ર રહ્યા છડીદાર. અનિરૂદ્ધ ૬ સનકાદિક શિર છત્ર ધરે, નારદ વેણુ વાય; ચંદ્ર સુરજ બેઉ પેંગડે, આગળ વેદ ભણે બ્રહ્માય. અનિરૂદ્ધ. ૭ વાજાં છત્રીસ વાજતાં, નગર અને પરદેશ; લોક સર્વે જોવા મળ્યું, શ્રોણીતપુર દેશ. અનિરૂદ્ધ. ૮ રાયે નગર શોહરાવિયું સોહરાવી છે વાટ; ધજાપતાકા જળહળે, શોહરાવ્યાં શ્રોણી-

તપુરના હાટ. અનિરૂધ. ૯ દેવ સરવે ત્યાં આવીયા, જશ બોલે બંદીજન, જાચક કરે બહુ જાચના; જેને હરી ટાળે નીરધન, અનિરૂધ. ૧૦ રામણદીવો કર રૂક્ષમણી, લુણ ઉતારે બેની ધીર; ગ્યાન કરે છે અપછરા, ત્યાં જોવા ઈચ્છે જદુવીર. અનિરૂધ. ૧૧ એવી શોભાયે વર આવીયા, તોરણ ઉભા ત્યાંય; સાળો છાંટે છાંટણાં, મળી માનુની મંગળ ગાય. અનિરૂધ. ૧૨ ધુસર મુસર રવઈયો, સરીયો સંપુટ.ત્રાક; ઈંડી પીંડી ઉતારતાં, વરનું તીલક તાણ્યું નાક. અનિરૂધ. ૧૩ નાચે અપ્સરા ઈંદ્રની, નારદ તુમર વાય; મધુરી વાણી વાજતી, એવો આનંદ ઓછવ થાય. અનિરૂધ. ૧૪ પુંખવા આવી પ્રેમદા, માંથે મેલી મોડ; રામણદીવો જલહળે, રૂક્ષમણી ઘાલ્યો મોડ. અનિરૂધ. ૧૫ ગળે ઘાટ ઘાલી તાણીયા, આવ્યા માંહેરા માંહ્ય; આડા સંપુટ દેવરાવીયા; ત્યાં વરત્યો છે જેજેકાર. અનિરૂદ્ધ. ૧૬ ઘોડી ગાયને સાંભરે, તેને ગંગા કરૂં સ્નાન; વાંઝીયોપામેપુત્રને, નીરધનીયોપામે ધન. અનિ. ૧૭

કડવું. ૮૫ મું—રાગ ધોળ.

બાણાસુર પખાળે ચરણ, શોભા ઘણેરી રે; એની બાણામતી ઘરૂણી, શોભા ઘણેરી રે. ૧ ત્યાંતો પેહેલું મંગળ વરતાય, શોભા; પેહેલે મંગળ સોનાના દાન અપાય, શોભા. ૨ દાન લેછે કૃષ્ણનો સંતાન, શોભા; ત્યાંતો બીજું મંગળ વરતાય શોભા. ૩ બીજે મંગળ ધેનુના દાન અપાય, શોભા; ત્યાંતો

ત્રીજું મંગળ વરતાય, શોભા. ૪ ત્રીજે મંગળ હસ્તીના દાન અપાય, શોભા; દાંન લે છે કૃષ્ણ તણો સંતાન, શોભા. ૫ ત્યાંતો ચોથુ મંગળ વરતાય, શોભા; ચોથે મંગળ કન્યાનાં દાન અપાય, શોભા. ૬ ત્યાંતો વરત્યાં છે મંગળ ચાર, શોભા; આપે ગરથ સહીત ભંડાર, શોભા. ૭ લાવે બાણુમતી કંસાર, શોભા; ત્યાંતો પીરસેછે ચાર વાર, શોભા. ૮ ત્યાંતો આરોગે નરનાર, શોભા; ત્યાંતો દુધડે સ્નાન કરાવે, શોભા. ૯ ચાર સોભાગ્યવંતી બોલાવે, શોભા; ઓખા શોભાગ્યવંતી કહેવરાવે, શોભા. ૧૦ ઓખા અનિરૂદ્ધ પરણીને ઉઠયાં, શોભા; ત્યાંતો સોનૈયે મેહ તુઠયા. શોભા. ૧૧

કડવું ૮૬ મું.—રાગ પરજ.

બાણાસુર ગોરવ નોત રે સૌકો સાથસુ રે; સાથે જમણુની શી રીત હળધર ભ્રાતશુ રે. શ્રી કૃષ્ણ પ્રણામ, હળધર ભ્રાત શું રે; તમો ગોરવ વેળા પધારજો, સૌકો આવજો રે. સાથે માણુસની શી રીત, ગમે તેને લાવજો રે; વેવાણો ઘરમાં ગઈ જ્યાં વરની માવડી રે, તેના કુમકુમ રોળ્યા પાય, જઈ પાયે પડી રે; અનિરૂધની માવડી બોલીયાં રીત અમારડી રે. તમારી પરઠણ જેહ, મનાવુ ગોરડી રે; બાણમતી બોલીયાં રીત અમારડી રે, ગોરવ મનાવીને ચાલીયાં, મનશું માલતાં રે હાલહાલ કરે રશોઈ રાંધણુ ચાલતાં રે, જાન બહુ પ્રકારની ગણુતાં કાંઈ નવિ લહુ રે; કાંઈ વસ્તુ અનેક, ગણુતાં સઉ કહુ

રે, જાદવ કેરી જોડ, સઉકો સાથશુંરે; આવ્યા શ્રીકૃષ્ણ માહારાજ, છપન કોડશુરે; વેવાઈની વાત કાંઈક સાંભળીરે; ભોજન કરવા ઠામ, જુગતીઓ ભલીરે. આજ્ઞા આપી રાય, સઉકો બેઠા થયારે; એતો સ્નાન કરી મંદીરમાં ગયાંરે. સ્મરણ કીધુ નાથનુ, બેઠા બેસણેરે; નવજોબનવંતી નાર, નીકળી પિરસણેરે. ચકમકના તકીયા ઘણા, ઝારાને લોટડારે; માંહેબેસણ બહુ વિવેક, દીસે રુટડારે. બાવન પરની થાળી સોનાના વાડકારે; પિરસનારી પ્રમાણ, જમનારા લાડકારે. ખાંડ પકવાનના મેવા બહુ ઘણા રે; પુરણને દુધપાક સાકરીયા ચણા રે. ગોટા ગળ્યા તડબુચા, આંબા સાખશુ રે; પિસ્તાંને અખરોડ દાઢમ દ્રાખશુ રે. તલસાંકળી મોળા દહિથરા સેવ છુટી કળી રે. ખોબલડે પીરસે ખાંડ, મરકી એવડી રે. ખાજાં જલેબી ને દશમી દળીયાં મશમસે રે; ઘેબરને મોતીચુર, જમતાં સહુ હસે રે. મગદળને મેસુર પેંડા લાવિઆરે; પકવાન બીજા અનેક, લાખણશી ભાવીઆરે. બાટ બંઘટો રાંધીયો માંહે ખાંડ ભેળીરે; ગવરીના તાવ્યાં ઘી, સેવો ગળગળીરે. સારો કરયો કંસાર, પોળી પાતલીરે, શાકરની મીઠાશ, આણી કચોળેભરીરે રે. જમવા બેઠી નાર, જાદવની બાપડી રે; જમતાં કહે ભલાં રે. લવિંગ સોપારી એલચી, પાન સમારીઆંરે, બીબાસઠ પાન, સઉને આપિઆં રે; સાજન હેતુ શ્રી કૃષ્ણ, સરવે જમ્યું રે; પ્રેમાનંદના નાથ, ત્યાં વહાણું થયું રે.

કડવું ૮૭ મું.—રાગ પેહેર મણીનો

આપ્યું મુકયું સરવે પોકર્યું, કન્યાને વળાવો; માહારા નવલા વેવાઈઓ. રથઘોડાને પામરીઓ, સઉ જાદવને બંધાવો; મહારા નવલા વેવાઈઓ. જરકશી જામા તમે કૃષ્ણને પેરાવો; માહારા નવલા વેવાઈઓ. પંચવસ્ત્રને શણગાર, તમે જમાત્રને આપો; મહારા. દક્ષીણનાં ચીર રાણી, રૂક્ષમણીને આપો; માહારા. જરી મુગટાને શાલદોશાલા, જાદવને તમે આપો; માહારા નવલા વેવાઈઓ. પાટણનાં પટોળી, રાણા જાંબુવંતીને આપો; માહારા નવલા વેવાઈઓ. ાા વલણ. ાા પેરામણી પુરણ થઈ, હઈડે હરખ ન માય; કન્યા તેડી કોડે કરી, હવે કૃષ્ણ દ્વારીકાં જાયરે.

કડવું ૮૮ મું.—રાગ વેરાડી.

ઓખા ચાલી ચાલણ હાર, સઈયરો વળાવા સંચરી; ઓખા ઉભીરે મળતી જા, માને વાલી દીકરી કોઈ લાવે એક વળ હાળ. લાવે સોનાનાં સાંકળા, કોઈ લાવે શોળ શણઘાર ઓખા બાઈને પહેરવા, ઓખાને વળતાં બોલીઆં કહે બાઈરે, ચિત્રલેહા ઓરી આવ સાચીસગાઈ રે; આલે સોનાનાં સાંકળાં બોલ્યા બાઈ રે, શું કરે સોનાનાં સાંકળાંબાઈ રે. તારા ૧ ઓશીગળ થાઉ બોલીયાં બાઈ રે, નીત નીત ગોમતીને ડ આવ્યા નાહીરે; ત્યાં મુજને સંભારજયો બાઈ રે, એ ચ્યા મનના કોડ લાવ્યા વાહી રે.

કડવું. ૮૯ મું રાગ ધોળ.

ઓખાબાઈતો સાસરીયે હવે જાયરે, માનની તો મળી મંગળગાયરે; રથઅગ્રપઈડુંત્યાં શ્રીફળેસિંચાયરે, ઓખાબાઈને લાડ કચોળુઅપાયરે, ઓખા બાઈને શીખામણ દેછે માયરે.

કડવું ૯૦ મું. રાગ બીભાસ.

સાસરીયાના સાથમાં, તું ડાહી થજે દીકરી; હું તુજને શીખામણ દેઉ તે રખે જતી વીસરી, સાસરીયાના સાથમાં હળવે ચાલીયે. સાસરીયાના સાથમાં ખોળે ખાવું ન ઘાલીયે સાસરીયાના સાથમાં કંથ સાથે માલીયે; સાસરીયાના સાથ માં સઈડકો આઘો તાંણીયે; સાસરીયાના સાથમાં સસરો પિતાજી જાણીયે. સાસરીના સાથમાં કુવે વાત ન કીજીયે; સાસરીયાના સાથમાં પર પુરૂષ આવતો હોયતો, વાત કરતાં બીજીયે, સાસરીયાના સાથમાં સાસુને ગાળ ન દીજીયે; સાસરીયાના સાથમાં ડુકી પાણી નવ લીજીયે, સાસરીયાના સાથમાં પર પુરૂષની હશી તાળી નવ લજીયે, પેઉજીને પરમેશ્વર જાણી પગધોઈ પાજીએ.

કડવું ૯૧ મું.—રાગ ફટાણાની ચાલ.

આવ્યો દ્વારીકાંનો ચોર, લાખેણી લાડી લઈ વળ્યોરે; જેણે વગડે ચાર્યાં ઢાર, લાખેણી. હાર્યો હાર્યો બાણાસુર રાય, કલ્યાણરાય જીતીયારે; રાણી રૂક્ષમાણીએ વધાવીને લીધા - કમરાય ઝી० તેતોપુરાણે પ્રસીદ્ધઢીંગલમલ ઝી० તેતો ગો આગળજાય, કલ્યાણરાયઝી० બંનેનાંહાથકાંકણમીઢ

કડવું ૯૨ મું.—રાગ ધોળ મંડળ.

તારા બાપનો બાપ તેડાવ, છોગાળા દોરડા નવ છુટે; તારો કૃષ્ણ વડુઓ તેડાવ, છબીલા દોરડો નવ છુટે. તારી રૂક્ષમાણી માત તેડાવ છબિલા. તારો પ્રદ્યુમન તાત તેડાવ, છબિલા; તારી રતુમતિ માત તેડાવ, છબિલા. બ્રહ્માની વાળી ગાંઠ, છબિલા; તારો બળભદ્ર કાકો તેડાવ, છબિલા. તારી રેવંતી કાકી તેડાવ, છબિલા; અનિરૂધે બાંધી ગાંઠ, છબિલા. હો લાડિ તારો બાણાસુર તાત તેડાવ, હો. તારી બાણામતિ માત તેડાવ, હો; તારો શંકર તાત તેડાવ, હો.

કડવું ૯૩ મું—રાગ ધનાશ્રી.

રીતભાત પરિપુરણ કરિને, ઉઠયા કૃષ્ણના તનજી; નવું રે મંદિર વસવાને ત્યાં, આપ્યું રે ભોવનજી. એકવાર શ્રિ કૃષ્ણે ઓખાને, ખોળા માંહે બેસારીજી. માગવું હોયતો માગી લેજે તું છે વહુવર હમારિજી. મારા બાપને એક દીકરો, તમો આપોરે ભગવાનજી. ભગવાને આપ્યો દીકરો, તેનું ગયાસુર નામજી; બાણાસુરનો ગયાસુર વંશવધારણ હારજી. કહી કથાને સંદેહ ભાગ્યો, પરિક્ષત લાગ્યો પાયજી, શુકજી અમને પાવન કિધા સંભરાવ્યો મહિમાયજી. આરાધું ઈષ્ટ દેવને ગણપતિ લાગુ પાયજી. શ્રોતા વકતા સમજતા કેહે કવિ કરજોડજી, ભાવ રિ સહુ બોલજયો, જેજે શ્રિ રણછોડ.

કડવાં ૯૪ ઈતિશ્રિ ભાગવતે માહાપુરાણે દસમસ્કંધે શ્રિ પરિક્ષતસંવાદે પ્રેમાનંદ કૃત ઓખાહરણ સમાપ્ત.

કથાઓના પુસ્તકો.

શ્રીકૃષ્ણ ચરિત્ર—ગોકુલલીલા, મથુરા લીલા, અનેદ્વારકાલાલ ચમત્કાર ગુજ કવિતામાં ઉત્તમ રાગ રાગણી સાથે કવિરત્ન ગિરધરદાસનું રચેલ ચરિત્ર વૈષ્ણવ દાય અને કથા કરનાર બ્રાહ્મણોને અતિ ઉપયોગી સૂપરરોયલ આઠ પેજી છતા. મૂલ્ય ૧-૮-૦ પોષ્ટેજ ૦-૪-૦

મહાભારત—વ્યાસ વલ્લભરામ સૂર્યરામકૃત [ચિત્રો સહિત] મહાભા વા કરવામાં પંકાયલા વ્યાસ વલ્લભરામની રસિક વાણીથી કોઈ ભાગ્યેજ અને હશે. તેમનું રચેલું ભારત રસિક અને મનવાંછીત ફળ આપનારૂં હોવા તથા મોટી સાઈજનાં લગભગ ૧૦૨૫ પાનાં જેટલું મોટું કદ હોવા છતાં આવ વ્યાસજીનું ચિત્ર સાથે બીજાપણ ઉત્તમ ચિત્રો નાખ્યાછે. મૂલ્ય.૩-૦-૦ પોસ્ટેજ ૦

જાલંધર આખ્યાન—(ખંભાત નિવાસી કવિ રેવાશંકર કૃત) એ ભારત માંહેલું અતિ રસિક આખ્યાન છે. તેમજ કથા પ્રસંગના ઠેકાણે ઠેકાણે મ. લીટીવાળ. મોટા અક્ષરો હોવાથી વૃદ્ધોને પણ વાંચવા સુગમ પડે તેવું મલ્ય ૦-૧૨-૦ પોસ્ટેજ ૦-૨-૦

ભકત જનો માટે.

કાવ્ય દોહન—ભાગ ૧-૨-૩ મળી જેમાં સંપુર્ણ નીતિ, સંગાર, અને ાગ્ય એમ ત્રણ વિભાગ પાડવામાં આવ્યા છે જેમાં સુંદર મનહર ભાવભેદ રસ શૃંગાર અને નાયકા ભેદથી ભરપુર આપણા ગુર્જર કવિઓએ ગુર્જરી ગીરાને ગુ ત કરવા પ્રશંસનીય પદ્યબંધથી રચના કરેલી છે. તેમજ મહાન નીતિમાન રાજાએ ાગ્યાનો પણ વિદ્યમાન છે. છતાં કિંમત. ૧-૦-૦

...ની વાણી—જેમાં અખાના બનાવેલા આઠ ગ્રંથો જેવા કે ૧ ... બ્રહ્મ વિલાસ, ૪ અનુભવ બિંદુ, ૫ ચિત્ત વિચાર સંવાદ ૬ ... ગીતા, ૮ સંત પ્રિયા ઉપરાંત ૭૪૬ છપ્પા તથા ૪૬ ... પરાંત પ્રખ્યાત કવિ ગંગ બારોટની કવિતાએ ...ય. ૦-૧૨-૦

...રેકા કાવ્ય આ પુસ્તક દેવી ભકત માટે અ... ...ા અન્ય દેવિઓનાં પદ, ગરબીઓ પ્રભ... ...રી, બારમાસી, તિથિઓ અને ગ... ...મુલ્ય. ૦-૮-૦

...દ્ર જાગુષ્ટે—બુકસેલર.
ત્રણ દરવાજા-અમદાવાદ